

Vlaanderen
is media

JAARVERSLAG 2015

**VLAAMSE
REGULATOR
VOOR DE MEDIA**

Onafhankelijk toezichthouder voor
de Vlaamse audiovisuele media

www.vlaamseregulatormedia.be
D/2016/3241/010

Inhoud

Voorwoord	1
Het jaarverslag in een notendop	2
1. Organisatie	3
1.1. Missie	3
1.2. Structuren en taken	3
1.2.1. Raad van bestuur	3
1.2.2. Algemene kamer	5
1.2.3. Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen	6
1.2.4. Administratie	7
2. Werking van de VRM	9
2.1. Vergaderingen	9
2.2. Het reglementair kader	9
2.3. Het financieel kader	10
2.4. De VRM als aanspreekpunt en kenniscentrum	11
3. Beslissingen van de algemene kamer	14
3.1. Algemene bespreking van de beslissingen	14
3.2. Overzicht van de beslissingen	18
3.3. Beslissingen inzake erkenningen, vergunningen, klachten en ambtshalve onderzoeken	20
4. Beslissingen van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen	21
4.1. Beslissing 2015-034: VRM stelt geen inbreuk vast bij de nieuws- en actualiteitenprogramma's (7-921 januari 2015, VRT) n.a.v. de aanslag op Charlie Hebdo	
4.2. Beslissing 2015-035: VTM gewaarschuwd voor het niet waarschuwen van kijkers voor beelden die schadelijk kunnen zijn voor minderjarigen (aanslag Charlie Hebdo)	22
4.3. Beslissing 2015-036: Klacht T.E. tegen VRT (Radio 2 - De Inspecteur)	24
4.4. Beslissing 2015-037: CANVAS wordt gewaarschuwd n.a.v. de uitzending 'Allah Guerre'	25

4.5. Beslissing 2015-059: T.E. tegen VRT (Radio 1, Bel 10)	26
4.6. Beslissing 2015-068: Uitzending poging tot zelfdoding (seizoensfinale Thuis - één) in strijd met het27 Mediadecreet	
4.7. Beslissing 2015-069: Bescherming minderjarigen: VRM legt JUST (Club 41) geldboete op	28
4.8. Beslissing 2015-070: Uitzending '6 uur Journaal' (14 oktober 2015 - één): inbreuk maar geen sanctie	29
4.9. Overzicht van de beslissingen	31
5. Economische analyse van de sector	32
5.1. Mediaconcentratie	32
5.2. Marktdefinitie en -analyse / CRC	33
6. Toezicht beheersovereenkomst VRT	37
7. Contacten met andere instanties	38
8. Nieuwe uitdagingen, bedenkingen en aanbevelingen	40
8.1. Monitoring trustee	40
8.2. Chinese Walls	40
8.3. Stimulering van de Vlaamse audiovisuele sector	41
8.4. Evoluties in de uitzending van commerciële communicatie - adviesmogelijkheid	41
8.5. Land-van-oorsprongbeginsel	42
8.6. Verdere uitbouw DAB+ in 2016 en 2017	42
8.7. Verordening 2015/2120 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015	43
9. Overzicht van de beslissingen van de VRM in 2015	45
9.1. Beslissingen genomen na een bij de VRM ingediende klacht	45
9.2. Beslissingen bij ambtshalve onderzoek m.b.t. commerciële communicatie en boodschappen van algemeen nut / bepalingen van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen	47
9.3. Beslissingen bij ambtshalve onderzoek m.b.t. radio-organisaties	85
9.4. Beslissingen m.b.t. aanvragen tot het bekomen van erkenningen en/of vergunningen of wijzigingen ervan	89
9.5. Beslissingen bij ambtshalve onderzoek tegen een dienstenverdelers	91

9.6. Beslissing m.b.t. de stimuleringsregeling voor de Vlaamse audiovisuele sector	92
10. Overzicht monitoring televisieomroeporganisaties	93
11. Overzicht monitoring radio-omroeporganisaties	100

Voorwoord

2016 is een speciaal jaar voor de Vlaamse Regulator voor de Media. Onze organisatie viert namelijk zijn tiende verjaardag.

De VRM werd in het voorjaar van 2006, in navolging van een richtlijn van de Europese Unie, opgericht door de Vlaamse overheid. De VRM nam bij de oprichting de taken over van vroegere als organisaties zoals het Vlaams Commissariaat voor de Media, de Vlaamse Kijk- en Luisterraad en de Vlaamse Geschillenraad voor Radio en Televisie. Er werd geopteerd om een nieuw agentschap op te richten, dit enerzijds op basis van een motie in het Vlaamse Parlement waarbij gevraagd werd om het bestaande Vlaams Commissariaat voor de Media te versterken en uit te breiden naar personeel toe, anderzijds was er ook de vraag van de Europese Commissie aan alle lidstaten om de regulering van de omroepmarkt aan een autonoom orgaan toe te vertrouwen. Zo ging de Vlaamse Regulator voor de Media op 10 februari 2006 van start.

De organisatie van toen is niet meer te vergelijken met de huidige. Het snel evoluerend medialandschap is daar niet vreemd aan. Door de steeds groter wordende bevoegdheden, is het personeelsbestand van de VRM in die 10 jaar gevoelig uitgebreid. Waar de nadruk in de begindagen voornamelijk lag op het juridische aspect, is er de laatste jaren steeds meer aandacht voor de media-economie. Het rapport Mediaconcentratie in Vlaanderen en het traject rond de openstelling van kabel kunnen hier als voorbeeld gelden.

Doorheen de jaren is de VRM een goed geoliede machine geworden. De organisatie beheer(s)t als een goede huisvader de toegewezen taken. De monitoring van de radio- en televisieomroepen, de beslissingen van de kamers, het toezichtsrapport op de openbare omroep, het rapport Mediaconcentratie in Vlaanderen, het communicatiebeleid van de VRM ... stuk voor stuk processen die de VRM zich eigen heeft gemaakt. Dat de VRM een mature organisatie is wat organisatiebeheersing betreft, blijkt ook uit de zeer positieve beoordeling door Audit Vlaanderen, die een benchmark uitvoerde met de andere Vlaamse instellingen. De rol van de administratie van de VRM is in deze niet te onderschatten. De administratie heeft doorheen de afgelopen jaren voor continuïteit in de organisatie gezorgd.

Vol vertrouwen kijken wij uit naar dit nieuwe jaar. We zijn ervan overtuigd dat we minstens even goed kunnen doen als in 2015. Wat we het afgelopen jaar verwezenlijkt hebben, leest u in dit jaarverslag.

Matthias Storme (voorzitter raad van bestuur),
Joris Sels (gedelegeerd bestuurder).

Het jaarverslag in een notendop

De **algemene kamer** van de VRM nam in 2015 68 beslissingen. Het voorbije jaar is de klemtoon van de beslissingen zo mogelijk nog meer op **commerciële communicatie** komen te liggen. Slechts 17 zaken handelden niet over commerciële communicatie. De sancties waarmee de inbreuken werden gesanctioneerd, variëren van een waarschuwing tot administratieve geldboetes.

De **kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen** nam in 2015 8 beslissingen. Van deze beslissingen waren er 6 het gevolg van een eigen **ambtshalve onderzoek**. Zo onderzocht de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen o.a. de nieuws- en actualiteitenprogramma's n.a.v. de aanslag op de Charlie Hebdo-redactie, een uitzending van het CANVAS-programma 'Panorama' over de beweegredenen van Belgische jongeren die naar Syrië trekken om er strijden en over de invloed van de organisatie Sharia4Belgium op deze jongeren en de seizoensfinale van de serie 'Thuis' waarin het personage Luc een poging tot zelfdoding onderneemt, ... Twee beslissingen van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen zijn het gevolg van een klacht. In beide gevallen betreft het een klacht over een radio-uitzending.

Het overgrote deel van de in 2015 genomen beslissingen zijn aldus het gevolg van ambtshalve onderzoek. Het voorbije jaar voerde de VRM maar liefst **333 monitoringsopdrachten** uit bij de openbare, regionale en particuliere televisie-omroeporganisaties. Er waren **308 opnamemomenten** bij de openbare en particuliere radio-omroeporganisaties.

Aan het einde van het jaarverslag situeert de VRM nog enkele **bedenkingen en aanbevelingen**. Deze hebben o.a. te maken met de stimulering van de Vlaamse audiovisuele sector, de adviesmogelijkheid door de VRM, het land-van-oorsprongbeginsel en de verdere uitbouw van DAB+.

1. Organisatie

1.1. Missie

De VRM is de **onafhankelijke toezichthouder voor de Vlaamse audiovisuele media. In het belang van Vlaamse kijkers en luisteraars** ziet hij er op toe dat de mediaregelgeving zoals beschreven in het Mediadecreet, in Vlaanderen nageleefd wordt. De VRM komt tussen bij eventuele geschillen en behandelt klachten over en meldingen van mogelijke inbreuken op de regelgeving.

Voorts waakt hij specifiek over de bescherming van minderjarigen en over onpartijdigheid op de Vlaamse radio en tv. Tot slot beheert de VRM de toekenning van mediavergunningen aan Vlaamse audiovisuele media. De VRM werd in 2006, in navolging van een richtlijn van de Europese Unie, opgericht door de Vlaamse overheid.

De VRM nam de taken over van het voormalige Vlaams Commissariaat voor de Media (VCM), de Vlaamse Kijk- en Luisterraad en de Vlaamse Geschillenraad voor Radio en Televisie. Met de oprichting van de VRM werd ervoor gezorgd dat het toezicht op de Vlaamse audiovisuele media door slechts één autonome instantie gebeurt.

De *missie* van de organisatie is omschreven in artikel 218, § 1, van het Mediadecreet: *'De Vlaamse Regulator voor de Media heeft als missie de handhaving van de mediaregelgeving binnen de Vlaamse Gemeenschap, het beslechten van geschillen over de mediaregelgeving en het uitreiken van media-erkenningen en -vergunningen, overeenkomstig de regelgeving.'*

Op basis van deze missie werd een visie voor de VRM ontwikkeld. De VRM wil het keurmerk zijn op het gebied van media en dé referentie binnen de Vlaamse audiovisuele sector.

1.2. Structuren en taken

De Vlaamse Regulator voor de Media behoort tot het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM) van de Vlaamse overheid. De VRM is een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid (EVA).

Het hoogste orgaan binnen de organisatie is de **raad van bestuur**. Deze is bevoegd om alle handelingen te stellen die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van het doel van het agentschap. De gedelegeerd bestuurder neemt het dagelijks bestuur van de VRM waar.

Binnen de organisatie van de VRM zetelen twee kamers, de **algemene kamer** en de **kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen**.

De **administratie** staat in voor de ondersteuning van het agentschap.

1.2.1. Raad van bestuur

De raad van bestuur heeft volgende **opdrachten en bevoegdheden**:

- Sluiten van de beheersovereenkomst van de VRM met de minister;
- Goedkeuren van de rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst;
- Opmaken van de begroting;
- Herverdelen begrotingskredieten;
- Opmaken algemene rekening;
- Rapporteren over de uitvoering van de begroting;
- Opmaken jaarverslag VRM.

De raad van bestuur wordt samengesteld door de Vlaamse Regering. De gedelegeerd bestuurder is belast met het dagelijks bestuur en heeft de leiding over het personeel.

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014 werden Matthias Storme en Myriam Van Varenbergh aangesteld als leden van de raad van bestuur. Matthias Storme werd als voorzitter aangesteld.

In de huidige **samenstelling** bestaat de raad van bestuur uit:

- Matthias Storme (voorzitter),
- Joris Sels (gedelegeerd bestuurder),
- Myriam Van Varenbergh

Duncan Braeckvelt werd door de Vlaamse Regering aangesteld als regeringsafgevaardigde.

Van links naar rechts: Duncan Braeckvelt, Joris Sels, Myriam Van Varenbergh en Matthias Storme

1.2.2. Algemene kamer

De algemene kamer heeft volgende **taken**:

- Toezicht op de naleving van het Mediadecreet, opleggen van sancties bij inbreuken op het Mediadecreet;
- Uitreikingen, wijzigen, schorsen en intrekken van zendvergunningen;
- Toekennen, schorsen, intrekken van vergunningen voor het aanbieden van een etheromroepnetwerk;
- Geven en intrekken van toestemming aan dienstenverdelers om omroepprogramma's door te geven;
- Ontvangen van verschillende soorten kennisgevingen gericht aan de VRM;
- Bepalen van relevante markten en de geografische omvang ervan voor producten en diensten in de sector van de elektronische communicatienetwerken. Analyseren van die markten om te bepalen of ze daadwerkelijk concurrerend zijn;
- Identificeren van ondernemingen met een aanmerkelijke marktmacht en indien nodig opleggen van één of meer verplichtingen;
- De concentraties in de Vlaamse mediasector in kaart brengen;
- Toezicht op de naleving door de openbare omroeporganisatie (VRT) van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap. Hierover jaarlijks rapporteren aan de Vlaamse Regering;
- Verlenen van advies aan de Vlaamse Regering indien de VRT nieuwe diensten of activiteiten wil uitoefenen die niet gedekt zijn door de beheersovereenkomst;
- Uitvoeren van bijzondere opdrachten die de Vlaamse Regering aan de algemene kamer kan toevertrouwen, voor zover die te maken hebben met de reeds opgesomde taken;
- Nemen van maatregelen krachtens artikel 192/1, 192/2, 192/3, 200, § 1/1, en artikel 202, § 2.

De algemene kamer wordt samengesteld door de Vlaamse Regering.

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 10 september 2013 werd Peter Sourbron als voorzitter van de algemene kamer aangesteld (in plaats van Eric Brewaeys). Volgend op het besluit van de Vlaamse Regering van 10 september 2013 bestaat de algemene kamer uit:

- Peter Sourbron, voorzitter
- Carlo Adams, ondervoorzitter
- Peggy Valcke
- Ronny Lannoo
- Katrien Van der Perre

Van links naar rechts: Katrien Van der Perre, Carlo Adams, Peter Sourbron, Ronny Lannoo, Peggy Valcke

1.2.3. Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen **doet uitspraak over:**

- programma's die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten;
- programma's die aansporen tot haat en geweld;
- programma's waarin discriminatie voorkomt tussen verschillende ideologische of filosofische strekkingen;
- commerciële communicatie met pornografische inhoud of nodeloos geweld.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen wordt samengesteld door de Vlaamse Regering en telt negen leden waarvan vier leden beroepsjournalist zijn. De kamer wordt voor de behandeling van klachten over artikel 42, 44, 45, 72, 5° en artikel 180, tweede lid van het Mediadecreet uitgebreid met twee deskundigen met minstens vijf jaar beroepservaring in de domeinen kinderpsychologie, kinderpsychiatrie of pedagogie en twee deskundigen vanuit hun betrokkenheid bij de belangen van gezinnen of kinderen.

Op maandag 20 april 2015 overleed de heer Marcel Van Nieuwenborgh, voormalig lid van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen.

In de huidige **samenstelling** bestaat de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen uit:

- Leden
  - Jan Kamoen, voorzitter
  - Leen d'Haenens, ondervoorzitter

- Hubert Van Humbeeck
- Tom Van Poppel
- Désirée De Poot
- Dirk Voorhoof
- Luc Hellin
- Rik Otten
- Toegevoegde leden
  - Nadine Balduck
  - Frieda Fiers
  - Hendrik Jozef Bloemen
  - Beatrijs Nielandt

Van links naa rechts: Luc Hellin, Leen d'Haenens, Dirk Voorhoof, Tom Van Poppel, Désirée De Poot, Rik Otten, Jan Kamoen, Hubert Van Humbeeck

1.2.4. Administratie

De administratie van de VRM bestaat uit 20 personeelsleden, onder leiding van de gedelegeerd bestuurder. De administratie kent volgende structuur:

De **griffie** staat in voor de managementondersteuning naar de raad van bestuur en de beide kamers toe. De griffie heeft eveneens een verbindingsfunctie tussen de verschillende onderdelen van het agentschap. De ingenieur (die onderdeel uitmaakt van de griffie) verricht technische onderzoeken en doet technische berekeningen in het geval van verplaatsingen van zendinstallaties.

De **juridisch-economische cel** stelt de ontwerpen van beslissingen op en biedt juridische ondersteuning bij de afhandeling van dossiers. De personeelsleden van de juridisch-economische cel zijn ook actief op vlak van de bepaling en analyse van de relevante markten in de elektronische communicatienetwerksector, identificeren in deze sector bedrijven met aanmerkelijke marktmacht en brengen de concentraties in de Vlaamse mediasector in kaart.

De **onderzoeksceel** onderzoekt de binnenkomende dossiers en legt op eigen initiatief onderzoeksrapporten voor.

De **stafdienst** voert een aantal managementondersteunende taken uit op het gebied van communicatie, boekhouding, logistiek, personeelsbeheer en informatica. De stafdienst is eveneens actief op het vlak van de opmaak en de opvolging van het ondernemingsplan. Ook het toezicht op de naleving van de beheersovereenkomst van de openbare omroep met de Vlaamse Gemeenschap behoort tot de werkzaamheden van de stafdienst.

2. Werking van de VRM

2.1. Vergaderingen

De raad van bestuur kwam samen op 14 januari, 11 maart, 11 juni, 24 september en 26 november 2015.

Artikel 25 van het decreet betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector bepaalt dat het bedrag van de jaarlijkse bezoldiging van de leden van de raad van bestuur, opgesplitst in vast en variabel gedeelte, de eventuele vertrekpremies, de zitpenningen en vergoeding openbaar worden gemaakt door publicatie in het jaarverslag.

Tabel: bezoldiging

Categorie bedragen in euro	Matthias Storme	Myriam Van Varenbergh	Joris Sels *
Vergoeding reis- en verblijfkosten	290,40	103,60	0
Presentiegelden	1.464,55	732,25	0
Forfaitaire vergoeding	2.929,16	1.464,60	0
Totaal	4.684,11	2.300,45	0
Belastbaar	4.393,71	2.196,85	0
Bedrijfsvoorheffing	-1.674,43	-837,21	0
Netto uitbetaald	3.009,68	1.463,24	0

* *Het personeelslid van de Vlaamse overheid dat ambtshalve wordt aangewezen als bestuurder van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, ontvangt geen vergoeding als bestuurder van dat agentschap.*

De algemene kamer kwam samen op 12 januari, 26 januari, 9 februari, 23 februari, 9 maart, 23 maart, 27 april, 11 mei, 8 juni, 22 juni, 13 juli, 14 september, 28 september, 12 oktober, 26 oktober, 23 november en 14 december 2015.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen kwamen samen op 1 april, 5 mei, 23 september, 29 oktober en 1 december.

Op 20 mei 2015 kwamen de raad van bestuur, de algemene kamer, de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen en de teamverantwoordelijken van de administratie bijeen voor de interne studiedag. Op de interne studiedag stond de monitoring door de VRM centraal.

2.2. Het reglementair kader

2.2.1. Wijzigingen Mediadecreet

Het Mediadecreet is in 2015 gewijzigd door twee korte decreten van 4 december 2015.

Het eerste decreet van 4 december 2015 wijzigt de artikelen 166/1 en 184/1 van het Mediadecreet die handelen over respectievelijk de bereikvergoeding voor regionale televisieomroeporganisaties en de bijdrage van dienstenverdelers aan de audiovisuele productiesector, de zogenaamde stimuleringsregeling (decreet van 4 december 2015 houdende wijziging van artikel 166/1 en 184/1

van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, BS 15 december 2015). In beide artikelen wordt een basisindex toegevoegd als variabele om de exacte index te kunnen berekenen en mogelijke discussie te vermijden over het te gebruiken startjaar en basisindex.

Een tweede decreet van 4 december 2015 zorgt er voor dat de lopende erkenningen van alle particuliere radio-omroeporganisaties worden verlengd tot 31 december 2017. Deze verlenging van de bestaande erkenningen biedt de mogelijkheid om de nodige decretale en reglementaire aanpassingen te doen voor een nieuw radiolandschap (decreet van 4 december 2015 houdende wijziging van artikel 134 en 242 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, BS 15 december 2015). Ook worden met het decreet enkele onvolkomenheden in dit verband weggewerkt uit het Mediadecreet.

2.3. Het financieel kader

Het financieel kader (begroting) van de VRM zag er in 2015 als volgt uit:

Aan ontvangstenzijde:

ESR-code	Naam	Bedrag (keur)
08.21	Overgedragen overschot vorige boekjaren	4.349
16.11	Aan bedrijven, kredietinstellingen en verzekeringsmaatschappijen	1.115
16.12	Aan privaatrechtelijke instellingen zonder winstoogmerk t.b.v. gezinnen en aan gezinnen	2
16.20	Aan overheidsinstellingen	3
38.10	Inkomensoverdrachten van bedrijven	63
38.40	Inkomensoverdrachten van VZW's	7
46.10	Dotatie (HH4106D)	1.329
-	Totaal ontvangsten	6.868

De inkomsten uit de administratieve geldboetes die door de VRM worden opgelegd, komen terecht in de algemene middelenbegroting van de Vlaamse overheid. Het bedrag van de opgelegde boetes heeft bijgevolg geen rechtstreekse invloed op de werkingsmiddelen van de VRM.

Aan uitgavenzijde:

ESR-code	Naam	Bedrag (keur)
03.22	Over te dragen overschot van het boekjaar	4.289
11.11	Bezoldigingen volgens salarisschalen	1.070
11.12	Overige bezoldigingselementen	166
11.20	Sociale verzekeringspremies ten laste van de werkgevers, afgedragen aan instellingen of fondsen	480
11.31	Directe toelagen	45
11.40	Lonen in natura	30

12.11	Algemene werkingskosten	665
12.50	Belastingen en heffingen	7
32.00	Inkomensoverdrachten, die geen exploitatiesubsidies zijn, aan bedrijven en financiële instellingen	-
34.50	Overige uitkeringen aan gezinnen als producenten	2
41.10	Aan institutionele overheden (MVG)	104
74.22	Verwervingen van overige investeringsgoederen, waaronder onlichamelijke zaken - Niet verdeeld	10
	Totale uitgaven	6.868

2.4. De VRM als aanspreekpunt en kenniscentrum

2.4.1. Overlegmomenten

De VRM streeft naar een open en transparante houding en communicatie, in het bijzonder naar de audiovisuele sector.

In 2015 vonden 10 overlegmomenten plaats tussen mediaspelers (zowel televisieomroeporganisaties, radio-omroeporganisaties, dienstenverdelers, ...) en de VRM-administratie.

2.4.2. De VRM als kenniscentrum

2.4.2.1. Vragen / meldingen bij de VRM

De VRM ontvangt jaarlijks tal van vragen en meldingen via verschillende kanalen (onder andere het contactformulier op de website, e-mail, telefoon en sociale media).

Al deze vragen en meldingen worden bijgehouden in een contactregistratiedocument. In 2015 ontving de VRM 276 vragen en meldingen. Het gaat hierbij zowel over vragen en meldingen m.b.t. uitzendingen op radio en televisie, het Mediadecreet, andere regelgeving, de organisatie, ... Uit onderstaande tabel blijkt de grote diversiteit van personen en organisaties die bij de VRM aankloppen:

Groep	Aantal vragen / meldingen	% aanvragen / meldingen
Omroepen, dienstenverdelers, productiehuizen, broadcastleveranciers, ...	90	33%
Burger	72	26%
Overheid	35	13%
Onderwijs	21	8%
Andere	20	7%
Pers	18	7%
Advocaten	10	4%
Regulatoren	10	4%

Op alle vragen en meldingen wordt door de administratie van de VRM een antwoord geformuleerd. Vaak voorkomende vragen worden toegevoegd bij de veelgestelde vragen op de website van de VRM

2.4.2.2. Communicatiebeleid van de VRM

De VRM profileert zich reeds enkele jaren als kenniscentrum binnen de Vlaamse audiovisuele sector. In het communicatiebeleid van de VRM wordt hieraan ruime aandacht besteed. In 2015 werden volgende acties uitgevoerd:

Op dinsdag 23 november 2015 organiseerde de VRM zijn jaarlijks **symposium**. Als onderwerp werd gekozen voor de herziening van de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten. Aan het paneldebat namen Peggy Valcke (KU Leuven - CITIP), Steven Tas (Proximus - ETNO), Koenraad Deridder (Acht) en Caroline Pauwels (VUB - iMinds) deel. Het symposium werd afgesloten met het slotwoord door Vlaams minister van Media Sven Gatz.

Voor de vijfde maal organiseerde de VRM zijn **Thesisprijs**. Met de organisatie van de Thesisprijs wil de VRM onderzoek stimuleren naar onderwerpen die aansluiten bij zijn werkzaamheden. Eindlaureate is Michelle Rommelaere (Universiteit Gent) met haar masterproef 'Mediafusies in Vlaanderen: een empirisch onderzoek naar de aard van het politiek en publiek debat'. Bavo Strobbe (Vrije Universiteit Brussel - 'Framing van de asielzoeker in de Belgische audiovisuele media in 2013: vergelijkend onderzoek tussen VRT, VTM, RTBF en RTL-TVI') en Tine Kellens (KU Leuven - 'Internationale nieuwsconsumptie bij Vlaamse jongvolwassenen') eindigen respectievelijk als tweede en derde.

De administratie van de VRM nam eind april 2012 zijn **Twitter-account** in gebruik (<http://www.twitter.com/vrmmedia>). Met de account wenst de administratie van de VRM het nieuws over de organisatie (belangwekkende beslissingen, Thesisprijs, symposium ...) in de kijker te zetten. Anderzijds verspreidt de VRM via dit kanaal ook interessant nieuws uit de Vlaamse, Belgische, Europese en mondiale mediasector. Eind 2016 telde de VRM-account 1.670 volgers.

Ook de **nieuwsbrief** van de VRM, al jaren een pijler van het communicatiebeleid, werd in 2015 verder ingezet. Eind 2015 telde de nieuwsbrief 1.352 ingeschrevenen.

3. Beslissingen van de algemene kamer

3.1. Algemene bespreking van de beslissingen

In 2015 is de klemtoon van de beslissingen zo mogelijk nog meer op **commerciële communicatie** komen te liggen.

3.1.1. Slechts zeventien zaken handelen in 2015 niet over commerciële communicatie.

Er zijn dertien beslissingen genomen in **radio-gerelateerde zaken**.

Zes beslissingen betreffen de weigering van een aanvraag voor een zendvergunning. Twee aanvragen voor een tijdelijke zendvergunning worden niet ingewilligd omdat er geen frequentie beschikbaar is (beslissing 2015/011 - 2015/066). Vier aanvragen voor een zendvergunning konden niet worden toegekend wegens het niet inpasbaar zijn in het frequentieplan (beslissing 2015/052 - 2015/053 - 2015/058 - 2015/075).

De overige zeven beslissingen zijn genomen na het ambtshalve opstarten van een procedure. In 2015 werden geen klachten tegen lokale radio-omroeporganisaties ingediend.

Eén procedure is stopgezet omdat de betrokken lokale radio-omroeporganisatie de uitzendingen heropgestart heeft (beslissing 2015/065).

De zes overige beslissingen handelen over lokale radio-omroeporganisaties die niet conform hun zendvergunning hebben uitgezonden (beslissing 2015/008 - 2015/009 - 2015/010 - 2015/040 - 2015/076 - 2015/077). Behalve in één beslissing, worden alle inbreuken gesanctioneerd met een administratieve geldboete. De hoogte van die boete varieert daarbij van zevenhonderdvijftig tot tweeduizend euro. In één beslissing wordt de sanctie beperkt tot een waarschuwing voor het gebruik van een andere dan de vergunde zender alvorens het ontvangen van een aangepaste zendvergunning (beslissing 2015/010).

In 2015 werden geen erkenningen van lokale radio-omroeporganisaties ingetrokken.

In het kader van de **stimuleringsregeling voor de audiovisuele sector** verplicht artikel 184/1 van het Mediadecreet (ingevoegd bij decreet 17 januari 2014 tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende de radio-omroep en televisie, houdende invoering van een stimuleringsregeling voor de audiovisuele sector, *BS* 12 februari 2014) dienstenverdelers deel te nemen aan de productie voor audiovisuele diensten. De coproductieprojecten worden voor beoordeling van de ontvankelijkheid en de erkenning aan de VRM voorgelegd. De VRM diende zich in 2015 voor de eerste keer uit te spreken over de erkenning van een coproductieproject (beslissing 2015/025).

In 2014 ontving de VRM een gezamenlijke klacht van Medialaan, SBS Belgium en VRT tegen Right Brain Interface (Bhaalu). De omroeporganisaties voeren aan dat Right Brain Interface, op datum van de klacht, een dienst aanbiedt onder de naam 'Bhaalu', met functionaliteiten die het mogelijk maken om lineaire televisieprogramma's op een (near-)live, uitgestelde, verkorte of gewijzigde wijze te bekijken. Volgens de klagers is Right Brain Interface dan ook te beschouwen als een dienstenverdelers en onderworpen aan de regelgeving die in het Mediadecreet onder 'Deel IV: Dienstenverdelers' is opgenomen. Bij het aanbieden van de diensten beschikt Right Brain Interface volgens de klagers niet over de vereiste toestemming van de betrokken televisieomroeporganisaties. De klagers menen dat Right Brain Interface hiermee artikel 180 van het Mediadecreet schendt.

Gezien de technische complexiteit van deze zaak zijn hierin drie beslissingen genomen waarvan

twee in 2014 : de aanstelling van een deskundige om de werking van Bhaalu technisch te beschrijven (beslissing 2014/024), en de verlenging van de termijnen enerzijds voor het meedelen van opmerkingen door de partijen op het voorlopig deskundigenverslag en anderzijds voor het indienen van het eindverslag door de deskundige (beslissing 2014/038).

De eindbeslissing wordt de eerste beslissing van 2015 (beslissing 2015/001). De VRM besluit dat Right Brain Interface inderdaad te beschouwen is als een dienstenverdelers. Aldus wordt een inbreuk vastgesteld op artikel 180, § 1 en § 2, eerste lid van het Mediadecreet. Om die reden waarschuwt de VRM Right Brain Interface. Bij het bepalen van de sanctie heeft de VRM er rekening mee gehouden dat Right Brain Interface reeds gestopt is met het aanbieden van Bhaalu. Dit gebeurde ten gevolge van een vonnis van de stakingsrechter naar aanleiding van een stakingsprocedure die ook door de klagers ingeleid werd tegen Right Brain Interface.

In beslissing 2015/074 sanctioneert de VRM een dienstenverdelers wegens het lichtzinnig opnemen van de decretale verplichting van de voorafgaande kennisgeving van de doorgifte van een nieuw omroepprogramma. De kennisgeving gebeurde door de dienstenverdelers daags na de aanvang van de doorgifte van het nieuw omroepprogramma. Bovendien blijkt na nazicht door de VRM dat niet eens alle formaliteiten vervuld zijn. Slechts na aandringen van de administratie van de VRM worden de vereiste documenten door de bevoegde autoriteiten voorgelegd. Omdat de VRM dit als een zeer ernstige inbreuk op het Mediadecreet beschouwt, sanctioneert zij de dienstenverdelers met een administratieve geldboete van 5.000 euro.

In een laatste zaak krijgt de VRT een waarschuwing wegens het uitzenden van een boodschap van algemeen nut die gericht is op commerciële promotie van individuele producten en van het lidmaatschap van een ziekenfonds (beslissing 2015/045).

3.1.2. In 2015 handelen eenenvijftig beslissingen van de VRM over commerciële communicatie. De sancties waarmee de inbreuken daarbij gesanctioneerd worden, variëren van een waarschuwing tot administratieve geldboetes.

Slechts één beslissing is na een ingediende klacht genomen. Die klacht is daarbij ontvankelijk maar niet gegrond beoordeeld (beslissing 2015/071).

Alle andere beslissingen zijn het resultaat van ambtshalve procedures op tegenspraak.

Er is één keer een inbreuk vastgesteld op het verbod van een sponsorvermelding tijdens een kinderprogramma (beslissing 2015/004) en één keer oordeelt de VRM dat een publi-reportage het karakter van een reclamespot krijgt (beslissing 2015/056).

In één beslissing krijgt de VRT een boete voor het uitzenden van reclame op CANVAS. Daar wordt tijdens de onderzochte periode een beeldkrant uitgezonden waarbij de hoofdpunten uit de actualiteit worden getoond. Tijdens deze uitzending van de beeldkrant wordt als auditieve ondersteuning het omroepprogramma van Radio 1 uitgezonden. Via CANVAS zijn ook de reclamespots van Radio 1 te horen. Het omroepsignaal van de uitzendingen van Radio 1 wordt tijdens de uitzending van de reclamespots via het televisiekanaal van CANVAS dus niet vervangen door een andere omroepsignaal.

Artikel 50, eerste lid, van het Mediadecreet bepaalt dat het voor VRT verboden is om reclame te brengen, met uitzondering van radioreclame en van reclame die gericht is op zelfpromotie. De VRM stelt dat de beeldkrant, met inbegrip van de auditieve ondersteuning, deel uitmaakt van het televisieomroepprogramma CANVAS. Het televisieomroepprogramma CANVAS is het geheel van programma's en alle additionele meegestuurde informatie dat door VRT op basis van een programmaschema onder de titel CANVAS wordt aangeboden.

De betreffende uitzendingen hebben als inhoud zowel een beeldkrant als geluid bestaande uit het

omroepprogramma Radio 1 (met inbegrip van de reclamespots). De uitzendingen bevatten dus auditieve en visuele elementen. Het gegeven dat het geluid in dit geval de beelden niet ondersteunt (of omgekeerd) verhindert niet dat er sprake zou zijn van een audiovisuele omroepdienst.

Op basis van deze elementen moeten de voorliggende uitzendingen van de rolkrant en de auditieve ondersteuning van de Radio 1-inhoud als een audiovisuele mediadienst of televisiedienst in de zin van artikel 2, 43°, van het Mediadecreet worden beschouwd.

Aangezien deze rolkrant geen auditieve omroepdienst of radiodienst betreft, kunnen bijgevolg ook de daarbij uitgezonden reclamespots niet als radioreclame, die VRT mag brengen, worden beschouwd.

Uit het voorgaande volgt dat de VRT tijdens de onderzochte periode reclame heeft uitgezonden via het televisieomroepprogramma CANVAS en hierdoor een inbreuk heeft begaan op artikel 50, eerste lid, van het Mediadecreet dat haar verbiedt reclame te brengen, met uitzondering van radioreclame.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het gegeven dat het een ernstige inbreuk betreft. De VRM legt dan ook een geldboete van 5.000 euro op (beslissing 2015/055).

In 2015 heeft de VRM twee beslissingen genomen betreffende telewinkelen en telewinkelprogramma's: verbod voor telewinkelen met betrekking tot diensten die gebruik maken van paranormale middelen (beslissing 2015/015) en het te vroeg onderbreken van een telewinkelprogramma (beslissing 2015/064).

Drie beslissingen handelen over alleenstaande reclameboodschappen. In geen van die beslissingen wordt een inbreuk vastgesteld. De betrokken omroeporganisaties beroepen zich telkens op een uitzonderingsgrond. Ze zijn er niet in geslaagd om voor een specifiek reclameblok meer dan één reclame- of telewinkelspot te verkopen, bij gebrek aan interesse bij de klanten (beslissing 2015/003 - 2015/031 - 2015/062).

Bij de regionale televisieomroeporganisaties is viermaal een inbreuk vastgesteld op het verbod om een journaal te sponsoren (beslissing 2015/018 - 2015/019 - 2015/020 - 2015/021).

Vier beslissingen bestraffen de overschrijding van het toegelaten percentage zendtijd besteed aan televisiereclame- en telewinkelspots (beslissing 2015/017 - 2015/026 - 2015/063 - 2015/073).

In een vijfde beslissing stelde de VRM wel een inbreuk vast maar oordeelde dat er geen reden was om een sanctie op te leggen.

In die zaak voert NV SBS Belgium aan dat er een aantal seconden vertraging zitten tussen de bron van een digitaal signaal (uitgangspunt voor meting door de omroeporganisatie) en de ontvangst ervan in een huiskamer (uitgangspunt voor meting door de VRM). Die vertraging is te wijten aan het comprimeren van een digitaal signaal alvorens het verzonden en uitgezonden wordt. De vertraging die daarbij ontstaat is niet steeds even groot. Ook tussen de dienstenverdelers onderling kunnen verschillen optreden. Bij analoge kijkers zou dergelijke vertraging zich niet voordoen. Volgens de omroeporganisatie heeft die discrepantie er in dit geval toe geleid dat er - in de klokuren zoals gemeten door de VRM - een overschrijding van enkele seconden werd geregistreerd.

De VRM stelt vast dat de metingen met betrekking tot de zendtijd gewijd aan reclame correct zijn, ook al wordt een verschillend uitgangspunt gebruikt. Wat commerciële communicatie betreft, moet de VRM immers oordelen op basis van de uitgezonden beelden, zoals die door de kijker worden ontvangen. Daarom stelt de VRM een inbreuk op het Mediadecreet vast.

De VRM is echter van oordeel dat NV SBS Belgium in dit geval aannemelijk heeft gemaakt dat er een aantal seconden vertraging kunnen zitten tussen de bron van een digitaal signaal en de ontvangst ervan in een huiskamer. Door die vertraging op het einde van een klokuur is een verschuiving van de reclame gebeurd naar het begin van het volgende klokuur, buiten de wil van de omroeporganisatie om. Daardoor is in het nieuwe klokuur een overschrijding van de toegelaten reclameduur gebeurd met een aantal seconden die in het vorige klokuur zijn wegge gevallen. Deze overschrijding heeft zich in principe niet voorgedaan bij de analoge kijkers, en bij de digitale kijkers slechts bij de gebruikers van één bepaalde digitale dienstenverdelers. Daarom bestaat er in deze zaak geen reden om een sanctie op te leggen (beslissing 2015/078).

De VRM stelt elf keer vast dat de gestileerde afbeelding van een tandenborstel bij het uitzenden van commerciële communicatie over suikerhoudend snoepgoed ontbreekt (beslissing 2015/002 - 2015/003 - 2015/005 - 2015/006 - 2015/007 - 2015/022 - 2015/023 - 2015/060 - 2015/061 - 2015/063 - 2015/072).

In volgorde van grootte kunnen de overige beslissingen in volgende vier groepen worden onderverdeeld: regels in verband met productplaatsing (beslissing 2015/004 - 2015/014 - 2015/016 - 2015/024 - 2015/031 - 2015/032 - 2015/046 - 2015/047 - 2015/048 - 2015/051 - 2015/067), sponsorvermeldingen die aanzetten tot consumptie (beslissing 2015/002 - 2015/003 - 2015/012 - 2015/013 - 2015/015 - 2015/021 - 2015/033 - 2015/042 - 2015/072), de herkenbaarheid van reclame en telewinkelen (beslissing 2015/030 - 2015/038 - 2015/039 - 2015/044 - 2015/046 - 2015/049 - 2015/050 - 2015/057) en identificatie van de sponsor (beslissing 2015/041 - 2015/043 - 2015/054 - 2015/062 - 2015/079).

3.1.3. Herkenbaarheid van commerciële communicatie

Het belang dat de VRM hecht aan de herkenbaarheid van commerciële communicatie wordt in 2015 nog meer benadrukt. Zo heeft overleg met de omroeporganisaties ertoe geleid dat zij duidelijk weten welke maatstaven de VRM hanteert bij de beoordeling van een duidelijke afbakening tussen reclame en redactionele inhoud.

De VRM blijft nauw toekijken of de commerciële communicatie duidelijk herkenbaar is voor de kijker, of het nu gaat om productplaatsing (beslissing 2015/014 - 2015/031 - 2015/032 - 2015/048 - 2015/051), reclameblokken (beslissing 2015/038 - 2015/039 - 2015/044 - 2015/046 - 2015/049 - 2015/050 - 2015/057), commerciële communicatie gericht op kinderen (beslissing 2015/030) of sponsorvermeldingen (beslissing 2015/041 - 2015/043 - 2015/054 - 2015/062 - 2015/079). De VRM tilt bij inbeuken op dit principe zwaar aan recidive (zie beslissing 2015/031 - 2015/057).

3.1.4. Productplaatsing

Bij productplaatsing blijft **overmatige aandacht** het aandachtspunt maar wordt bijgetreden door het **rechtstreeks aansporen tot aankoop of huur van goederen en diensten, in het bijzonder door die producten of diensten specifiek aan te prijzen** (beslissing 2015/014 - 2015/016 - 2015/024 - 2015/032 - 2015/046 - 2015/047 - 2015/067). Ook op het vlak van productplaatsing tilt de VRM zwaar aan recidive.

Zo controleerde de VRM een uitzending van het programma Thuis waarin het personage Julia een trouwkleed uitkiest bij "Dianna David". Het merk komt in deze aflevering gedurende 4 fragmenten aan bod. De aflevering duurt 25 minuten en 24 seconden, daarvan spelen zich 4 minuten en 20 seconden af in de betrokken bruidswinkel. Tijdens de fragmenten wordt het logo van de winkel gedurende 35 seconden prominent in beeld gebracht, is het logo ook meerdere malen zichtbaar op de achtergrond en wordt het merk ook tweemaal auditief vermeld. De VRM stelt vast dat het programma productplaatsing bevat, dit wordt door de VRT erkend. Uit de gesloten overeenkomst tussen "Dianna David" en de omroeporganisatie blijkt dat het bruidsmark de bruidswinkel ter beschikking zou stellen alsook een aantal jurken. In ruil daarvoor zou de VRT het merk zowel in de aftiteling als tweemaal auditief vermelden evenals eenmaal in beeld brengen. Het Mediadecreet laat productplaatsing toe, dit echter onder specifieke voorwaarden. Zo mogen de producten of diensten geen overmatige aandacht krijgen. De VRM stelt vast dat in deze wel degelijk overmatige aandacht is voor het merk in kwestie. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat de VRT reeds voor een gelijkaardige inbreuk werd gesanctioneerd, dat het programma in prime time werd uitgezonden en een groot aantal kijkers bereikt heeft. De VRM besluit dan ook een administratieve geldboete van 10.000 euro op te leggen (beslissing 2015/024).

In een andere zaak controleerde de VRM de uitzending van de duizendste aflevering van 'Dagelijkse Kost'. In deze aflevering bereidt Jeroen Meus o.a. stoofvlees met friet, het gerecht dat door de kijker tot Vlaamse klassieker werd verkozen.

In het programma zijn doorlopend op duidelijk herkenbare wijze producten en toestellen te zien (zoals het keukenmateriaal van 'Kitchenaid' en producten van 'Delhaize').

Voor de bereiding van het gerecht stoofvlees met friet, heeft de kok een abdijbier uitgekozen. Het bier wordt gedurende anderhalve minuut door Jeroen Meus zowel auditief als door ondersteunende gebaren aangeprezen. De bierflesjes worden meermaals in beeld gebracht. Aan het einde van het programma komen twee flesjes centraal in beeld bij de eindbeelden van de gerechten die Jeroen Meus heeft klaargemaakt.

Het Mediadecreet laat productplaatsing toe mits naleving van enkele voorwaarden. Zo moet o.a. de kijker duidelijk gewezen worden op de aanwezigheid van productplaatsing (via het PP-logo) en mag er geen specifieke aanprijzing zijn voor de goederen of diensten.

Naast de vaststelling dat de kijker niet wordt gewezen op de aanwezigheid van productplaatsing in het programma (het PP-logo wordt dan ook niet getoond aan het begin en einde van de uitzending) stelt de VRM eveneens vast dat Jeroen Meus het gebruikte bier specifiek aanprijst. Dit blijkt uit de manier waarop het bier in het programma wordt opgevoerd, met name de auditieve aanprijzingen, de ondersteunende gebaren en de close-ups. De VRM meent dat hiermee de limieten van de mate waarin kijkers kunnen worden aangezet om een product te gebruiken worden overschreden.

De VRM besluit de VRT voor deze inbreuk op het Mediadecreet een administratieve geldboete van 10.000 euro op te leggen. Bij het bepalen van die sanctie houdt de VRM er rekening mee dat het programma in prime time werd uitgezonden, een groot aantal kijkers wist te bereiken en dat de VRT reeds eerder voor een gelijkaardige inbreuk werd gesanctioneerd (beslissing 2015/032).

3.1.5. Sponsorboodschappen

Wat sponsorboodschappen betreft, zet de trend van vorig jaar zich voort. De VRM heeft ook in 2015 een heel aantal beslissingen genomen omtrent sponsorboodschappen die niet beantwoorden aan de definitie van sponsoring omdat in de boodschap werd aangezet tot consumptie (zie hoger punt 3.1.2.).

3.2. Overzicht van de beslissingen

De algemene kamer van de VRM doet uitspraak op basis van **ingediende klacht, een ambtshalve onderzoek of op verzoek van de Vlaamse Regering**.

Het kaderbesluit monitoring van 31 mei 2010 laat toe dat op bepaalde tijdstippen en/of op basis van steekproeven gerichte controles worden uitgevoerd aangaande de naleving van de regels inzake reclame, telewinkelen, sponsoring en boodschappen van algemeen nut op radio en televisie. Het is de onderzoekscel van de VRM die de monitoringsopdrachten uitvoert. In het onderzoeksrapport legt de onderzoekscel haar bevindingen voor aan de algemene kamer van de VRM. Het is de algemene kamer die beslist welke bevindingen in een ambtshalve onderzoek worden betrokken. Wanneer een omroeporganisatie het onderwerp uitmaakt van een procedure op tegenspraak, krijgt zij inzage in de bevindingen van de monitoring. De omroeporganisatie krijgt dan de mogelijkheid om haar argumenten kenbaar te maken, zowel schriftelijk als mondeling (tijdens de hoorzitting). De algemene kamer neemt vervolgens een beslissing in de voorliggende zaak.

Om een efficiënte controle toe te laten op de naleving van de regelgeving is decretaal bepaald dat de Vlaamse omroeporganisaties hun uitzendingen gedurende 1 maand moeten bewaren en aan de toezichthouder moeten bezorgen wanneer hen dit gevraagd wordt.

De VRM beschikt daarnaast op kantoor over de toegang tot 3 dienstenverdelers en eigen opnameapparatuur voor gerichte controles en doet sedert 2007 ook een beroep op het bedrijf Mediaxim (sedert november 2013 opgegaan in Nielsen). De samenwerking met dit bedrijf laat toe om simultaan zes zenders gedurende zes tot twaalf uren ononderbroken te monitoren.

Sedert 2011 beschikt de VRM ook over een performant multi-beam antenna systeem met ontvangst van alle free-to-air zenders op zes diverse satellieten.

In 2015 werden **333 monitoringsopdrachten uitgevoerd bij de openbare, regionale en particuliere televisie-omroeporganisaties**. Er waren **308 opnamemomenten bij de openbare en particuliere radio-omroeporganisaties**. Op basis van deze monitoringsopdrachten kunnen beslissingen genomen worden door zowel de algemene kamer als de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen.

Uit het overzicht van de opgelegde sancties van de algemene kamer blijkt dat in 2015 **31 waarschuwingen** werden uitgesproken en voor **102.000 euro aan administratieve geldboetes** werd opgelegd.

Opgelegde sancties televisie:

Naam	Aantal waarschuwingen	geldboete (euro)
Acht	2	8.000
ATV	1	1.500
Canvas	-	5.000
Dobbit TV	-	1.250
Eén	4	27.500
Focus	-	1.500
JIM	1	-
Kanaal Z	-	2.500
Libelle TV	1	-
Ring TV	2	-
RTV	2	-
Studio 100 TV	2	-
TMF	-	2.500
TV Brussel	1	-
TV Limburg	1	1.500
TV Oost	2	-
VIER	1	5.000
VIJF	1	7.500
Vitaya	1	2.500
VTM	6	17.500
vtmKzoom	1	5.000
WTV	-	1.500
Totaal	29	90.250

Opgelegde sancties radio:

Naam	Aantal waarschuwingen	Geldboete (euro)
BRO	1	-
Club FM Antwerpen	-	750
Club FM Kortrijk	-	1.500
Family Radio Kuurne-Kortrijk	-	1.500
Ping FM	-	2.000
Radio Stad	-	1.000
Totaal	1	6.750

Opgelegde sancties dienstenverdelers:

Naam	aantal waarschuwingen	geldboete (euro)
Bhaalu	1	-
Telenet	-	5.000
Totaal	1	5.000

3.3. Beslissingen inzake erkenningen, vergunningen, klachten en ambtshalve onderzoeken

De algemene kamer nam in 2015 68 formele beslissingen, deze kunnen als volgt onderverdeeld worden:

- 51 beslissingen na een ambtshalve onderzoek tegen een televisieomroeporganisatie;
- 7 beslissingen na een ambtshalve onderzoek tegen een radio-omroeporganisatie;
- 6 beslissingen m.b.t. aanvragen tot het bekomen van erkenningen en/of vergunningen of wijzigingen ervan;
- 1 beslissing na een klacht tegen een televisieomroeporganisatie;
- 1 beslissing na een klacht tegen een dienstenverdelers;
- 1 beslissing na ambtshalve onderzoek tegen een dienstenverdelers;
- 1 beslissing in uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 maart 2014 betreffende de stimuleringsregeling voor de audiovisuele sector.

Er werden ook 153 zendvergunningen toegekend of wijzigingen aangebracht aan de bestaande zendvergunningen van particuliere radio-omroepen. Dit aantal kan als volgt worden opgesplitst:

- 86 voor lokale radio-omroeporganisaties;
- 60 tijdelijke zendvergunningen;
- 5 voor DAB+;
- 2 voor landelijke radio-omroeporganisaties.

4. Beslissingen van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen

4.1. Beslissing 2015-034: VRM stelt geen inbreuk vast bij de nieuws- en actualiteitenprogramma's (7-9 januari 2015, VRT) n.a.v. de aanslag op Charlie Hebdo

De onderzoekscel van de VRM onderzocht de nieuws- en actualiteitenprogramma's van 7, 8 en 9 januari 2015, met verslaggeving over de moordende aanslag op de Charlie Hebdo-redactie in Parijs (7 januari 2015).

Na visie, analyse en beraadslaging oordeelde de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen dat de uitzendingen op 7 januari 2015 van 'Het Journaal' (Eén) om 19u en 'Terzake' (Canvas) om 20u getoetst moeten worden aan artikel 42 van het Mediadecreet.

In de onderzochte uitzendingen worden diverse fragmenten getoond van amateurbeeldopnamen met mobiele telefoon. Eén specifiek fragment betreft de opname, gefilmd vanop een dak, waarbij een gewonde politieagent van dichtbij wordt neergeschoten door wegvlochtende daders.

De onderzoekscel van de VRM beperkt de rapportering m.b.t. de onderzochte uitzendingen tot de opname waarin de gewonde neerliggende agent onder vuur wordt genomen, aangezien enkel hierin sprake is van zichtbaar geweld of van de suggestie van gepleegd geweld.

De onderzoekscel van de VRM beschrijft verschillende fragmenten die worden uitgezonden op tijdstippen waarop minderjarigen normaliter nog voor het scherm (kunnen) zitten.

Door de beeldkeuze en de montage-ingrepen worden volgens de onderzoekscel geen expliciete beelden van nodeloos geweld getoond. De beelden van de executie zelf worden in geen enkele uitzending getoond. Aan de uitzendingen van de nieuws- en actualiteitenprogramma's of aan de bewuste beeldfragmenten gaat geen akoestische waarschuwing vooraf.

Artikel 42 van het Mediadecreet bevat enerzijds een absoluut verbod op uitzendingen die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen "ernstig zouden kunnen aantasten" en anderzijds een **relatief verbod met betrekking tot uitzendingen die "schade zouden kunnen toebrengen"**.

Uitzendingen die onder het relatief verbod vallen mogen toch worden getoond indien ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien naast de keuze van het tijdstip van uitzending, een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen meent dat de VRT bij de verslaggeving over de aanslag in Parijs van 7 januari 2015 behoedzaam is omgegaan met het tonen van geweldbeelden door zorgvuldige beeldkeuze en montage-ingrepen. Terwijl in het eerste fragment uit 'Het Journaal' van 19u geen geweldbeelden werden getoond, werd in andere fragmenten die geweld bevatten, dit niet expliciet in beeld gebracht en zijn de beelden van de executie telkens uit de opname verwijderd.

De kamer is dan ook van oordeel dat deze onderzochte fragmenten geen uitzendingen betreffen die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen "ernstig zouden kunnen

aantasten” of die “schade zouden kunnen toebrengen”, zoals bedoeld in artikel 42 van het Mediadecreet.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen besluit dan ook dat VRT geen inbreuk heeft begaan op de toepassing van artikel 42 van het Mediadecreet bij de uitzendingen van ‘Het Journaal’ (Eén – 19u) en ‘Terzake’ (CANVAS – 20u) op 7 januari 2015.

4.2. Beslissing 2015-035: VTM gewaarschuwd voor het niet waarschuwen van kijkers voor beelden die schadelijk kunnen zijn voor minderjarigen (aanslag Charlie Hebdo)

De onderzoekscel van de VRM onderzocht de nieuws- en actualiteitenprogramma’s van 7, 8 en 9 januari 2015, met verslaggeving over de moordende aanslag op de Charlie Hebdo-redactie in Parijs (7 januari 2015).

Na visie, analyse en beraadslaging oordeelde de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen dat de uitzendingen op 7 januari 2015 van ‘Het Nieuws’ (VTM – 17u45 & 19u) getoetst moeten worden aan artikel 42 van het Mediadecreet.

In de onderzochte uitzendingen worden diverse fragmenten getoond van amateurbeeldopnamen met mobiele telefoon. Eén specifiek fragment betreft de opname, gefilmd vanop een dak, waarbij een gewonde politieagent van dichtbij wordt neergeschoten door wegvlochtende daders.

De onderzoekscel van de VRM beperkt de rapportering m.b.t. de onderzochte uitzendingen tot de opname waarin de gewonde neerliggende agent onder vuur wordt genomen, aangezien enkel hierin sprake is van zichtbaar geweld of van de suggestie van gepleegd geweld.

De onderzoekscel van de VRM beschrijft verschillende fragmenten die worden uitgezonden op tijdstippen waarop minderjarigen normaliter nog voor het scherm (kunnen) zitten. De onderzoekscel is daarbij van oordeel dat de getoonde fragmenten geweldbeelden bevatten, soms zonder dat aan de fragmenten een akoestische waarschuwing voorafgaat. Het gaat niet om fictieve beelden, maar om een weergave van reëel gepleegd geweld.

Daarbij is er telkens sprake van technische ingrepen (‘blurring’ en zwartbeeld) om het getoonde geweld minder expliciet te maken.

Beoordeling door de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen stelt vast dat in de geselecteerde fragmenten sprake is van zichtbaar geweld of van de suggestie van geweld. De in dit onderzoek uitgelichte fragmenten bestaan uit varianten en montages van een amateuropname, gefilmd met een mobiele telefoon vanop een dak, waarbij een gewonde politieagent van dichtbij wordt neergeschoten. De executie zelf wordt niet getoond, maar vervangen door een zwartbeeld of wazig gemaakt. Het schot is wel telkens te horen.

Geweld op televisie kan schadelijke gevolgen hebben voor minderjarigen, zoals leiden tot afstomping voor geweld, angst aanjagen of agressie aanwakkeren. De context waarin geweld wordt getoond speelt daarbij een grote rol.

Eén van de elementen die de kans op schadelijke gevolgen voor minderjarigen aanzienlijk vergroot,

is het realiteitsgehalte van het geweld dat wordt getoond. De voorliggende fragmenten bevatten beelden van gebeurtenissen die in werkelijkheid plaatsvinden, het betreft geen fictie. Bovendien worden deze feiten gepleegd in Parijs, dichtbij huis. Hierdoor is het geweld zeer indringend en schrikwekkend voor minderjarigen en wordt het identificatiepotentieel voor de kijker bijkomend verhoogd.

Hoewel de executie in de fragmenten niet of niet duidelijk te zien is, doordat de beelden zwart of wazig werden gemaakt, is het geluid van het schot wel duidelijk te horen. Dit draagt sterk bij tot de dreiging die uitgaat van de uitgezonden fragmenten en is een belangrijk element bij de beoordeling van de potentiële schadelijkheid van de uitzendingen voor minderjarigen. Bovendien is de voorbereidende handeling, het afweergebaar van de agent en het gevolg van het fatale schot wanneer het roerloze lichaam van de agent wordt getoond, wel duidelijk zichtbaar.

Artikel 42 van het Mediadecreet bevat enerzijds een absoluut verbod op uitzendingen die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen “ernstig zouden kunnen aantasten” en anderzijds een **relatief verbod met betrekking tot uitzendingen die “schade zouden kunnen toebrengen”**.

Uitzendingen die onder het relatief verbod vallen mogen toch worden getoond indien ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien naast de keuze van het tijdstip van uitzending, een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen oordeelt dat de voorliggende fragmenten uit Het Nieuws (17u45 & 19u van 7 januari 2015), geen programma's betreffen waarvoor een absoluut verbod geldt. De kamer is wel van oordeel dat de inhoud van deze fragmenten van die aard is dat deze voor sommige minderjarigen leeftijds- en ontwikkelingsinadequaat is en dat het risico bestaat dat de inhoud schade toebrengt aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen.

Eenzijds zijn drie van de vier voorliggende fragmenten uitgezonden tijdens ‘Het Nieuws’ van 19u. Dit is een tijdstip waarop jonge kinderen bij wie de bewuste fragmenten schade zouden kunnen berokkenen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling, normaliter niet meer voor de buis zitten. Anderzijds is één van de bewuste fragmenten vroeger uitgezonden en reeds in ‘Het Nieuws’ van 17u45 te zien. Dit is wel een tijdstip waarop een breed publiek kan worden bereikt, inclusief jonge kinderen. Daardoor was niet gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen niet zouden zien.

De kamer is echter van oordeel dat er in casu **uitzonderlijke omstandigheden** voorhanden zijn, die aanleiding geven tot een terughoudende opstelling bij de afdwinging van de regels betreffende de bescherming van minderjarigen, meer bepaald wat de voorwaarde van het uitzendtijdstip betreft. Bij de beoordeling of de uitzending om 17u45 kan worden toegestaan, houdt de kamer, conform de beslissingspraktijk van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM), rekening met zowel de inhoud als de context van de uitzending.

Een belangrijke factor hierbij is in de eerste plaats dat de aanslag in Parijs op de redactie van ‘Charlie Hebdo’ een zeer grote algemene maatschappelijke relevantie heeft. Het betreft immers een aanslag op de vrijheid van expressie en informatie, een fundamentele pijler van en noodzakelijke voorwaarde voor een democratische staatsordening. Bovendien vormt de bewuste amateurvideo waarop de daders in koelen bloede een politieagent doodschieten, die reeds gewond op de grond ligt, inderdaad één van de meest aangrijpende beelden over de aanslag met een zeer belangrijke nieuwswaarde. Inperkingen op de expressievrijheid van informatie die verband houdt met een onderwerp van algemeen maatschappelijk belang, waarvan hier sprake is, dienen op bijzonder strenge wijze getoetst te worden aan de noodzakelijkheidseis.

Voorts zijn de beelden getoond in een journaal, dat de actualiteit en het nieuws van de dag behandelt. De gebeurtenissen speelden zich af op de veelbewogen dag van de uitzending zelf en de amateuropname was slechts enkele uren eerder in het bezit van de omroeporganisatie gekomen. De afweging en selectie bij de uitzending van de beelden diende dan ook zeer snel te gebeuren.

Gegeven deze buitengewone omstandigheden en de enge beoordelingsmarge om in voorliggend geval beperkende maatregelen af te dwingen, **aanvaardt de kamer uitzonderlijk dat dergelijke beelden, die schade kunnen toebrengen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen, op een tijdstip werden uitgezonden waarop jonge kinderen ze nog konden zien. Ofschoon Medialaan er ook had kunnen voor kiezen om de beelden van de executie volledig uit de opname te verwijderen in plaats van met zwartbeelden te werken, zou het verbod om ze reeds om 17u45 in een journaal te tonen (of de verplichting om de uitzending desgevallend uit te stellen tot een tijdstip later op de dag), niet in verhouding staan tot het legitieme doel van de bescherming van minderjarigen.**

Dergelijke ongecodeerde uitzendingen, zoals de vier voorliggende fragmenten, dienen in ieder geval steeds voorafgegaan te worden door een akoestische waarschuwing of moeten gedurende de hele uitzending herkenbaar zijn aan een visueel symbool.

Uit het onderzoek en de beelden blijkt dat bij 'Het Nieuws' van zowel 17u45 als bij aanvang van de uitzending van 19u dergelijke waarschuwing ontbreekt. De VRM merkt daarbij op dat het louter inhoudelijk beschrijven van gruwelbeelden die zullen volgen geen akoestische waarschuwing is in de zin van artikel 42, derde lid, van het Mediadecreet.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen besluit dan ook dat de bepalingen van artikel 42, derde lid, van het Mediadecreet niet werden nageleefd bij de uitzending op 7 januari 2015 van de beschreven fragmenten enerzijds in 'Het Nieuws' van 17u45 en anderzijds bij de aanvang van 'Het Nieuws' van 19u, doordat ze niet werden aangeduid met een passende waarschuwing.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de kamer rekening met het feit dat dergelijke inbreuk voor het eerst wordt vastgesteld bij Medialaan naar aanleiding van de uitzending van een niet-fictieve productie, meer bepaald een journaal.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen besluit Medialaan hiervoor te **waarschuwen**.

4.3. Beslissing 2015-036: Klacht T.E. tegen VRT (Radio 2 - De Inspecteur)

De Vlaamse Regulator voor de Media ontving op 17 april 2015 een klacht tegen het Radio 2-programma 'De Inspecteur', zoals uitgezonden op 12 februari 2015.

In het programma werd een vergelijkende test gemaakt tussen het gebruik van enerzijds wegwerpdrankverpakkingen en anderzijds glazen statiegeldflessen.

Volgens de klager leek het programma een nauwelijks verholen pleidooi voor wegwerp en tegen statiegeld. De klager meent dat het onderwerp partijdig werd behandeld "door de negatieve parameters voor plastic te verzwijgen".

In het Procedurebesluit worden de voorwaarden bepaald waaraan een ingediende klacht moet voldoen. **Zo moet de klacht zijn ingediend uiterlijk de vijftiende dag na de gebeurtenis die aanleiding geeft tot de klacht.** Ook moet het **belang worden aangegeven** bij het indienen van de klacht (behalve als het gaat om een klacht met betrekking tot de bepalingen over reclame, telewinkelen, sponsoring en boodschappen van algemeen nut).

De klacht blijkt méér dan 15 dagen na de uitzending te zijn ingediend. Bovendien wordt het belang of benadeling niet gespecificeerd.

De voorzitter van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen verklaart bijgevolg de klacht als kennelijk onontvankelijk.

4.4. Beslissing 2015-037: CANVAS wordt gewaarschuwd n.a.v. de uitzending 'Allah Guerre'

De onderzoekscel van de VRM onderzocht de uitzending van 'Panorama' onder de titel 'Allah Guerre' (13 februari 2015, 16u25 - Canvas). Het betreft een reportage van de nieuwsdienst van de VRT over de beweegredenen van Belgische jongeren die naar Syrië vertrekken om er te strijden en over de invloed van de organisatie 'Sharia4Belgium' op deze jongeren.

De reportage bestaat o.a. uit een montage van eigen beeldmateriaal van de VRT en beeldmateriaal van het internet (vb. Youtube). Volgens de onderzoekscel van de VRM komen in het programma verschillende beeldfragmenten voor met geweld, of de suggestie ervan, de gevolgen van gepleegd geweld en gruwelbeelden. Het gaat daarbij volgens de onderzoekscel om beelden met een hoog realiteitsgehalte of van reëel gepleegd geweld, dus niet om fictieve beelden.

Volgens de onderzoekscel van de VRM wordt noch door de keuze van het tijdstip van uitzending (omstreeks 16u25), noch door technische maatregelen (Canvas kan via analoge distributie ongecodeerd worden bekeken) gewaarborgd dat minderjarigen de 'Allah Guerre'-reportage normaliter niet zullen zien. De presentatrice spreekt aan het begin van de uitzending een waarschuwing uit, tijdens de uitzending wordt geen visueel symbool getoond om de kijker te waarschuwen voor de inhoud van de reportage.

Artikel 42 van het Mediadecreet bevat enerzijds een absoluut verbod op uitzendingen die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen "ernstig zouden kunnen aantasten" en anderzijds een relatief verbod met betrekking tot uitzendingen die "schade zouden kunnen toebrengen".

Uitzendingen die onder het relatief verbod vallen mogen toch worden getoond indien ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien naast de keuze van het tijdstip van uitzending, een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.

Hoewel het ombrengen of verwonden van personen niet expliciet wordt getoond, bevat de reportage niettemin veel beelden van personen die worden bedreigd met executie, vernederd of geïntimideerd. Verscheidene keren is te zien hoe mensen van dichtbij onder schot worden gehouden en worden geterroriseerd. Ook wanneer het beeld zwart wordt gemaakt, is toch nog een pistoolschot te horen.

Geweld op televisie kan schadelijke gevolgen hebben voor minderjarigen, zoals leiden tot afstomping

voor geweld, angst aanjagen of agressie aanwakkeren. De context waarin geweld wordt getoond speelt daarbij een grote rol.

Eén van de elementen die de kans op schadelijke gevolgen voor minderjarigen aanzienlijk vergroot is het realiteitsgehalte van het geweld dat wordt getoond.

Aangezien het *in casu* om een non-fictie-uitzending gaat en een reportage met beelden van reëel gepleegd geweld, is het geweld zeer indringend en schrikwekkend voor minderjarigen. Het identificatiepotentieel voor de kijker, met zowel de – vaak zelf minderjarige – daders als de slachtoffers, wordt hierdoor danig verhoogd.

Ook de gevolgen van het geweld worden duidelijk zichtbaar gemaakt. Ofschoon de executies zelf niet in beeld worden gebracht, worden wel de stoffelijke overschotten van omgebrachte personen getoond. Bovendien is te zien hoe deze lijken worden onteerd door ze achter een truck voort te slepen of nogmaals op deze lichamen te schieten. Eveneens de geluiden van de gewerschoten die de beelden vergezellen dragen bij aan het angstaanjagende karakter ervan.

Aangezien de geweldbeelden in de 'Allah Guerre'-reportage voortkomen uit propagandafilmpjes die van de daders zelf afkomstig zijn, kan het voor minderjarigen overigens lijken alsof het plegen van deze gruwelijke gewelddaden gerechtvaardigd is en de lachende Syriëstrijders er ongestraft mee mogen weggomen, wat het angstaanjagend karakter kan versterken.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen oordeelt dat de 'Allah Guerre'-reportage geen programma betreft waarvoor een absoluut verbod geldt. De VRM is wel van oordeel dat de inhoud van deze bewuste 'Panorama'-uitzending van dien aard is dat deze voor sommige minderjarigen leeftijds- en ontwikkelingsinadequaat is en dat het risico bestaat dat de inhoud schade toebrengt aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen overeenkomstig artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet.

De onderzochte uitzending van 'Panorama' is op vrijdag 13 februari 2015 omstreeks 16u25 uitgezonden. Dit is een tijdstip waarop een breed publiek kan worden bereikt, inclusief jonge kinderen. Daardoor was niet gewaarborgd dat minderjarigen de 'Allah Guerre'-reportage niet zouden zien.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen besluit dat de VRT de bepalingen van artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet heeft geschonden door op 13 februari 2015 op Canvas omstreeks 16u25 het programma 'Panorama' met de 'Allah Guerre'-reportage uit te zenden.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de kamer er rekening mee dat dergelijke inbreuk voor het eerst wordt vastgesteld bij VRT naar aanleiding van de uitzending van een niet-fictieve productie, meer bepaald een documentaire reportage.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen besluit de VRT te **waarschuwen**.

4.5. Beslissing 2015-059: T.E. tegen VRT (Radio 1, Bel 10)

De VRM ontving een klacht tegen VRT m.b.t. het milieudebat dat werd uitgezonden op Radio 1 in het kader van het 'Bel10'-project (18 juni 2015, omstreeks 8u en 18u).

Volgens de klager maakt de openbare omroeporganisatie zich daarbij schuldig aan "partijdigheid en

desinformatie in het statiegelddebat". De klager is van oordeel dat VRT het publiek in Vlaanderen misleidt "door een compleet eenzijdige gastenkeuze en een kritiekloze benadering" van standpunten van tegenstanders van statiegeld.

Zoals blijkt uit artikel 220, § 2, van het Mediadecreet, is blijk geven van een belang of benadering een uitdrukkelijke voorwaarde voor de ontvankelijkheid van een klacht bij de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen. Artikel 12, 3° en 4°, van het Procedurebesluit bepaalt voorts dat een klacht, om ontvankelijk te zijn, het onderwerp van de klacht moet aangeven, met een uiteenzetting van de redenen waarop zij steunt en de benadeling of het belang van de klager bij de uitzending waartegen wordt opgekomen. De eis van benadeling of belang geeft aan dat de decreetgever de loutere hoedanigheid van kijker of luisteraar hier niet voldoende acht.

Om aan de vereiste van de ontvankelijkheid te voldoen, **moet de klager een voldoende belang aantonen dat specifiek is dan het algemeen belang**, hij moet aldus het bewijs leveren persoonlijk het slachtoffer te zijn of een benadeling in zijn hoofdte aanwijzen met betrekking tot de grief die hij ten aanzien van de betrokken uitzending aanvoert.

Bij het indienen van zijn klacht, roept de klager in wezen het algemene recht op informatie van de burger en luisteraar als belang in, en meer specifiek de nood aan objectieve berichtgeving in het kader van het maatschappelijk debat over statiegeld. Daarbij roept hij in dat met name alle voorstanders van statiegeld, waaronder hijzelf, benadeeld werden door de vermeende partijdige berichtgeving van VRT, die enkel de tegenpartij in dit debat een platform heeft geboden.

De VRM meent echter dat de klager onvoldoende aangeeft dat de gewraakte uitzending hem persoonlijk zou hebben benadeeld. De aangehaalde elementen volstaan niet opdat er sprake zou zijn van een persoonlijk belang, specifiek dan dat van andere burgers, luisteraars of voorstanders van statiegeld. Om deze redenen is de VRM van oordeel dat de klager geen blijk geeft van het vereiste belang of benadeling. De klacht wordt onontvankelijk verklaard.

4.6. Beslissing 2015-068: Uitzending poging tot zelfdoding (seizoensfinale Thuis - één) in strijd met het Mediadecreet

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen onderzocht de uitzending van de seizoensfinale van de serie Thuis (uitgezonden op vrijdag 26 juni 2015 & heruitzending op zondag 30 augustus 2015).

Aan het einde van de seizoensfinale wordt getoond hoe het personage Luc een poging tot zelfdoding uitvoert. De kijker krijgt te zien hoe het personage een touw over een balk gooit, op een stoel gaat staan, het touw om zijn hals legt en aansnoert, verschillende malen naar adem hapt en ten slotte de stoel wegduwt met zijn voet. Gedurende een vijftal seconden worden nog de bengelende en schokkende voeten van Luc in beeld gebracht, waarna het programma en het seizoen van Thuis eindigt.

Mediadecreet

Artikel 42 van het Mediadecreet bevat een **relatief verbod** met betrekking tot uitzendingen die "schade zouden kunnen toebrengen" aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen. Uitzendingen die onder het relatieve verbod vallen mogen toch worden getoond indien **ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien**

naast de keuze van het tijdstip van uitzending een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.

Beoordeling door VRM

De VRM meent dat de uitgezonden beelden voor minderjarigen zeer confronterend en angstwekkend zijn. De VRM is dan ook van oordeel dat de inhoud van de seizoensfinale met de (poging tot) zelfdoding van dien aard is dat deze voor sommige minderjarigen leeftijds- en ontwikkelingsinadequaat is en dat het risico bestaat dat de inhoud schade toebrengt aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen overeenkomstig artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet.

Meer specifiek wat de relatie tussen zelfdoding in de media en suïcidaal gedrag betreft, kan worden verwezen naar de (achtergrondinformatie bij) de mediarijchtlijn van Werkgroep Verder, een terreinorganisatie voor nabestaanden na zelfdoding. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt immers dat hoewel de media preventief kunnen werken, zij vaker, afhankelijk van de manier waarop zelfdoding aan bod komt, suïcide uitlokken. Met name twee schadelijke effecten (kopieergedrag - normaliseren van zelfdoding & het voorstellen ervan als een 'normale' wijze van handelen om problemen op te lossen) worden onderscheiden bij het behandelen van zelfdoding in de media.

De onderzochte seizoensfinale van Thuis werd **ongecodeerd** uitgezonden op vrijdag 26 juni en zondag 30 augustus (**aanvang omstreeks 20u10, eindigend omstreeks 21u**). Dit is een tijdstip waarop een breed publiek kan worden bereikt, inclusief jonge kinderen. **Daardoor was niet gewaarborgd dat minderjarigen de bewuste aflevering niet zouden zien.** Bovendien vereist het Mediadecreet dat dergelijke ongecodeerde uitzendingen steeds voorafgegaan worden door een akoestische waarschuwing of gedurende de hele uitzending herkenbaar zijn aan een visueel symbool. **De VRM meent dat de aankondiging vlak voor de heruitzending op 30 augustus kan beschouwd worden als een akoestische waarschuwing zoals vermeld in het Mediadecreet. Bij de uitzending van 26 juni ontbreekt een dergelijke waarschuwing.**

De VRM besluit dan ook dat de VRT, door op 26 juni en 30 augustus 2015 op 'één' omstreeks 20u de seizoensfinale van Thuis uit te zenden, de bepalingen van het Mediadecreet heeft geschonden. Bovendien ontbrak bij de uitzending op 26 juni een passende waarschuwing. De VRM **waarschuwt** de VRT voor deze inbreuk op het Mediadecreet.

4.7. Beslissing 2015-069: Bescherming minderjarigen: VRM legt JUST (Club 41) geldboete op

De VRM controleerde de uitzendingen (4 juni 2015, 19u45-21u) van het omroepprogramma JUST, dat voor de avond- en nachtprogrammering de benaming 'Club 41' heeft.

De onderzochte uitzendingen (o.a. verslaggeving vanop een eroticabeurs, presentatie van seksueel stimulerende producten, ...) bestaan uit een aaneenschakeling van beeldfragmenten met een seksueel geladen karakter die tot doel hebben om enerzijds seksuele opwinding op te wekken bij de kijker en anderzijds de kijker ertoe aan te zetten goederen en diensten van erotische aard te bestellen via de eigen website.

De VRM stelt vast dat jonge kinderen seksuele handelingen vaak niet goed kunnen interpreteren, waardoor misverstanden mogelijk zijn die jonge kinderen bijvoorbeeld angstig en ongemakkelijk doen voelen of onzeker maken over volwassenen in hun omgeving. Kinderen vanaf 12 jaar - bovendien ook minderjarigen die volop in seksuele ontwikkeling zijn - begrijpen wel langzamerhand

de beelden, maar kunnen daarom nog niet steeds de verstrekte informatie plaatsen of vatten. Mogelijks vormen ze zich een onrealistisch beeld over wat seks inhoudt. De ontwikkeling van de seksualiteit is leeftijdsgebonden en het is daarom erg belangrijk dat de informatie die wordt verstrekt ook leeftijds- en ontwikkelingsadequaate is.

De VRM is van oordeel dat de uitgezonden beelden voor minderjarigen leeftijds- en ontwikkelings-inadequaate zijn en dat het risico bestaat dat de inhoud schade toebrengt aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen (overeenkomstig artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet).

Artikel 42 van het Mediadecreet bevat een **relatief verbod** met betrekking tot uitzendingen die “schade zouden kunnen toebrengen” aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen. **Uitzendingen die hieronder vallen mogen toch worden getoond indien ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren.**

De VRM stelt vast dat de voorliggende programma's ongecodeerd zijn uitgezonden. Nochtans werd in het kader van een eerdere procedure toegezegd om de programma's van 'Club 41' enkel toegankelijk te maken met een 'parental code' (en daarenboven het symbool '18+' aan te brengen op de programma's).

Bij afwezigheid van technische maatregelen kan ook door de keuze van het tijdstip van uitzending gewaarborgd worden dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien. De onderzochte programma's worden echter tussen 20u en 21u uitgezonden. Dit is een tijdstip waarop een breed publiek kan worden bereikt, ook een minderjarig publiek. De uitzendingen werden evenmin voorafgegaan door een akoestische waarschuwing. Tijdens bepaalde fragmenten verschijnt wel gedurende een tiental seconden het '16+'-logo. Het tonen van dit logo voldoet echter niet aan de vereisten van het Mediadecreet. De inhoud van de betrokken uitzending is namelijk leeftijds- en ontwikkelingsinadequaate voor minderjarigen. Bovendien moet het visueel symbool gedurende de hele uitzending worden getoond.

De VRM besluit een **geldboete van 2.500 euro** op te leggen.

4.8. Beslissing 2015-070: Uitzending '6 uur Journaal' (14 oktober 2015 - één): inbreuk maar geen sanctie

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen onderzocht de uitzending van het '6 uur Journaal' van woensdag 14 oktober 2015 (Eén). Het onderwerp 'gerechtelijk onderzoek naar Belgische site met kinderporno' werd nader onderzocht. Tijdens de berichtgeving worden beelden getoond (telkens 2 à 3 seconden), afkomstig van (een) soortgelijke website(s). De tijdens dit nieuwsitem getoonde beelden bevatten o.a. een foto van een naakt meisje, een jong meisje in een erotisch-sensuele pose en een naakt meisje dat vaginaal gepenetreerd wordt door een penis.

Ingevolge de vrijheid van expressie, die wat omroepactiviteiten betreft is uitgedrukt in artikel 37 van het Mediadecreet, is het niet verboden om in televisieprogramma's, en meer bepaald in nieuwsprogramma's, ook moeilijke en pijnlijk onderwerpen, zoals kindermisbruik of kinderpornografie, aan bod te laten komen. Dit maakt bovendien deel uit van de informatieopdracht van VRT als openbare omroeporganisatie, zoals omschreven in het Mediadecreet en de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap. Niettemin dienen - ook in programma's van de nieuwsdienst - in het

belang van de bescherming van minderjarigen, onderwerpen die voor hen verontrustend en schadelijk kunnen zijn, zorgvuldig behandeld en in beeld gebracht te worden, met inachtneming van de bepalingen van artikel 42 van het Mediadecreet.

De VRM oordeelt dat jongen kinderen seksuele handelingen vaak niet goed kunnen interpreteren, waardoor misverstanden mogelijk zijn die jongen kinderen bijvoorbeeld angstig en ongemakkelijk doen voelen of onzeker maken over volwassenen in hun omgeving. Kinderen vanaf 12 jaar - bovendien ook minderjarigen die volop in seksuele ontwikkeling zijn - begrijpen wel langzamerhand de beelden, maar kunnen daarom nog niet steeds de verstrekte informatie plaatsen of vatten. Mogelijks vormen ze zich een onrealistisch en onwenselijk beeld over wat seks inhoudt of kan het bekijken van de beelden in kwestie tot angstgevoelens leiden of schade toebrengen aan hun seksuele ontwikkeling. De ontwikkeling van de seksualiteit is leeftijdsgebonden en het is daarom erg belangrijk dat de informatie die wordt verstrekt ook leeftijds- en ontwikkelingsadequaat is.

Een bijkomend element dat aanzienlijk de kans op schadelijke gevolgen voor minderjarige kijkers vergroot, is het gegeven dat net minderjarigen zelf het voorwerp vormen van de naaktbeelden en seksuele handelingen die worden getoond. Doordat op de beelden kinderen zijn te zien in een bijzonder kwetsbare context, zullen jonge kijkers zich gemakkelijker identificeren met deze slachtoffers van seksueel misbruik dan dat dit het geval zou zijn wanneer het om volwassenen ging. Dit zorgt ervoor dat de beelden een bijzondere, negatieve en schadelijke impact kunnen hebben op minderjarige kijkers. Bovendien gaat het in voorliggend geval om nieuwsbeelden, met een realistisch karakter, hetgeen hen kan verontrusten en beangstigen.

De VRM oordeelt dat de inhoud van het nieuwsitem van dien aard is dat zij voor minderjarige kijkers leeftijds- en ontwikkelingsinadequaat is en dat het risico bestaat dat de inhoud schade toebrengt aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen (overeenkomstig artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet).

Artikel 42 van het Mediadecreet bevat een **relatief verbod** met betrekking tot uitzendingen die "schade zouden kunnen toebrengen" aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen. Uitzendingen die onder het relatieve verbod vallen mogen toch worden getoond indien **ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien naast de keuze van het tijdstip van uitzending een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.**

Het betreffende journaal is ongecodeerd uitgezonden, omstreeks 18u. Dit is een tijdstip waarop een breed publiek kan worden bereikt, ook een minderjarig publiek. Daardoor was niet gewaarborgd dat minderjarigen de bewuste uitzending niet zouden zien.

Evenmin werd het journaal voorafgegaan door een akoestische waarschuwing of was het gedurende de hele uitzending herkenbaar aan een visueel symbool.

De VRM besluit aldus dat de VRT de bepalingen van artikel 42, tweede en derde lid, van het Mediadecreet heeft geschonden.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het gegeven dat de VRT zich beroept op een vergissing voor het tonen van afbeeldingen afkomstig van een kinderpornowebsite. VRT heeft bovendien onmiddellijk maatregelen getroffen om de beelden van de verschillende distributieplatformen te verwijderen en een herhaling van het voorval in de toekomst te vermijden. VRT heeft ook haar excuses aangeboden voor het uitzenden van het fragment en hierover ook een mededeling op haar website gepubliceerd.

De VRM legt **geen sanctie** op voor deze inbreuk.

4.9. Overzicht van de beslissingen

Naam	Aantal waarschuwingen	Geldboete (euro)
Canvas	1	-
Eén	1	-
Just - Club 41	-	2.500
VTM	1	-
Totaal	3	2.500

5. Economische analyse van de sector

5.1. Mediaconcentratie

5.1.1. Wettelijk kader

De toezichthouder heeft in het Mediadecreet de opdracht gekregen om concentraties in de audiovisuele en geschreven media in kaart te brengen. Verschuivingen en evoluties binnen de Vlaamse mediasector moeten worden geregistreerd en gesignaleerd. Eigendomsstructuren en marktaandeelen van de verschillende mediaspelers vormen daarbij het uitgangspunt voor verdere analyse.

5.1.2. Werkwijze

Informatieverzameling

In het kader van deze opdracht werd in 2007 een instrumentarium uitgewerkt voor het systematisch verzamelen van relevante data. In eerste instantie werd getracht alle bedrijven te identificeren die instaan voor of verbonden zijn met het Vlaamse media-aanbod. Vertrekkende vanuit de erkende televisie- en radio-omroepen werd de lijst van mediaondernemingen aangevuld met andere bedrijven zoals krantengroepen, distributeurs, telecomoperatoren en reclameregies.

Dankzij een samenwerking met de Vlaamse coördinatiecél e-government kunnen de financiële gegevens van de betrokken ondernemingen uit de Verrijkte Kruispuntenbank voor Ondernemingen overgenomen worden.

Mediatabank

Al deze gegevens werden gestructureerd en in een eigen databank gegoten die het uitgangspunt vormt voor verder onderzoek naar mediaconcentratie in Vlaanderen. De “mediatabank” is een relationele databank opgebouwd rond het unieke KBO-nummer. De databank stelt de toezichthouder in staat om op regelmatige en gestructureerde wijze relevante rapporten op te stellen. Ondertussen is het bestand gestoffeerd met gegevens die tot ten vroegste 2003 teruggaan in de tijd.

Rapportering 2015

Sinds eind 2008 publiceert de VRM jaarlijks een rapport over mediaconcentratie in Vlaanderen. In november 2015 werd het rapport “Mediaconcentratie in Vlaanderen 2015” gepubliceerd.

Om evoluties in de tijd mogelijk te maken, bleef de basisstructuur van de eerste drie hoofdstukken van het rapport grotendeels gelijk aan die van de vorige versies.

In een eerste hoofdstuk wordt de Vlaamse mediasector afgebakend. De waardeketens van radio, televisie, internet en geschreven pers worden uitgetekend en er wordt nagegaan welke spelers aanwezig zijn in alle schakels van de keten. Dit geeft reeds een eerste indicatie van de horizontale concentratie. In dit gedeelte van het rapport werd ook een subtitel gewijd aan de opkomende tendens tot convergentie en cross-medialiteit.

In hoofdstuk 2 wordt nagegaan hoe de in hoofdstuk 1 beschreven spelers zich tot elkaar verhouden en kunnen gerekend worden tot een bepaalde mediagroep.

In een derde hoofdstuk wordt meer cijfermateriaal gegeven en worden de verschillende vormen van mediaconcentratie aan de hand van een aantal indicatoren gekwantificeerd. Extra aandacht ging

daarbij uit naar de populariteit van sociale media. Hoewel deze voornamelijk gecontroleerd worden door buitenlandse spelers, en dus in strikte zin niet tot de Vlaamse mediasector gerekend kunnen worden, waren de auteurs van oordeel dat deze mediavorm door haar toenemende belang toch specifieke aandacht verdient. Daarom werd in het rapport van 2015 extra informatie opgenomen.

Actuele feiten en toelichting bij deelaspecten van bepaalde mediasegmenten worden vermeld onder de vorm van infofragmenten. Zo wordt het mogelijk om aandacht te schenken aan specifieke gebeurtenissen die zich voordeden sinds de publicatie van het vorige rapport, zonder de algemene structuur van het rapport uit balans te trekken.

Naar aanleiding van de discussie over de machtsposities die kunnen ontstaan door aangekondigde overnames werd in 2014 een vierde hoofdstuk toegevoegd. Hierin wordt een overzicht gegeven van bestaande en mogelijke nieuwe wettelijke initiatieven rond de bevordering van diversiteit en pluriformiteit in de media. Sommige daarvan worden als beleidsaanbeveling extra onderlijnd. In 2015 werd dit hoofdstuk geactualiseerd en aangevuld.

5.2. Marktdefinitie en -analyse / CRC

5.2.1. Algemeen kader

Het in 2002 aangenomen Europees regelgevend kader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten (aanbeveling van de Commissie van 17 december 2007 betreffende relevante producten- en dienstenmarkten in de elektronische communicatiesector die overeenkomstig Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten aan regelgeving ex ante kunnen worden onderworpen, Pb. L. 28 december 2007, afl. 344, 65) gaf de nationale regelgevende instanties (NRI's) een aantal opdrachten, onder meer met betrekking tot het aflijnen van de relevante markten, het analyseren van deze relevante markten, en het opleggen (waar passend) van verplichtingen inzake toegang en interconnectie aan ondernemingen met aanmerkelijke marktmacht op een aantal deelmarkten binnen de telecomsector.

Als gevolg van de federale staatsstructuur en de organisatie van de bevoegdheidsverdeling zijn er in België meerdere NRI's actief. Van het Belgisch Instituut voor Post en Telecommunicatie (BIPT), de Vlaamse Regulator voor de Media, de Conseil Supérieur de l'Audiovisuel (CSA) van de Franse Gemeenschap en de Medienrat van de Duitstalige Gemeenschap wordt verwacht dat zij deze markten analyseren.

Vlaanderen

Doordat het Grondwettelijk hof bij arrest van 13 juli 2005 (Grondwettelijk hof, arrest nr. 128/2005, 13 juli 2005, Belgisch Staatsblad, 5 augustus 2005) het betreffende deel van het Vlaamse mediadecreet had vernietigd, ontbrak het de VRM tot eind 2007 aan de rechtsgrond om deze taak uit te voeren. De vernietiging had betrekking op artikel 18 van het decreet van 7 mei 2004, dat de artikelen 122 tot 156 van het Mediadecreet omvat. Het arrest handhaafde de gevolgen van de vernietigde bepaling tot de inwerkingtreding van een in gemeenschappelijk overleg tussen de federale Staat en de gemeenschappen tot stand gekomen regeling en uiterlijk tot 31 december 2005 (het "samenwerkingsakkoord").

De rechtsgrond om de marktanalyse uit te voeren werd in 2007 alsnog aan de VRM toegekend met het artikel 2 van het decreet van 25 mei 2007 over de wijziging van sommige bepalingen van de decreten over de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005 (decreet houdende

de wijziging van sommige bepalingen van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005, Belgisch Staatsblad, 29 juni 2007, p. 35965). De Vlaamse Regering heeft op 9 november 2007 besloten dit artikel in werking te laten treden op 15 november 2007 (Besluit van 9 november 2007 houdende de inwerkingtreding van artikel 2 van het decreet van 25 mei 2007 houdende de wijziging van sommige bepalingen van de decreten betreffende de radio-omroep en televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005, en van artikelen 169, §2, 7° en 8° van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005, Belgisch Staatsblad, 23 november 2007, p. 58594).

Samenwerkingsakkoord met ander NRI's

Het eerder aangehaalde samenwerkingsakkoord van 17 november 2006, is in werking getreden na de publicatie van de instemming door het federale Parlement, het Vlaams Parlement en de parlementen van de Duitstalige en de Franse Gemeenschap op respectievelijk 28 december 2006, 2 juli 2007, 6 augustus 2007 en 19 september 2007. Om te kunnen overgaan tot effectieve samenwerking was bovendien de inwerkingtreding van het (volledige) Vlaamse hersteldecreet van 15 november 2007 vereist. Het samenwerkingsakkoord voorziet in de oprichting van een Conferentie voor Regulators voor de Elektronische Communicatiediensten (CRC).

5.2.2. Activiteiten in 2015

Besluiten marktanalyse

In het voorjaar van 2010 ging de VRM over tot het analyseren van de markt van omroepsignaaltransmissie. Nadat het dossier aanhangig was gemaakt bij de CRC, nam de CRC de ontwerpbeslissing van de VRM over.

Op 1 juli 2011 heeft de CRC onder meer een beslissing genomen over de analyse van de markt voor televisieomroep in het Nederlandse taalgebied, op basis van de ontwerpbeslissing van de VRM. In die beslissing worden een aantal verplichtingen opgelegd aan de operatoren met een sterke machtspositie: Telenet, Tecteo en Numericable. Deze operatoren moeten hun netwerk openstellen voor alternatieve operatoren door volgende diensten aan te bieden:

- toegang tot een doorverkoop aanbod voor hun analoge-televisieaanbod;
- toegang tot hun digitale-televisieplatform;
- toegang tot een doorverkoop aanbod voor breedbandinternet.

Bijkomend zijn deze operatoren ook onderworpen aan een transparantieverplichting waardoor ze een openbaar referentieaanbod bij deze drie wholesale-verplichtingen moeten publiceren.

Op 1 februari 2012 waren er voorstellen voor een referentieaanbod ingediend door Telenet, Tecteo en Numericable. Deze bleken onwerkbaar door hun onvolledigheid. Een werkgroep trad in overleg met de operatoren.

Op 3 september 2013 heeft de CRC beslissingen aangenomen betreffende de kwalitatieve aspecten van de referentieaanbiedingen van Brutélé, Coditel (Numericable), Tecteo en Telenet.

Op 11 december 2013 heeft de CRC beslissingen aangenomen die de tarieven vastleggen die Brutélé, Coditel (Numericable), Tecteo en Telenet, mogen aanrekenen aan de operatoren die via de kabel televisie- en breedbanddiensten willen verstrekken.

Op 27 december 2013 heeft Mobistar een intentieverklaring verstuurd naar Telenet en Tecteo (ondertussen Nethys) en begin 2014 werd de 600.000 euro gestort die gevraagd werd als engagement van de alternatieve operator.

Bij arrest van 12 november 2014 n.a.v. de vorderingen van Telenet en Belgacom tot nietigverklaring van de CRC-beslissingen van 1 juli 2011 betreffende de analyse van de markt voor televisieomroep, bevestigde het hof van beroep van Brussel in grote lijnen de CRC-beslissingen. De uitsluiting van Belgacom/Proximus (voor toegang tot het digitale-televisieplatform en toegang tot een doorverkoop aanbod voor breedbandinternet) werd echter vernietigd, waardoor ook Proximus volledige toegang kan vragen tot het netwerk van Telenet.

Herziening Retail minustarieven

In 2015 werd - parallel met de andere regulatoren - gewerkt aan een herziening van de tarieven die de alternatieve operator moet betalen voor het groothandelsaanbod. De eerste versie van dit document werd in juni gepubliceerd voor nationale consultatie. Vervolgens werd de aan de consultatiereacties aangepaste tekst door de Algemene Kamer van de VRM aangenomen voor voorlegging aan de CRC-leden. Na consultatie bij de andere regulatoren werd het dossier over het Nederlandse taalgebied in december 2015 door de CRC overgenomen. Het dossier werd begin januari 2016 bij de Europese Commissie ingediend.

Herziening referentie-aanbiedingen

In de basisbeslissing van 1 juli 2011 heeft de CRC beslist dat de kabeloperatoren referentie-aanbiedingen betreffende de wholesale toegangsverplichtingen moeten ontwikkelen. Dit zijn technische beschrijvingen van de implementatiewijze. De regulatoren moeten aan deze referentie-aanbiedingen hun goedkeuring hechten d.m.v. een "kwalitatieve beslissing".

Doorheen het lopende implementatieproces is gebleken dat de bestaande referentieaanbiedingen bijgestuurd moesten worden, en dat er dus een nieuwe beslissing moest komen. Op 14 september 2015 werd een ontwerp van beslissing gepubliceerd. De belanghebbenden kregen tot 13 oktober de tijd om hun commentaar te bezorgen. Deze zal vervolgens verwerkt worden in de nieuwe beslissing.

Samenwerking met andere NRI's

In het kader van het samenwerkingsakkoord werden in 2015 door verschillende regulatoren aan de VRM een aantal ontwerpbeslissingen voorgelegd, namelijk :

- Ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT betreffende het addendum bij het referentieaanbod BROTSOLL betreffende het tarief voor huurlijnen van de nieuwe generatie (NGLL) en diverse kwalitatieve bepalingen
- Ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT met betrekking tot de verificatie en goedkeuring van de door het Fonds van de nooddiensten die ter plaatse hulp bieden vergoedbare kosten voor de periode van 14 juni 2009 tot 31 december 2013
- Ontwerpbesluit van het Fonds van de nooddiensten die ter plaatse hulp bieden met betrekking tot de bijdrage van de operatoren aan het Fonds voor de periode van 14 juni 2009 tot 31 december 2013
- Ontwerpbesluit tot vernieuwing van het besluit van de Raad van het BIPT van 29 juni 2010 betreffende de markt voor mobielgespreksafgifte
- Ontwerp van besluit van de Raad van het BIPT betreffende de toekenning aan CITYMESH van gebruiksrechten in de 3,5 GHz-frequentieband voor de verstrekking van elektronische-communicatiediensten op het Belgische grondgebied
- Ontwerp van besluit van de Raad van het BIPT betreffende de verdeling van het spectrum in de 900MHz-band
- Ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT betreffende de transparantie van de referentieaanbiedingen

- Ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT betreffende de toekenning aan E-BO Enterprises van voorlopige gebruiksrechten voor het opzetten en exploiteren van een zendinstallatie op het windmolenpark gelegen op de Thorntonbank in de Belgische economische zone in de Noordzee
- Ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT betreffende het naast elkaar bestaan van de openbare mobiele netwerken en het GSM-R-netwerk in de 900 MHz-band
- Ontwerpbesluit betreffende de indicatoren voor de kwaliteit van diensten
- Ontwerp van besluit van de Raad van het BIPT betreffende de technische en operationele voorwaarden nodig om schadelijke storingen in de 3400-3800 MHz-band te vermijden
- Ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT betreffende het addendum bij de BRxx-Referentieaanbiedingen "SNA, Splicing interventions & XML DONE timer"
- Ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT met betrekking tot de verificatie en goedkeuring van de door het Fonds van de nooddiensten die ter plaatse hulp bieden vergoedbare kosten voor de periode van 1 januari 2014 tot 31 december 2014
- Ontwerpbesluit van het Fonds van de nooddiensten die ter plaatse hulp bieden met betrekking tot de bijdrage van de operatoren aan het Fonds voor de periode van 1 januari 2014 tot 31 december 2014
- Ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT betreffende de herziening van het besluit van 10 december 2013 (BRxx 2012 update)
- Ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT betreffende het verzoek om overdracht van de gebruiksrechten van Global Colocation Services aan New Line Networks
- Ontwerp van besluit van de Raad van het BIPT betreffende het verzoek om overdracht van de gebruiksrechten van World Class Wireless aan New Line Networks
- Accord de Coopération: projet de décision concernant la révision des tarifs de gros pour les services d'accès aux réseaux câblés sur le territoire de la région de langue française
- Ontwerpbesluit van de raad van het BIPT betreffende de herziening van de wholesaletarieven voor de diensten voor toegang tot de kabelnetten in het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad
- Entscheidungsentwurf über die Revision der Grosshandelspreise für die Zugangsdienste zu den Kabelnetzen
- Ontwerp van besluit van de Raad van het BIPT betreffende het verzoek om overdracht van de gebruiksrechten van b.lite en Mac Telecom aan Broadband Belgium

De VRM heeft voor geen van deze dossiers inhoudelijke opmerkingen geformuleerd bij het overgezonden ontwerpbesluit.

Secretariaat / voorzitterschap CRC

Het huishoudelijk reglement van de CRC voorziet in driemaandelijke werkvergaderingen.

Voor het voorzitterschap en secretariaat werd een jaarlijkse beurtrol afgesproken. Tot september 2015 nam de VRM het voorzitterschap van de CRC op zich.

6. Toezicht beheersovereenkomst VRT

6.1. Rapportering werkingsjaar 2014

In 2015 publiceerde de VRM het jaarlijkse toezichtsrapport op de naleving van de beheersovereenkomst (2012-2016) met de Vlaamse Gemeenschap door de openbare omroep. Het rapport had betrekking op het werkingsjaar 2014.

In het rapport beoordeelt de VRM de mate waarin de openbare omroep in 2014 zijn strategische en operationele doelstellingen heeft behaald.

In het algemeen kan gesteld worden dat de VRT, op enkele onderdelen van doelstellingen na, haar strategische en operationele doelstellingen voor het werkingsjaar 2014 behaald heeft.

Op 18 juni 2015 organiseerde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement een hoorzitting met de VRT en de VRM over het jaarverslag van de VRT en het toezichtsrapport van de VRM.

6.2. Toezicht werkingsjaar 2015

De VRM is gestart met de voorbereidingen voor het rapport betreffende het werkingsjaar 2015. Samen met de VRT zijn de methodiek en bijhorende meetinstrumenten voor de opvolging van de doelstellingen afgesproken. Net zoals de voorgaande jaren worden, afhankelijk van de doelstellingen, door de VRT zowel cijfergegevens als descriptieve passages overgemaakt. De cijfergegevens zijn zowel afkomstig van de PPM-studie (Portable People Meter) en CIM, als van de Studiedienst van de VRT. De cijfergegevens van de Studiedienst zullen door de VRM steekproefsgewijs worden getoetst aan controlegegevens.

7. Contacten met andere instanties

7.1. European Platform of Regulatory Authorities (EPRA)

EPRA is een koepelorganisatie waartoe de meeste Europese omroepregulators behoren. Ze beoogt de permanente uitwisseling van ervaringen en het aanreiken van oplossingen voor problemen gerelateerd aan de interpretatie en toepassing van de omroepregelgeving.

Van 13 tot en met 15 mei 2015 nam een delegatie van de VRM deel aan de 41ste vergadering van EPRA. Aan deze vergadering namen 160 afgevaardigden van 51 mediaregulators deel. De plenaire sessie was gewijd aan het garanderen van een duurzaam ecosysteem voor media-inhoud in Europa en aan recente initiatieven op basis waarvan het niveau van pluralisme in de media kan gemonitord worden.

Tevens waren er werkgroepen over audiovisuele communicatie, over de rol van de openbare omroep binnen een omgeving met verschillende platformen en ook over research door regulators.

Van 28 tot en met 30 oktober 2015 nam een delegatie van de VRM deel aan de 42ste vergadering van EPRA. Ook hier woonden meer dan 150 deelnemers uit alle Europese lidstaten de vergadering bij.

De plenaire zitting was gewijd aan het thema 'Hoe maak je een duurzaam ecosysteem voor media-inhoud in Europa?'. Daarnaast was er ook aandacht voor de toolkit waarover toezichhouders beschikken om de diversiteit van de bronnen en de productie te stimuleren.

Er werden werkgroepen georganiseerd over audiovisuele communicatie, over de rol van de openbare omroep binnen een omgeving met verschillende platformen en ook over financieringsmodellen voor regionale en lokale televisie.

7.2. European Regulators Group for Audiovisual Media Services (ERGA)

De Europese Groep van regelgevende instanties voor audiovisuele mediadiensten brengt regelgevende instanties op het gebied van audiovisuele mediadiensten bijeen om de Europese Commissie te adviseren over de uitvoering van de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten van de EU.

De doelstellingen van ERGA zijn:

- met het oog op een consistente toepassing van de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten het adviseren en bijstaan van de Europese Commissie bij haar werkzaamheden alsook bij alle andere aangelegenheden in verband met audiovisuele mediadiensten voor zover ze onder de bevoegdheid van de Europese Commissie vallen;
- het faciliteren van de samenwerking tussen de regelgevende instanties in de EU;
- de uitwisseling van ervaringen en goede praktijken.

Op 14 april 2015 nam een delegatie van de VRM deel aan de derde plenaire vergadering van de ERGA. ERGA keurde op deze vergadering een verklaring goed over de vrijheid van meningsuiting, besprak de eerste bevindingen van de bevraging over onafhankelijkheid van regulators alsook de inventaris die werd opgesteld met bronnen over de bescherming van minderjarigen. De eerste bevindingen van de bevraging over materiële jurisdictie werden besproken. Een 'scoping paper' over territoriale jurisdictie werd goedgekeurd.

De vierde plenaire vergadering van ERGA was gepland voor 27 november 2015, maar werd geannuleerd. Via de schriftelijke procedure werden de rapporten van de werkgroep materiële jurisdictie, de werkgroep bescherming van minderjarigen en de werkgroep onafhankelijkheid van regulators goedgekeurd. Tevens werd ook beslist om de werkzaamheden van de werkgroepen territoriale jurisdictie verder te zetten, zodat ook het rapport van deze werkgroep in het voorjaar van

2016 kan worden gefinaliseerd. Ook werd een nieuwe vice-voorzitter aangesteld.

In 2016 zal ERGA worden voorgezeten door Madeleine de Cock Buning (voorzitster van het Nederlands Commissariaat voor de Media). Olivier Schrameck van de Franse CSA (die ERGA voorzat in 2014-2015) zal net als Mirjana Rakic, de voorzitster van de Kroatische regulator, fungeren als vice-voorzitter.

7.3. Werkbezoek van een delegatie van het Agentschap voor audiovisuele media van de Republiek Macedonië

Op 25 februari 2015 ontving de VRM een delegatie van het Agentschap voor audiovisuele media van de Republiek Macedonië. De VRM gaf een presentatie om zijn werking toe te lichten en wisselde informatie uit over mediaregulering en -toezicht.

7.4. Werkbezoek van een delegatie bestaande uit vertegenwoordigers van de Oekraïense overheid en de Oekraïense audiovisuele sector

Op 23 juni 2015 ontving de VRM een delegatie bestaande uit vertegenwoordigers van de Oekraïense overheid en de Oekraïense audiovisuele sector. Ook hier gaf de VRM een presentatie om zijn werking toe te lichten en wisselde de VRM informatie uit over mediaregulering en -toezicht.

7.5. Werkbezoek van een delegatie van de Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Op 17 november 2015 ontving de VRM een delegatie van de Consell de l'Audiovisual de Catalunya, de omroepregulator uit Catalonië. Bij deze gelegenheid werd de werking van de VRM toegelicht en werden ervaringen uitgewisseld.

8. Nieuwe uitdagingen, bedenkingen en aanbevelingen

8.1. Monitoring trustee

Door de participatie van Telenet Service Center CVBA in De Vijver Media nv in 2014 is een dienstenverdelers eigenaar geworden van een belangrijke omroeporganisatie. De Europese Commissie maakte in 2015 de goedkeuring van de overname afhankelijk van het aangaan van een aantal verbintenissen ('commitments').

Een "monitoring trustee" (Advolis SA) werd aangesteld die toezicht moet houden op de naleving van de aangegane verbintenissen.

Tijdens het voorbereidend onderzoek werd door de Europese Commissie bij de VRM geïnformeerd in hoeverre de VRM kon bijdragen tot de kwaliteit van de oplossing van disputen in dit dossier. Daarop heeft de VRM geantwoord dat het de organisatie daar momenteel de bevoegdheid voor ontbrak. Indien het beleid van oordeel is dat de VRM in de toekomst hierin een rol zou kunnen spelen, kan deze bevoegdheid toegekend worden. Hiervoor is een decretale aanpassing vereist.

8.2. Chinese Walls

De vrees dat de rol van Telenet als gatekeeper problematisch wordt wanneer het bedrijf ook een concurrent wordt op omroepvlak, leeft bij de andere omroepen. Deze vrees werd o.a. bevestigd tijdens het VRM-symposium in november 2014. Een van de panelleden wees op de gevoeligheid om strategische informatie mee te delen aan een distributeur die ook een concurrent is. In dergelijk geval wordt het moeilijk om bepaalde dingen (zoals de ontwikkeling van nieuwe toepassingen rond 'targeted advertising') te bespreken.

De informatieverstrekking kan mislopen op twee vlakken:

- Telenet/Liberty kan aan de concurrerende omroepen (VRT, Mediaaan) de toegang tot informatie over de eigen omroep ontzeggen, waartoe de concurrerende omroepen van SBS wel toegang hebben.
- Telenet/Liberty kan aan zijn eigen omroepen informatie verstrekken over de concurrerende omroep.

Het Vlaamse beleid zou wettelijke garanties kunnen inbouwen in de sectorspecifieke mediaregels, bijvoorbeeld door de verplichte invoering van Chinese Walls. Artikel 211 van het Mediadecreet, dat verplichtingen oplegt aan dienstenverdelers met betrekking tot voorwaardelijke toegangssystemen, zou aangevuld kunnen worden met confidentialiteitsverplichtingen, naar analogie van de voorwaarde die OFTEL (de voorganger van Ofcom) in het Verenigd Koninkrijk in 2012 opnam in de regulering van decodersystemen voor digitale televisie. Een alternatieve interventie zou kunnen bestaan uit een verplichting tot niet-discriminerende ontsluiting van informatie voor iedere speler (eventueel door een aparte bedrijfsentiteit of onderneming). Oftel, de voorloper van de regulator Ofcom, bepaalde in voorwaarde 12 van de Code of practice on the confidentiality of subscriber information dat een dienstenverdelers zich verzekert dat data afkomstig van andere omroepen uit het CAS-systeem (= voorwaardelijke toegangssysteem) niet doorgegeven wordt aan de geassocieerde ondernemingen van de dienstenverdelers.

Vermits er gehandeld wordt op een domein waar er zowel Vlaamse (omroep) als federale bevoegdheden zijn (auteursrecht, mededinging), is overleg met het federale niveau aangewezen.

Dit is grotendeels nog onontgonnen terrein en er zijn praktische moeilijkheden waarvoor weinig pasklare oplossingen voorhanden zijn. Een mogelijke oplossing bestaat misschien in het verplicht niet-discriminerend ontsluiten van informatie voor iedere speler (eventueel door een aparte bedrijfsentiteit of onderneming).

8.3. Stimulering van de Vlaamse audiovisuele sector

Ten gevolge van de stimuleringsregeling zijn de dienstenverdelers verplicht om de Vlaamse audiovisuele sector te ondersteunen.

Wanneer een dienstenverdelers banden heeft met een televisieomroeporganisatie, kan het zijn dat hij de verplichte bijdrage uitsluitend ten voordele van de verbonden omroepen gaat gebruiken. Hierdoor kan er een ongelijkheid optreden tussen de verschillende dienstenverdelers en/of omroepen. Het is belangrijk om na te gaan in welke mate deze ongelijkheid zou doorwegen op het functioneren van de mediamarkt. De VRM zou in dat geval aanbevelen om een beperkend mechanisme in te bouwen.

8.4. Evoluties in de uitzending van commerciële communicatie - adviesmogelijkheid

De Vlaamse particuliere televisie-omroeporganisaties kunnen volgens het Mediadecreet tot 12 minuten reclame per klokuur uitzenden. Reclame heeft als vorm van commerciële communicatie specifiek tot doel om de aankoop of huur van goederen of diensten te bevorderen terwijl sponsoring, als andere vorm van commerciële communicatie, bedoeld is om meer bekendheid te geven aan merken en producten, en niet specifiek tot consumptie mag aanzetten.

Sponsorboodschappen, die voor en na programma's en bij programma-onderbrekingen worden uitgezonden en ook zelfpromotiespots worden echter door de kijker in de praktijk als reclame ervaren.

De aanpassingen in de regels rond commerciële communicatie (publi-reportages, vrije keuze van aanvang van het klokuur, mogelijkheid tot productplaatsing...), die een tegemoetkoming waren aan de televisie-omroeporganisaties voor meer financieringsmogelijkheden uit adverteerdersbudgetten, dragen zeker bij tot een gevoel van verzadiging en gewenning bij de kijker over het aandeel aangeboden commerciële communicatie dat in de zendschema's is verwerkt.

De VRM heeft als taak de naleving te bewaken van de voorwaarden voor de uitzending van commerciële communicatie, die er zijn om de kijker te beschermen, en heeft in 2015 op eigen initiatief 22 beslissingen genomen op basis van vaststellingen dat er overdreven commerciële promotie werd uitgezonden buiten de daartoe bestemde reclameblokken. Het ging daarbij onder meer om 9 sponsorvermeldingen waarin werd aangezet tot consumptie en om 9 programma's waarin overmatige promotionele aandacht werd besteed aan specifieke producten of diensten.

Ten opzichte van soortgelijke beslissingen die de VRM nam in 2013 (6 in totaal) en in 2014 (18 in

totaal) moet in 2015 dus andermaal een lichte stijging worden vastgesteld en blijkt de trend dat de televisiezenders de mogelijkheden blijven verkennen om ook promotie te maken voor de producten en diensten van hun adverteerders buiten de eigenlijke reclameblokken meer dan stand te houden.

Gezien de steeds verder uitbreidende jurisprudentie van de VRM die eenvoudig consulteerbaar is via de website, wordt de televisieomroepen nochtans een verduidelijkend houvast geboden aangaande de grenzen die moeten in acht worden genomen bij de uitzending van de diverse vormen van commerciële communicatie.

Het is voor de zenders dus zeker nuttig de beslissingen hieromtrent te raadplegen ingeval er twijfel of onzekerheid zou bestaan of geplande uitzendingen, waarbij sprake is van commerciële communicatie, wel kunnen binnen de decretale voorwaarden.

Anderzijds is er ook sprake van een duidelijke stijging van het aantal initiatieven die de televisieomroepen ondernemen om voorafgaandelijk richtinggevend advies in te winnen bij de administratie van de VRM over de conformiteit van geplande uitzendingen, meestal aan de hand van concreet beeldmateriaal. Een aantal zenders maakt hier regelmatig gebruik van en de VRM wil ook de andere omroepen er graag op wijzen dat zij indien gewenst van deze mogelijkheid gebruik kunnen maken.

8.5. Land-van-oorsprongbeginsel

In de Europese Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten staat het land-van-oorsprongbeginsel centraal. Dit betekent concreet dat de EU-lidstaat waarin een televisiedienst is gevestigd rechtsmacht heeft over die televisiedienst.

Recent hebben Vlaamse distributeurs een aantal op Vlaanderen gerichte omroepprogramma's in hun aanbod opgenomen, komende van televisieomroeporganisaties die niet in Vlaanderen gevestigd zijn. Het gaat daarbij specifiek om volgende omroepprogramma's:

- Eleven (doorgegeven via Proximus en Telenet). Gezien de plaats van vestiging onder de bevoegdheid van de Spaanse federale mediaregulator CNMC;
- Eleven Sports (doorgegeven via Proximus en Telenet). Gezien de plaats van vestiging onder de bevoegdheid van de Spaanse federale mediaregulator CNMC;
- Fox (doorgegeven via Telenet). Gezien de plaats van vestiging onder de bevoegdheid van de Spaanse federale mediaregulator CNMC.

Het feit dat op die manier een EU-lidstaat bevoegdheid heeft over een omroepprogramma dat gericht is op een publiek in een andere EU-lidstaat, is in overeenstemming met de geldende regelgeving. Het nadeel hiervan is wel dat het toezicht riskeert versnipperd te worden doordat niet kan worden uitgesloten dat verschillende toezichthouders ook verschillende klemtonen leggen in hun toezichtsstrategie.

8.6. Verdere uitbouw DAB+ in 2016 en 2017

In 2015 heeft Norkring België het DAB+netwerk gelanceerd. Dit in nauwe samenwerking met een aantal commerciële radiozenders (Top Radio, VBRO Radio, Radio Maria, Radio FG, Radiostad, Family

Radio en ClubFM). Ook BBC World Service werd toegevoegd op DAB+.

De radio-omroepen kunnen hierdoor thuis, op het werk of in de wagen beluisterd worden in digitale HD-kwaliteit.

DAB+ heeft een aantal belangrijke voordelen:

- DAB+ staat garant voor een betere audiokwaliteit dan FM of DAB;
- DAB+ biedt ruimte voor extra radiozenders in de ether;
- DAB+ is milieuvriendelijk: minder elektriciteitsverbruik en minder straling in de lucht;
- DAB+ is voor nieuwe radiozenders dé opportuniteit om in de ether uit te zenden;
- DAB+ biedt tal van innovatieve mogelijkheden: extra nieuwsinformatie, betere verkeersinformatie, slideshows met afbeeldingen van logo's, artiesten, webcambeelden, ...

Deze lancering versterkt tevens het digitale aanbod van de VRT en RTBF die in totaal 16 DAB-kanalen in de ether hebben.

Tot op heden ontvangen luisteraars het DAB+ signaal in de wijde omgeving van Brussel. In 2016 en 2017 wordt het netwerk verder uitgebouwd in heel Vlaanderen. In 2017 plant Norkring om heel Vlaanderen met DAB+ te voorzien.

Norkring België staat als DAB/DAB+ licentiehouders in voor de distributie van het digitale signaal van deze radio-omroepen door de ether.

8.7. Verordening 2015/2120 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015

In het Publicatieblad van de Europese Unie van 26 november 2015 werd de Verordening 2015/2120 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 tot vaststelling van maatregelen betreffende open-internettoegang en tot wijziging van Richtlijn 2002/22/EG inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken en -diensten en Verordening (EU) nr. 531/2012 betreffende roaming op openbare mobiele communicatienetwerken binnen de Unie gepubliceerd.

Het uitgangspunt bij de verordening is dat het principe van netneutraliteit in Europa grondig moet worden verankerd.

De verordening bepaalt dat de 'nationale regelgevende instanties' (lees voor Vlaanderen: de VRM) toezicht houden op de bepalingen van de verordening. Jaarlijks publiceren de NRI's verslagen over hun toezicht en hun bevindingen en bezorgen deze aan de Europese Commissie en BEREC.

De verordening heeft uitwerking met ingang van 30 april 2016. BEREC zal uiterlijk op 30 augustus 2016 richtsnoeren vastleggen voor de verplichtingen van de NRI's.

De verordening heeft rechtstreekse werking en behoeft in principe geen omzetting door de lidstaten in hun regelgeving. De VRM zal met de administratie en de andere regulatoren overleggen in hoeverre bijkomende acties moeten worden genomen.

9. Overzicht van de beslissingen van de VRM in 2015

9.1. Beslissingen genomen na een bij de VRM ingediende klacht

A. KLACHT TEGEN EEN RADIO-OMROEPORGANISATIE

1. T.E. tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/036

De VRM ontving op 17 april 2015 een klacht tegen het Radio 2-programma 'De Inspecteur', zoals uitgezonden op 12 februari 2015.

In het programma werd een vergelijkende test gemaakt tussen het gebruik van enerzijds wegwerpdrankverpakkingen en anderzijds glazen statiegeldflessen.

Volgens de klager leek het programma een nauwelijks verholen pleidooi voor wegwerp en tegen statiegeld. De klager meent dat het onderwerp partijdig werd behandeld "door de negatieve parameters voor plastic te verzwijgen".

In het Procedurebesluit worden de voorwaarden bepaald waaraan een ingediende klacht moet voldoen. **Zo moet de klacht zijn ingediend uiterlijk de vijftiende dag na de gebeurtenis die aanleiding geeft tot de klacht.** Ook moet het **belang worden aangegeven** bij het indienen van de klacht (behalve als het gaat om een klacht met betrekking tot de bepalingen over reclame, telewinkelen, sponsoring en boodschappen van algemeen nut).

De klacht blijkt méér dan 15 dagen na de uitzending te zijn ingediend. Bovendien wordt het belang of benadeling niet gespecificeerd.

De voorzitter van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen verklaart bijgevolg de klacht als kennelijk onontvankelijk.

2. T.E. tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/059

De VRM ontving een klacht tegen VRT m.b.t. het milieudebat dat werd uitgezonden op Radio 1 in het kader van het 'Bel10'-project (18 juni 2015, omstreeks 8u en 18u).

Volgens de klager maakt de VRT zich daarbij schuldig aan "partijdigheid en desinformatie in het statiegelddebat". De klager is van oordeel dat VRT het publiek in Vlaanderen misleidt "door een compleet eenzijdige gastenkeuze en een kritiekloze benadering" van standpunten van tegenstanders van statiegeld.

Zoals blijkt uit artikel 220, § 2, van het Mediadecreet, is **blijk geven van een belang of benadering** een uitdrukkelijke voorwaarde voor de ontvankelijkheid van een klacht bij de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen. Artikel 12, 3° en 4°, van het Procedurebesluit bepaalt voorts dat een klacht, om ontvankelijk te zijn, het onderwerp van de klacht moet aangeven, met een uiteenzetting van de redenen waarop zij steunt en de benadeling of het belang van de klager bij de uitzending waartegen wordt opgekomen. De eis van benadeling of belang geeft aan dat de decreetgever de loutere hoedanigheid van kijker of luisteraar hier niet voldoende acht.

Om aan de vereiste van de ontvankelijkheid te voldoen, moet de klager een **voldoende belang aantonen dat specifiek is dan het algemeen belang**, hij moet aldus het bewijs leveren persoonlijk het slachtoffer te zijn of een benadeling in zijn hoofdte aanwijzen met betrekking tot de

grief die hij ten aanzien van de betrokken uitzending aanvoert.

Bij het indienen van zijn klacht, roept de klager in wezen het algemene recht op informatie van de burger en luisteraar als belang in, en meer specifiek de nood aan objectieve berichtgeving in het kader van het maatschappelijk debat over statiegeld. Daarbij roept hij in dat met name alle voorstanders van statiegeld, waaronder hijzelf, benadeeld werden door de vermeende partijdige berichtgeving van VRT, die enkel de tegenpartij in dit debat een platform heeft geboden.

De VRM meent echter dat de klager onvoldoende aangeeft dat de gewraakte uitzending hem persoonlijk zou hebben benadeeld. De aangehaalde elementen volstaan niet opdat er sprake zou zijn van een persoonlijk belang, specifiekere dan dat van andere burgers, luisteraars of voorstanders van statiegeld. Om deze redenen is de VRM van oordeel dat de klager geen blijk geeft van het vereiste belang of benadeling. De klacht wordt onontvankelijk verklaard.

3. E.V. tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/071

De VRM ontving een klacht tegen VRT (Radio 2) m.b.t. het praatje voorafgaand aan het weerbericht met weerman Eric Goyvaerts (20 oktober, omstreeks 6u en 7u). Tijdens het weerpraatje vernoemt de weerman de naam van de toneelgroep waarbij hij toneel speelt, evenals het feit “dat er nog plaats was voor de voorstelling”. Omdat er inkomgeld betaald moet worden voor die voorstelling is de klager van oordeel dat hier sprake is van **sluikreclame**.

Het Mediadecreet bepaalt dat **sluikreclame verboden is**. Onder sluikreclame wordt verstaan: commerciële communicatie die bestaat uit het vermelden of vertonen van goederen, diensten, naam, handelsmerk of activiteiten van een producent van goederen of een aanbieder van diensten in programma's, als de omroeporganisatie daarmee beoogt reclame te maken en het publiek kan worden misleid omtrent de aard van de vermelding of de vertoning. Die bedoeling wordt met name geacht aanwezig te zijn als de vermelding of de vertoning tegen betaling of een andere vergoeding gebeurt.

De VRM geeft aan dat los van de vraag of een toneelgezelschap een aanbieder van diensten is, er uit de terloops en lachende opmerking dat er nog kaarten beschikbaar zijn, zonder daarbij evenwel de verkooppunten en de prijs ervan te noemen, geen intentie kan worden afgeleid om reclame te maken. Het publiek kan dus in redelijkheid niet zijn misleid omtrent de aard van de vermelding.

De klacht wordt onontvankelijk doch ongegrond verklaard.

B. KLACHT TEGEN EEN DIENSTENVERDELER

1. NV Medialaan, NV SBS Belgium en NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie tegen NV Right Brain Interface - 2015/001

De VRM ontving in 2014 een gezamenlijke klacht van Medialaan, SBS Belgium en VRT tegen Right Brain Interface (Bhaalu). De omroeporganisaties voeren aan dat Right Brain Interface, op datum van de klacht, een dienst aanbiedt onder de naam 'Bhaalu', met functionaliteiten die het mogelijk maken om lineaire televisieprogramma's op een (near-)live, uitgestelde, verkorte of gewijzigde wijze te bekijken. Volgens de klagers is Right Brain Interface dan ook te beschouwen als een dienstenverdelers en onderworpen aan de regelgeving die in het Mediadecreet onder 'Deel IV: Dienstenverdelers' is opgenomen. Bij het aanbieden van de diensten beschikt Right Brain Interface volgens de klagers niet over de vereiste toestemming van de betrokken televisieomroeporganisaties. De klagers menen dat Right Brain Interface hiermee artikel 180 van het Mediadecreet schendt.

Alvorens definitief uitspraak te doen over de ontvankelijkheid en gegrondheid van de klacht werd door de VRM een deskundige aangesteld om de werking van Bhaalu technisch te beschrijven.

Regelgeving

Artikel 180 van het Mediadecreet stelt dat:

§1. Dienstenverdelers geven de lineaire televisieomroeporganisaties die deel uitmaken van hun aanbod van televisiediensten in de Vlaamse Gemeenschap, onverkort, ongewijzigd en in hun geheel, door op het ogenblik dat ze worden uitgezonden. Dat geldt ook voor de bijbehorende diensten, vermeld in artikel 185, § 1, tweede lid, laatste zin.

§2. Elke functionaliteit die een dienstenverdelers aan de eindgebruikers aanbiedt en die het mogelijk maakt om de in het eerste lid bedoelde lineaire televisieomroepprogramma's op een uitgestelde, verkorte of gewijzigde wijze te bekijken, is onderworpen aan de voorafgaande toestemming van de betrokken televisieomroeporganisatie. De voorafgaande toestemming is vereist van iedere televisieomroeporganisatie die onder het toepassingsgebied van artikel 154, eerste en tweede lid, valt. [...]

Beoordeling door de VRM

De VRM besluit dat Right Brain Interface inderdaad te beschouwen is als een **dienstenverdelers**. Aldus wordt een inbreuk vastgesteld op artikel 180, § 1 en § 2, eerste lid van het Mediadecreet. Om die reden waarschuwt VRM Right Brain Interface.

Bij het bepalen van de sanctie heeft de VRM er rekening mee gehouden dat Right Brain Interface reeds gestopt is met het aanbieden van Bhaalu (ten gevolg van het vonnis van 4 november 2014 van de voorzitter van de rechtbank van koophandel in Antwerpen).

9.2. Beslissingen bij ambtshalve onderzoek m.b.t. commerciële communicatie en boodschappen van algemeen nut / bepalingen van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen

1. VRM tegen NV Medialaan - 2015/002

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (26 september 2014, 18u-24u), waaronder VTM.

Tijdens de controle zendt VTM een sponsorboodschap uit voor Côte d'Or. De sponsorboodschap toont het product 'Mignonette Noir Praliné' en de verpakking van het product. Op de verpakking in de spot wordt het woord 'NIEUW' vergroot, in duidelijk leesbare letters weergegeven.

Sponsorboodschap

De decreetgever heeft een **onderscheid gemaakt tussen sponsorboodschappen enerzijds en reclameboodschappen anderzijds**. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat het onderscheidend criterium tussen beide de boodschap is. **Zo mag een sponsorvermelding, in tegenstelling tot een reclameboodschap, geenszins aanzetten tot consumptie**. Een louter imago-ondersteunende slogan of baseline voldoet hieraan omdat deze niet aanzet tot consumptie.

De VRM stelt vast dat de sponsorboodschap van Côte d'Or veel meer bevat dan de toegelaten **louter imago-ondersteunende slogan**. De sponsorvermeldingen bevatten promotionele elementen die aanzetten tot consumptie, in de vorm van het specifieke woordgebruik 'NIEUW'. Bovendien heeft de sponsor in dit geval in de sponsorvermeldingen ook wijzigingen

aangebracht aan de originele verpakkingen, zoals die in de handel te verkrijgen zijn. Zo is onder meer het lettertype van het woord 'NIEUW' vergroot waardoor die vermelding nog extra geaccentueerd wordt.

De VRM besluit VTM hiervoor een **administratieve geldboete van 2.500 euro** op te leggen.

Commerciële communicatie - suikerhoudend snoepgoed

De VRM stelt eveneens vast dat de spot commerciële communicatie over suikerhoudend snoepgoed betreft. **Het logo dat gedurende de hele uitzending van commerciële communicatie over suikerhoudend snoepgoed moet worden uitgezonden, ontbreekt echter.**

Mediaaan erkent dat op commerciële communicatie voor suikerhoudend snoepgoed (zoals in het geval van de sponsorvermelding van Côte d'Or) een gestileerd logo van een tandenborstel moet worden opgenomen.

De omroeporganisatie bezorgt aan de algemene kamer stukken waaruit blijkt dat op de sponsorvermelding van dezelfde adverteerder eind oktober het logo wel werd opgenomen. Mediaaan stelt eveneens maatregelen te hebben genomen om dit soort zaken in de toekomst te vermijden.

De VRM geeft Mediaaan een **waarschuwing** voor deze inbreuk.

2. VRM tegen NV Mediaaan - 2015/003

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (19 oktober 2014, 18u-24u), waaronder VTM.

Sponsoring

Tijdens de controle zendt VTM een sponsorboodschap uit voor Côte d'Or. De sponsorboodschap toont het product 'Mignonette Noir Praliné' en de verpakking van het product. Op de verpakking in de spot wordt het woord 'NIEUW' vergroot, in duidelijk leesbare letters weergegeven.

De decreetgever heeft een onderscheid gemaakt tussen sponsorboodschappen enerzijds en reclameboodschappen anderzijds. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat het onderscheidend criterium tussen beide de boodschap van de sponsorvermelding is. **Zo mag een sponsorvermelding, in tegenstelling tot een reclameboodschap, geenszins aanzetten tot consumptie.** Een louter imago-ondersteunende slogan of baseline voldoet hieraan omdat deze niet aanzet tot consumptie.

De VRM stelt vast dat de sponsorboodschap van Côte d'Or veel meer bevat dan de toegelaten **louter imago-ondersteunende slogan**. De sponsorvermeldingen bevatten promotionele elementen die aanzetten tot consumptie, in de vorm van het specifieke woordgebruik 'NIEUW'. Bovendien heeft de sponsor in dit geval in de sponsorvermeldingen ook wijzigingen aangebracht aan de originele verpakkingen, zoals die in de handel te verkrijgen zijn. Zo is onder meer het lettertype van het woord 'NIEUW' vergroot waardoor die vermelding nog extra geaccentueerd wordt.

VTM wordt een **administratieve geldboete van 2.500 euro** opgelegd.

Commerciële communicatie - suikerhoudend snoepgoed

De VRM stelt eveneens vast dat er naast de spot voor Côte d'Or ook een spot voor Leonidas wordt

uitzonden. Het betreft in beide gevallen commerciële communicatie over suikerhoudend snoepgoed. Het logo dat gedurende de hele uitzending van commerciële communicatie over suikerhoudend snoepgoed moet worden uitzonden, ontbreekt echter.

Medialaan erkent dat op commerciële communicatie voor suikerhoudend snoepgoed (zoals in het geval van de sponsorvermelding van Côte d'Or en Leonidas) een gestileerd logo van een tandenborstel moet worden opgenomen. Medialaan stelt maatregelen te hebben genomen om dit soort zaken in de toekomst te vermijden.

De VRM besluit Medialaan te **waarschuwen** voor deze overtreding. De VRM houdt er rekening mee dat Medialaan intussen maatregelen heeft genomen om dergelijke inbreuken in de toekomst te vermijden.

Alleenstaande reclameboodschappen

De onderzoekscel van de VRM stelt vast dat tijdens de onderzochte periode in totaal dertien reclameblokken worden uitzonden met meerdere gegroepeerde reclameboodschappen.

Daarnaast wordt buiten deze reclameblokken driemaal een alleenstaande reclameboodschap uitzonden.

Het Mediadecreet bepaalt dat afzonderlijke reclame- en telewinkelspots een uitzondering moeten blijven. Eén afzonderlijke reclamespot is toegestaan.

Medialaan geeft aan dat één spot specifiek als single spot verkocht werd. De overige reclameblokken stonden open voor verschillende adverteerders, maar bevatten, wegens gebrek aan interesse bij de adverteerders, slechts één spot.

De VRM oordeelt dat Medialaan aantoont dat de reclameblokken werden opengesteld voor meerdere adverteerders. De omroeporganisatie maakt aannemelijk dat zij een beroep kan doen op de uitzonderingsgrond zoals bepaald in artikel 79, § 2, tweede lid, 3°, van het Mediadecreet.

3. VRM tegen NV Medialaan - 2015/004

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (27 oktober 2014, 15u-21u), waaronder vtmKzoom (Medialaan).

Productplaatsing

Tijdens de onderzochte periode wordt het programma 'K3 Kan Het!' uitzonden. Het programma bevat productplaatsing zonder dat de kijker hierop gewezen wordt door middel van het PP-logo.

Eén van de uitgangspunten van het Mediadecreet is dat omroeporganisaties steeds zelf verantwoordelijk zijn voor de omroepdiensten die zij aanbieden en gesanctioneerd kunnen worden door de VRM bij overtredingen op deze bepalingen. Onderliggende contractuele afspraken met betrekking tot de uitzonden omroepdiensten tussen de omroeporganisatie en andere partijen, doen daaraan geen afbreuk.

Artikel 100, § 1, 4°, van het Mediadecreet voorziet echter in een specifieke uitzondering hierop. **De verplichting voor omroeporganisaties om kijkers duidelijk te wijzen op de aanwezigheid van productplaatsing in programma's, geldt enkel als het programma in kwestie is geproduceerd of besteld door de omroeporganisatie zelf of door een aan haar verbonden onderneming.**

Medialaan geeft aan dat **'K3 Kan het!' geen eigen programma is of in opdracht van Medialaan werd geproduceerd**. Het programma is eigendom van NV Studio 100 en werd ook door hen geproduceerd. Medialaan bezit enkel de licentie op de uitzendrechten.

De VRM besluit dan ook dat vtmKzoom geen inbreuk heeft begaan op de bepalingen m.b.t. productplaatsing.

Vertonen van het logo van een sponsor tijdens kinderprogramma's

Op het einde van het programma wordt de sponsor 'Garage De Linde' visueel vermeld. Het Mediadecreet (artikel 97) bepaalt dat **het vermelden of vertonen van het logo van een sponsor verboden is tijdens kinderprogramma's**.

De bepalingen met betrekking tot sponsoring uit het Mediadecreet, bevatten geen soortgelijke uitzondering op de verantwoordelijkheid van omroeporganisaties voor de uitzending van programma's die niet door de omroeporganisaties zelf geproduceerd of besteld zijn.

Bijgevolg heeft Medialaan door het vertonen van een sponsorlogo tijdens het programma 'K3 Kan Het!' artikel 97 van het Mediadecreet geschonden. Omdat dergelijke inbreuk voor het eerst bij Medialaan wordt vastgesteld, wordt een **waarschuwing** opgelegd.

4. VRM tegen NV Bites Europe - 2015/005

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (26 september 2014, 18u-24u), waaronder Acht.

Tijdens de onderzochte periode wordt een reclamespot uitgezonden voor 'Lotus: Suzy Wafels' (suikerwafel met chocolade). Het Mediadecreet bepaalt dat **commerciële communicatie voor suikerhoudende snoepgoed uitgezonden moet worden met vermelding van een specifieke logo (gestileerde tandenborstel-afbeelding) dat op een duidelijke en contrasterende wijze moet worden getoond**. Dit blijkt bij Acht niet het geval te zijn.

De vaststellingen van de VRM worden door Acht niet betwist.

Bij het toezicht op de naleving van de bepalingen van het Mediadecreet die betrekking hebben op de omroeporganisaties en hun omroepdiensten, geldt als uitgangspunt dat **de omroeporganisaties steeds zelf verantwoordelijk zijn voor de omroepdiensten die zij aanbieden en gesanctioneerd kunnen worden door de VRM bij overtredingen op deze bepalingen**. Onderliggende contractuele afspraken met betrekking tot de uitgezonden omroepdiensten – met inbegrip van commerciële communicatie- tussen de omroeporganisatie en andere partijen, doen daaraan geen afbreuk.

Het feit dat Bites Europe, via een externe reclameregie, contractueel heeft bepaald dat adverteerders, bij de uitzending van hun reclamespots door Bites Europe, zelf verantwoordelijk blijven voor de inhoud, doet geen afbreuk aan de verplichting van Bites Europe om als omroeporganisatie de relevante bepalingen van het Mediadecreet na te leven.

De VRM waarschuwt Acht voor deze overtreding op het Mediadecreet. De VRM houdt bij de beoordeling rekening met het feit dat Acht deze overtreding voor de eerste maal begaat.

5. VRM tegen Sanoma Media Belgium NV - 2015/006

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (27 oktober 2014, 15u-21u), waaronder Libelle TV.

Tijdens de onderzochte periode wordt het programma 'De zoete zonde met Wim Ballieu' uitgezonden. Dit programma wordt onder meer gesponsord door 'LU'. De sponsorvermelding 'LU - Petit Beukelaer' duurt zeven seconden en wordt één keer voor en één keer na het programma getoond.

Het betreft een sponsorvermelding voor suikerhoudend snoepgoed (koekjes). Het Mediadecreet bepaalt dat **commerciële communicatie voor suikerhoudend snoepgoed uitgezonden moet worden met vermelding van een specifiek logo (gestileerde tandenborstel-afbeelding) dat op een duidelijke en contrasterende wijze moet worden getoond**. Dit blijkt bij Libelle TV niet het geval te zijn.

Libelle TV erkent de inbreuk.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat Libelle TV aanvoert de inbreuk inmiddels te hebben stopgezet en dergelijke inbreuk in de toekomst wil vermijden. Bovendien wordt deze inbreuk voor het eerst vastgesteld bij Libelle TV. Er wordt een **waarschuwing** gegeven.

6. VRM tegen NV Studio 100 TV - 2015/007

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (27 oktober 2014, 15u-21u), waaronder Studio 100 TV.

Tijdens de onderzochte periode wordt vijfmaal een reclamespot 'K3-koekjes' uitgezonden. Het betreft een reclamespot voor suikerhoudend snoepgoed (koek met fruitsmaak). Het Mediadecreet bepaalt dat **commerciële communicatie voor suikerhoudend snoepgoed uitgezonden moet worden met vermelding van een specifiek logo (gestileerde tandenborstel-afbeelding) dat op een duidelijke en contrasterende wijze moet worden getoond**. Dit blijkt bij Studio 100 TV niet het geval te zijn.

Studio 100 TV erkent de inbreuk.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat Studio 100 TV aanvoert inmiddels maatregelen te hebben genomen om dergelijke inbreuk in de toekomst te vermijden. Bovendien wordt deze inbreuk voor het eerst vastgesteld bij Studio 100 TV. Als sanctie wordt een **waarschuwing** uitgesproken.

7. VRM tegen VZW Regionale Televisie Vlaams-Brabant-Halle-Vilvoorde - 2015/012

De VRM controleerde de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties (31 oktober 2014, 18u-21u), waaronder Ring TV.

Het uitgezonden weerbericht wordt voorafgegaan door een **sponsorvermelding** van een specifieke autoverdelers. De VRM stelt vast dat de sponsorvermelding meer bevat dan een louter imago-ondersteunende boodschap of baseline van de sponsor in kwestie. De sponsorvermelding roept letterlijk op, zowel schriftelijk als auditief, om een nieuw automodel te ontdekken tijdens de opendeurdagen van een specifieke verdeler en bevat dus een specifiek promotioneel element dat aanzet tot consumptie. Dit wordt door Ring TV niet betwist.

Uit de memorie van toelichting (Parl. St., Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 102/1, 7) blijkt dat een **sponsorvermelding beperkt moet blijven tot de vermelding van de sponsor(s), ze mogen geen audiovisuele reclamespots worden**. In de parlementaire voorbereiding (Parl. St.,

Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 1218/4, 3) wordt het onderscheid tussen een sponsorvermelding en een reclameboodschap als volgt verduidelijkt: **“Het onderscheidende criterium is dan ook de boodschap, en niet de vorm, van de sponsorvermelding. Zo kan een sponsorvermelding, in tegenstelling tot een reclameboodschap, geenszins aanzetten tot consumptie. Een louter imago-ondersteunende slogan of baseline van de sponsor voldoet aan de definitie van sponsoring, omdat deze niet aanzet tot consumptie.”**

Ring TV beaamt dat ze tijdens de onderzochte periode een sponsorvermelding heeft uitgezonden die niet conform de regelgeving was.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het gegeven dat het om een eerste inbreuk gaat en Ring TV inmiddels maatregelen heeft genomen om dergelijke inbreuken in de toekomst te vermijden. De VRM besluit dan ook een **waarschuwing** op te leggen.

8. VRM tegen VZW TV Kempen en Mechelen - 2015/013

De VRM controleerde de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties (31 oktober 2014, 18u-21u), waaronder RTV.

Tijdens de onderzochte periode worden verschillende **sponsorvermeldingen** uitgezonden, die volgens de onderzoeksceel promotionele elementen bevatten die aanzetten tot consumptie.

Uit de memorie van toelichting (Parl. St., Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 102/1, 7) blijkt dat een **sponsorvermelding beperkt moet blijven tot de vermelding van de sponsor(s), ze mogen geen audiovisuele reclamespots worden**. In de parlementaire voorbereiding (Parl. St., Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 1218/4, 3) wordt het onderscheid tussen een sponsorvermelding en een reclameboodschap als volgt verduidelijkt: **“Het onderscheidende criterium is dan ook de boodschap, en niet de vorm, van de sponsorvermelding. Zo kan een sponsorvermelding, in tegenstelling tot een reclameboodschap, geenszins aanzetten tot consumptie. Een louter imago-ondersteunende slogan of baseline van de sponsor voldoet aan de definitie van sponsoring, omdat deze niet aanzet tot consumptie.”**

Aangezien sponsoring onder de noemer commerciële communicatie valt, mag een sponsorvermelding **promotionele elementen** bevatten. In tegenstelling tot reclameboodschappen, is het eigen aan deze vorm van commerciële communicatie dat **niet mag worden aangezet tot consumptie**.

De toegelaten bewoordingen in een sponsorvermelding zijn niet beperkt tot louter imago-ondersteunende slogans. In een sponsorvermelding zijn ook andere bewoordingen toegestaan, zolang ze niet aanzetten tot consumptie.

De VRM besluit dat de door RTV uitgezonden sponsorboodschappen wel degelijk specifieke promotionele elementen bevatten die aanzetten tot consumptie. Door middel van auditieve en/of audiovisuele vermeldingen wordt de kijker opgeroepen om de respectievelijke handelszaken te bezoeken (gebruikte bewoording: *“Ga naar...”, “Bezoek ...” en “Nu salonactie”*).

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het gegeven dat het voor RTV om een eerste inbreuk gaat. Als sanctie wordt een **waarschuwing** uitgesproken.

9. VRM tegen VZW Regionale Televisie Aalst-Dendermonde-Sint-Niklaas, Dagelijkse Regionale Informatie en Educatie - 2015/014

De VRM controleerde de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties (31 oktober 2014, 18u-21u), waaronder TV Oost.

Tijdens de onderzochte periode worden de programma's 'Verrassend dichtbij' en 'Zaak van de week' uitgezonden. In beide programma's is **productplaatsing** aanwezig. Het Mediadecreet laat productplaatsing toe, dit onder specifieke voorwaarden.

Het programma 'Verrassend dichtbij' draait rond een uitstap van de presentatrice die bezienswaardigheden en voornamelijk handelszaken in Lochristi bezoekt. Zo worden in de betrokken uitzending een kledingzaak, een winkel voor beddengoed en een restaurant bezocht. De handelszaken die aan bod komen krijgen nagenoeg alle aandacht, op een zodanige manier (onder meer door visuele en auditieve vermeldingen, pancartes, gebruik van close-up, lovende commentaren) dat hier sprake is van **overmatige aandacht**. De presentatrice – en bijgevolg ook de omroeporganisatie – verleent haar medewerking aan de promotionele ondersteuning van deze handelszaken door de **specifieke aanprijzingen** van het aanbod.

In het programma 'Zaak van de week' worden verschillende ondernemingen en bedrijven onder de aandacht gebracht. Alle personen die in het programma aan bod komen benadrukken de professionele werkwijze en service van de bedrijven. Ook wordt een klant aan het woord gelaten, die zich zeer tevreden toont.

De VRM meent dat TV Oost zich gedraagt als een promotiekanaal voor de handelszaken. In beide programma's komt niet geoorloofde productplaatsing voor (door de **overmatige aandacht** en de **specifieke aanprijzing**). Bovendien blijkt het **PP-logo** bij beide programma's afwezig.

TV Oost erkent dat bij de uitzending van de programma's 'Verrassend dichtbij' en 'Zaak van de week' overtredingen van bepaalde regels uit het Mediadecreet zijn gebeurd.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM er rekening mee dat TV Oost inmiddels maatregelen heeft genomen om dergelijke inbreuken in de toekomst te vermijden. Bijgevolg legt de VRM een **waarschuwing** op.

10. VRM tegen NV Mediaaan - 2015/015

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (19 november 2014, 18u-24u), waaronder VTM.

Tijdens de onderzochte periode worden verschillende sponsorvermeldingen uitgezonden (o.a. Flexium Gel en Siroxyl). Beide sponsorvermeldingen bevatten volgens de VRM promotionele elementen die de kijker aanzetten tot consumptie.

Uit de memorie van toelichting (Parl. St., Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 102/1, 7) blijkt dat een **sponsorvermelding beperkt moet blijven tot de vermelding van de sponsor(s), ze mogen geen audiovisuele reclamespots worden**. In de parlementaire voorbereiding (Parl. St., Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 1218/4, 3) wordt het onderscheid tussen een sponsorvermelding en een reclameboodschap als volgt verduidelijkt: "**Het onderscheidende criterium is dan ook de boodschap, en niet de vorm, van de sponsorvermelding. Zo kan een sponsorvermelding, in tegenstelling tot een reclameboodschap, geenszins aanzetten tot consumptie. Een louter imago-ondersteunende slogan of baseline van de sponsor voldoet aan de definitie van sponsoring, omdat deze niet aanzet tot consumptie.**"

Bij het bepalen van de sanctie m.b.t. beide inbreuken houdt de VRM rekening met de ernst van de inbreuk en de reikwijdte van de omroeporganisatie. De VRM houdt er anderzijds rekening mee dat in de betrokken uurschijf de uurlimiet voor reclame – de duur van de sponsorvermelding meegeteld – niet werd overschreden. Voor beide inbreuken legt de VRM **telkens 2.500 euro boete** op.

VTM gewaarschuwd voor het uitzenden van een telewinkelspot met betrekking tot

diensten die gebruikmaken van paranormale middelen

Tijdens de onderzochte periode werd door VTM een **telewinkelspot** uitgezonden voor 'Heaven Help'. Artikel 84, tweede lid, van het Mediadecreet verbiedt **telewinkelen met betrekking tot diensten die gebruikmaken van paranormale middelen**. In de memorie van toelichting (Parl. St., VI. Parl., 2011-2012, nr. 1573/1, 8) worden deze diensten omschreven als toekomstvoorspellingen, horoscopen en astrologische voorspellingen.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het gegeven dat het om een eerste inbreuk gaat. VTM wordt **gewaarschuwd**.

11. VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/016

De VRM controleerde de uitzending van het programma "Waar eet", uitgezonden op zondag 30 november 2014 op Eén.

Dit korte programma (4 min. 20 sec.) blijkt een programmafragment te zijn van een aflevering ("Brussel XXL") van het toeristisch programma "Vlaanderen Vakantieland".

Het programma "Waar eet" bestaat uit slechts vier onderdelen waarbij telkens een bekende Vlaming aan het woord wordt gelaten over haar of zijn favoriete eetgelegenheid in Brussel.

Zowel aan het begin als op het einde van het programma wordt het logo voor productplaatsing (PP-logo) getoond. Het Mediadecreet laat **productplaatsing** toe, dit echter onder specifieke voorwaarden. Zo mag niet rechtstreeks worden aangespoord tot de aankoop of huur van goederen of diensten, in het bijzonder door die producten of diensten specifiek **aan te prijzen**. Ook mogen de producten of diensten geen **overmatige aandacht** krijgen. De VRM meent dat aan deze voorwaarden niet werd voldaan door de VRT bij het uitzenden van "Waar eet".

Gedurende vier minuten en twintig seconden worden uitsluitend vier handelszaken in beeld gebracht die enkel lovende commentaren krijgen. De handelszaken worden verschillende keren bij naam genoemd, zowel binnen als buiten getoond, de ligging wordt vermeld en sommige producten worden getoond en becommentarieerd. Door deze rubriek uit "Vlaanderen Vakantieland" te lichten en als afzonderlijk programma uit te zenden en door de vier handelszaken op die manier in het programma te benaderen, komt de nadruk helemaal anders te liggen. Hierdoor krijgt de uitzending bijna het karakter van een reclamespot. Aldus overschrijdt de VRT minstens de limieten van de aandacht die in het geval van productplaatsing aan het product in kwestie mag worden besteed, waardoor er sprake is van overmatige aandacht.

De VRT erkent dat het fragment "Waar eet", uitgezonden als losstaand programma, helemaal anders overkomt en ongewild tot verwarring bij de kijkers kan leiden.

De VRM besluit de VRT een **administratieve geldboete van 5.000 euro** op te leggen. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met de ernst van de inbreuk, het geringe marktaandeel van het uitgezonden programma en het gegeven dat de VRT actie heeft ondernomen om een dergelijke inbreuk in de toekomst te vermijden.

12. VRM tegen NV Bites Europe - 2015/017

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (4 december 2014, 19u-01u), waaronder **Acht**.

De VRM stelt tussen 23u en 24u een **overschrijding van het maximaal toegelaten percentage**

zendtijd voor reclame en telewinkelen per klokuur vast. Door Acht wordt in deze tijdspanne dertien minuten en tweeëndertig seconden zendtijd besteed aan reclame en telewinkelspots. Acht bevestigt de overschrijding.

Het Mediadecreet bepaalt dat het **aandeel van televisiereclame- en telewinkelspots per klokuur niet meer dan 20 percent (12 minuten) mag bedragen**.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat het overschrijden van het toegelaten percentage televisiereclame- en telewinkelspots een ernstige inbreuk betekent. Bovendien werd Acht in het verleden (beslissing 2014/008) reeds voor gelijkaardige feiten veroordeeld. Anderzijds houdt de VRM rekening met de beperkte schaalgrootte van de omroeporganisatie, de relatief lage inkomsten die de reclamespots opbrachten en de lage kijkcijfers.

Door de VRM wordt een **administratieve geldboete van 2.500 euro** opgelegd.

13. VRM tegen VZW West-Vlaamse Televisie Omroep Regio Zuid - 2015/018

De VRM controleerde de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties (31 oktober 2014, 18u-21u), waaronder **WTV**.

Tijdens de onderzochte periode wordt door WTV een **pancarte uitgezonden met vermelding van de kledingsponsor van de nieuwsanchors**.

Artikel 96, eerste lid, van het Mediadecreet bepaalt dat **journaals en politieke informatieprogramma's niet mogen worden gesponsord**.

Het leveren van faciliteiten of diensten, zoals bijvoorbeeld kleding en haartooi, moet worden beschouwd als een bijdrage aan de financiering van het programma met het doel naam, handelsmerk, imago, activiteiten of producten meer bekendheid te geven en beantwoordt zo aan de definitie van sponsoring zoals vastgelegd in het Mediadecreet.

Door WTV wordt de inbreuk niet betwist.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het gegeven dat het sponsoren van het journaal een ernstige inbreuk is. Bovendien is WTV bij een eerdere beslissing (beslissing 2012/018) reeds gesanctioneerd voor een gelijkaardige inbreuk.

De VRM legt een **administratieve geldboete van 1.500 euro** op.

14. VRM tegen VZW Regionale TV voor het Noorden van West-Vlaanderen - 2015/019

De VRM controleerde de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties (31 oktober 2014, 18u-21u), waaronder **Focus TV**.

Tijdens de onderzochte periode wordt door Focus TV een **pancarte uitgezonden met vermelding van de kledingsponsor van de nieuwsanchors**.

Artikel 96, eerste lid, van het Mediadecreet bepaalt dat **journaals en politieke informatieprogramma's niet mogen worden gesponsord**.

Het leveren van faciliteiten of diensten, zoals bijvoorbeeld kleding en haartooi, moet worden beschouwd als een bijdrage aan de financiering van het programma met het doel naam, handelsmerk, imago, activiteiten of producten meer bekendheid te geven en beantwoordt zo aan de

definitie van sponsoring zoals vastgelegd in het Mediadecreet.

Door Focus TV wordt de inbreuk niet betwist.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het gegeven dat het sponsoren van het journaal een ernstige inbreuk is. Bovendien is Focus TV bij een eerdere beslissing (2012/019) reeds gesanctioneerd voor een gelijkaardige inbreuk.

De VRM besluit dan ook een **administratieve geldboete van 1.500 euro** op te leggen.

15. VRM tegen VZW Antwerpse Televisie - 2015/020

De VRM controleerde de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties (31 oktober 2014, 18u-21u), waaronder **ATV**.

Tijdens de onderzochte periode wordt door ATV een **pancarte uitgezonden met vermelding van handelszaken die hebben ingestaan voor onder meer de kleding van de presentator**.

Artikel 96, eerste lid, van het Mediadecreet bepaalt dat **journaals en politieke informatieprogramma's niet mogen worden gesponsord**.

Het leveren van faciliteiten of diensten, zoals bijvoorbeeld kleding en haartooi, moet worden beschouwd als een bijdrage aan de financiering van het programma met het doel naam, handelsmerk, imago, activiteiten of producten meer bekendheid te geven en beantwoordt zo aan de definitie van sponsoring zoals vastgelegd in het Mediadecreet.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het gegeven dat het sponsoren van het journaal een ernstige inbreuk is. Bovendien is ATV bij eerdere beslissingen (2007/047 en 2008/072) reeds gesanctioneerd voor gelijkaardige inbreuken.

De VRM besluit dan ook een **administratieve geldboete van 1.500 euro** op te leggen.

16. VRM tegen VZW TELE-VISIE-LIMBURG - 2015/021

De VRM controleerde de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties (31 oktober 2014, 18u-21u), waaronder **TV Limburg**.

Sponsoring van het journaal

Door TV Limburg wordt na de uitzending van het journaal, in de aftiteling een **sponsorvermelding uitgezonden met vermelding van de kledingsponsor van de presentator**.

Artikel 96, eerste lid, van het Mediadecreet bepaalt dat **journaals en politieke informatieprogramma's niet mogen worden gesponsord**.

Het leveren van faciliteiten of diensten, zoals bijvoorbeeld kleding en haartooi, moet worden beschouwd als een bijdrage aan de financiering van het programma met het doel naam, handelsmerk, imago, activiteiten of producten meer bekendheid te geven en beantwoordt zo aan de definitie van sponsoring zoals vastgelegd in het Mediadecreet.

Niet conform de regelgeving uitzenden van sponsorboodschappen

Tijdens de onderzochte periode worden ook verschillende **sponsorvermeldingen uitgezonden die promotionele elementen bevatten die aanzetten tot consumptie**.

Uit de memorie van toelichting (Parl. St., Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 102/1, 7) blijkt dat een **sponsorvermelding beperkt moet blijven tot de vermelding van de sponsor(s), ze mogen geen audiovisuele reclamespots worden**. In de parlementaire voorbereiding (Parl. St., Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 1218/4, 3) wordt het onderscheid tussen een sponsorvermelding en een reclameboodschap als volgt verduidelijkt: **“Het onderscheidende criterium is dan ook de boodschap, en niet de vorm, van de sponsorvermelding. Zo kan een sponsorvermelding, in tegenstelling tot een reclameboodschap, geenszins aanzetten tot consumptie. Een louter imago-ondersteunende slogan of baseline van de sponsor voldoet aan de definitie van sponsoring, omdat deze niet aanzet tot consumptie.”**

Aangezien sponsoring onder de noemer commerciële communicatie valt, mag een sponsorvermelding **promotionele elementen** bevatten. In tegenstelling tot reclameboodschappen, is het eigen aan deze vorm van commerciële communicatie dat **niet mag worden aangezet tot consumptie**.

De toegelaten bewoordingen in een sponsorvermelding zijn niet beperkt tot louter imago-ondersteunende slogans. In een sponsorvermelding zijn ook andere bewoordingen toegestaan, zolang ze niet aanzetten tot consumptie.

De VRM meent dat in de desbetreffende sponsorboodschappen door middel van auditieve en/of audiovisuele vermeldingen de kijker wordt opgeroepen om de respectievelijke handelszaken te bezoeken ('Ga naar...' en 'Bezoek').

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het gegeven dat het sponsoren van het journaal een ernstige inbreuk is.

De VRM besluit dan ook een **administratieve geldboete van 1.500 euro** op te leggen.

17. VRM tegen NV Medialaan - 2015/022

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (26 december 2014, 12u-24u), waaronder VTM.

Tijdens de onderzochte periode worden meermaals **sponsorvermeldingen uitgezonden die beschouwd moeten worden als commerciële communicatie over suikerhoudend snoepgoed**.

Bij de sponsorvermelding voor 'Delacre' verschijnt het logo dat gedurende de hele uitzending van commerciële communicatie over suikerhoudend snoepgoed moet worden uitgezonden, **slechts gedurende één seconde** aan het eind van de sponsorvermelding in **een zeer klein formaat** (ongeveer naar rato van één zeventiende van de hoogte van het filmbeeld in plaats van naar rato van één tiende) en **te weinig contrasterend** ten opzichte van de achtergrond (wit logo'tje op lichtgele achtergrond). VRM besluit dan ook dat het logo van een gestileerde tandenborstel niet correct werd vertoond tijdens deze sponsorvermelding.

De omroeporganisatie deelt aan de VRM mee dat het logo niet gedurende de gehele duur noch in het juiste formaat door de adverteerder werd opgenomen. Dit werd niet tijdig opgemerkt door Medialaan waardoor het op die manier werd uitgezonden.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat door VTM inmiddels de nodige maatregelen zijn genomen om dergelijke inbreuken in de toekomst te vermijden. De VRM besluit VTM te **waarschuwen**.

18. VRM tegen NV Media Ad Infinitum - 2015/023

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (26 december 2014, 12u-24u), waaronder Vitaya.

Tijdens de onderzochte periode worden meermaals **sponsorvermeldingen uitgezonden die beschouwd moeten worden als commerciële communicatie over suikerhoudend snoepgoed.**

Bij de sponsorvermelding voor 'Delacre' verschijnt het logo dat gedurende de hele uitzending van commerciële communicatie over suikerhoudend snoepgoed moet worden uitgezonden, **slechts gedurende één seconde** aan het eind van de sponsorvermelding in **een zeer klein formaat** (ongeveer naar rato van één zeventiende van de hoogte van het filmbeeld in plaats van naar rato van één tiende) en **te weinig contrasterend** ten opzichte van de achtergrond (wit logo'tje op lichtgele achtergrond). VRM besluit dan ook dat het logo van een gestileerde tandenborstel niet correct werd vertoond tijdens deze sponsorvermelding.

De omroeporganisatie deelt aan de VRM mee dat het logo niet gedurende de gehele duur noch in het juiste formaat door de adverteerder werd opgenomen. Dit werd niet tijdig opgemerkt door Mediaaan waardoor het op die manier werd uitgezonden.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat door Vitaya inmiddels de nodige maatregelen zijn genomen om dergelijke inbreuken in de toekomst te vermijden. Bovendien valt Vitaya met deze inbreuk niet in herhaling met vroegere soortgelijke inbreuken. De VRM besluit Vitaya te **waarschuwen**.

19. VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/024

De VRM controleerde de uitzendingen van het programma Thuis (26 januari 2015). Tijdens deze aflevering kiest het personage Julia een trouwkleed uit bij "Dianna David". Het merk komt in deze aflevering gedurende 4 fragmenten aan bod.

De aflevering duurt 25 minuten en 24 seconden, daarvan spelen zich 4 minuten en 20 seconden af in de betrokken bruidswinkel. Tijdens de fragmenten wordt het logo van de winkel gedurende 35 seconden prominent in beeld gebracht, is het logo ook meerdere malen zichtbaar op de achtergrond en wordt het merk ook tweemaal auditief vermeld.

De VRM stelt vast dat het programma **productplaatsing** bevat, dit wordt door de VRT erkend. Uit de gesloten overeenkomst tussen "Dianna David" en de omroeporganisatie blijkt dat het bruidsmark de bruidswinkel ter beschikking zou stellen alsook een aantal jurken. In ruil daarvoor zou de VRT het merk zowel in de aftiteling als tweemaal auditief vermelden evenals eenmaal in beeld brengen.

Het Mediadecreet laat productplaatsing toe, dit echter onder **specifieke voorwaarden**. Zo mogen de producten of diensten **geen overmatige aandacht** krijgen. De VRM stelt vast dat in deze wel degelijk overmatige aandacht is voor het merk in kwestie.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat de VRT reeds voor een gelijkaardige inbreuk werd gesanctioneerd (beslissing 2014/051 – Hotel M: 'Dexters'), dat het programma in prime time werd uitgezonden en een groot aantal kijkers bereikt heeft. De VRM besluit dan ook een **administratieve geldboete van 10.000 euro** op te leggen.

20. VRM tegen NV Belgian Business Television - 2015/026

De VRM controleerde de uitzendingen van verschillende televisiezenders (15 januari 2015, 18u-24u), waaronder Kanaal Z.

Tijdens de onderzochte periode blijkt Kanaal Z het **maximaal toegelaten percentage zendtijd voor reclame en telewinkelen per klokuur te overschrijden**. Kanaal Z erkent de feiten.

Het Mediadecreet bepaalt dat **het aandeel van televisiereclame - en telewinkelspots per klokuur niet meer dan 20 percent (of 12 minuten) mag bedragen**.

Bij Kanaal Z werden volgende percentages vastgesteld:

- 18u-19u: 24% reclame (14 minuten 40 seconden)
- 19u-20u: 31% reclame (19 minuten 00 seconden)
- 20u-21u: 24% reclame (14 minuten 22 seconden)
- 21u-22u: 23% reclame (13 minuten 41 seconden)
- 22u-23u: 24% reclame (14 minuten 22 seconden)
- 23u-24u: 31% reclame (18 minuten 42 seconden)

De VRM besluit Kanaal Z voor deze inbreuk op het Mediadecreet een **administratieve geldboete van 2.500 euro** op te leggen. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met de ernst van de inbreuk, de schaalgrootte van de omroeporganisatie en het gegeven dat het voor Kanaal Z een eerste inbreuk betreft.

21. VRM tegen NV Studio 100 TV - 2015/030

De VRM controleerde de uitzendingen van verschillende televisieomroeporganisaties (18 februari 2015, 16u-22u), waaronder Studio 100 TV.

Tijdens de onderzochte periode wordt het programma 'Studio 100 HITS' uitgezonden. Het programma bestaat uit verschillende videoclips van Studio 100-figuren. In het programma wordt twee maal een videoclip getoond van 'Wanagogo', het multimediaplatform van Studio 100. Deze videoclip duurt 2 minuten en bevat beelden van Studio 100-figuren en toont enkele mogelijkheden die het multimedia-platform 'Wanagogo' te bieden heeft.

De VRM meent dat deze videoclip als **commerciële communicatie** moet worden beschouwd. De VRM meent dat deze commerciële communicatie **niet duidelijk als zodanig herkenbaar is gemaakt**, doordat ze wordt getoond in de vorm van een videoclip in een muziekprogramma met allerlei videoclips van Studio 100-figuren. De (minderjarige) kijkers worden op geen enkele manier gewezen op de aanwezigheid van commerciële communicatie. Door de indruk te wekken dat het louter om een videoclip gaat, wordt de commerciële communicatie voor 'Wanagogo' niet duidelijk als zodanig herkenbaar gemaakt voor kinderen.

Artikel 71 van het Mediadecreet stelt dat "**Commerciële communicatie die gericht is op kinderen en jongeren, moet voor hen duidelijk als zodanig herkenbaar zijn.**"

De VRM besluit Studio 100 TV te **waarschuwen** voor deze inbreuk op het Mediadecreet. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het gegeven dat Studio 100 TV, in afwachting van de beslissing, de uitzending van de bewuste videoclip in de muziekprogramma's heeft stopgezet. Bovendien wordt de inbreuk voor het eerst vastgesteld bij Studio 100 TV.

22. VRM tegen NV Medialaan - 2015/031

De VRM controleerde de uitzendingen (1 februari 2015, 17u-23u) van diverse

televisieomroeporganisaties, waaronder vtmKzoom.

De VRM stelt vast dat het programma 'vtmKzoom Verjaardag' **productplaatsing** bevat **zonder dat de kijker hierop wordt gewezen**. Het PP-logo wordt noch aan het begin, noch aan het einde van het programma getoond. Mediaaan erkent dat het PP-logo aan het begin en het einde van het programma moest worden opgenomen.

De VRM legt vtmKzoom voor deze inbreuk op het Mediadecreet een administratieve geldboete van 5.000 euro op. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM er rekening mee dat Mediaaan reeds eerder voor dezelfde inbreuk werd gesanctioneerd.

23. VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/032

De Vlaamse Regulator voor de Media controleerde de uitzending van 'Dagelijkse Kost' (28 februari 2015 - Eén - duizendste aflevering).

In de aflevering bereidt Jeroen Meus o.a. stoofvlees met friet, het gerecht dat door de kijker tot Vlaamse klassieker werd verkozen.

In het programma zijn doorlopend op duidelijk herkenbare wijze producten en toestellen te zien (zoals het keukenmateriaal van 'Kitchenaid' en producten van 'Delhaize').

Voor de bereiding van het gerecht stoofvlees met friet, heeft de kok een abdijbier uitgekozen. Het bier wordt gedurende anderhalve minuut door Jeroen Meus zowel auditief als door ondersteunende gebaren aangeprezen. De bierflesjes worden meermaals in beeld gebracht. Aan het einde van het programma komen twee flesjes centraal in beeld bij de eindbeelden van de gerechten die Jeroen Meus heeft klaargemaakt.

Het Mediadecreet laat **productplaatsing** toe mits naleving van enkele voorwaarden. Zo moet de kijker o.a. duidelijk gewezen worden op de aanwezigheid van productplaatsing (via het PP-logo) en mag er geen specifieke aanprijzing zijn voor de goederen of diensten.

De VRM stelt vast dat **de kijker niet wordt gewezen op de aanwezigheid van productplaatsing in het programma**. Het PP-logo wordt dan ook niet getoond aan het begin en einde van de uitzending. De VRT erkent dat het PP-logo aan het begin en het einde van het programma moest worden opgenomen.

Eveneens stelt de VRM vast dat Jeroen Meus het gebruikte bier **specifiek aanprijst**. Dit blijkt uit de manier waarop het bier in het programma wordt opgevoerd, met name de auditieve aanprijzingen, de ondersteunende gebaren en de close-ups. De VRM meent dat hiermee de limieten van de mate waarin kijkers kunnen worden aangezet om een product te gebruiken worden overschreden.

De VRM besluit de VRT voor deze inbreuk op het Mediadecreet een **administratieve geldboete van 10.000 euro** op te leggen. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM er rekening mee dat het programma in prime time werd uitgezonden, een groot aantal kijkers wist te bereiken en dat de VRT reeds eerder voor een gelijkaardige inbreuk werd gesanctioneerd.

24. VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/033

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (1 februari 2015, 17u-23u), waaronder de uitzendingen van Eén.

Bij het programma 'Het weer' wordt een sponsorvermelding van Nivea uitgezonden. De spot duurt 5 seconden en wordt auditief als volgt begeleid: "Weer of geen weer: Nivea Cellular Radioance bezorgt je een stralende, jonge huid". Aan het einde van de spot wordt de naam van het product vermeld met het duidelijk leesbare woord 'NIEUW'. Door het auditieve, promotionele woordgebruik '...bezorgt je een stralende, jonge huid' wordt gewezen op de doeltreffendheid en het voordeel van het product. Het woordgebruik 'NIEUW' is een promotioneel element dat aanzet tot consumptie.

Tijdens de controle wordt ook vier keer een sponsorvermelding voor KBC uitgezonden. De spot bevat twee tekstballonnen: 'Lening en verzekering voor uw nieuwe wagen?' en 'Kom langs bij de juiste specialist! www.kbc.be/auto'. De spot wordt ook auditief begeleid: "Lening en verzekering voor uw wagen? Vind de juiste specialist via kbc.be/auto".

Uit de memorie van toelichting (Parl. St., Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 102/1, 7) blijkt dat een **sponsorvermelding beperkt moet blijven tot de vermelding van de sponsor(s), ze mogen geen audiovisuele reclamespots worden**. In de parlementaire voorbereiding (Parl. St., Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 1218/4, 3) wordt het onderscheid tussen een sponsorvermelding en een reclameboodschap als volgt verduidelijkt: "**Het onderscheidende criterium is dan ook de boodschap, en niet de vorm, van de sponsorvermelding. Zo kan een sponsorvermelding, in tegenstelling tot een reclameboodschap, geenszins aanzetten tot consumptie. Een louter imago-ondersteunende slogan of baseline van de sponsor voldoet aan de definitie van sponsoring, omdat deze niet aanzet tot consumptie.**"

De VRM besluit dan ook dat de aangehaalde spots promotionele elementen bevatten die aanzetten tot consumptie.

De VRM stelt eveneens vast dat de sponsoridentificatie "Met dank aan Nivea" gedurende de hele uitzending rechts onderaan in beeld vermeld staat, maar dat deze onduidelijk leesbaar is. Uit de beelden blijkt dat de letters te klein zijn en het contrast met geanimeerde en veranderende achtergrond te laag is, waardoor de tekst niet duidelijk leesbaar is.

De VRM besluit VRT te waarschuwen voor deze inbreuken op het Mediadecreet. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat het voor de VRT een eerste inbreuk betreft.

25. VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/034

De onderzoekscel van de VRM onderzocht de nieuws- en actualiteitenprogramma's van 7, 8 en 9 januari 2015, met verslaggeving over de moordende aanslag op de Charlie Hebdo-redactie in Parijs (7 januari 2015).

Na visie, analyse en beraadslaging oordeelde de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen dat de uitzendingen op 7 januari 2015 van 'Het Journaal' (Eén) om 19u en 'Terzake' (Canvas) om 20u getoetst moeten worden aan artikel 42 van het Mediadecreet.

In de onderzochte uitzendingen worden diverse fragmenten getoond van amateurbeeldopnamen met mobiele telefoon. Eén specifiek fragment betreft de opname, gefilmd vanop een dak, waarbij een gewonde politieagent van dichtbij wordt neergeschoten door wegvluchtende daders.

De onderzoekscel van de VRM beperkt de rapportering m.b.t. de onderzochte uitzendingen tot de opname waarin de gewonde neerliggende agent onder vuur wordt genomen, aangezien enkel hierin sprake is van zichtbaar geweld of van de suggestie van gepleegd geweld.

De onderzoekscel van de VRM beschrijft verschillende fragmenten die worden uitgezonden op tijdstippen waarop minderjarigen normaliter nog voor het scherm (kunnen) zitten.

Door de beeldkeuze en de montage-ingrepen worden volgens de onderzoeksceel geen expliciete beelden van nodeloos geweld getoond. De beelden van de executie zelf worden in geen enkele uitzendingen getoond. Aan de uitzendingen van de nieuws- en actualiteitenprogramma's of aan de bewuste beeldfragmenten gaat geen akoestische waarschuwing vooraf.

Artikel 42 van het Mediadecreet bevat enerzijds een absoluut verbod op uitzendingen die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen "ernstig zouden kunnen aantasten" en anderzijds een **relatief verbod met betrekking tot uitzendingen die "schade zouden kunnen toebrengen"**.

Uitzendingen die onder het relatief verbod vallen mogen toch worden getoond indien ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien naast de keuze van het tijdstip van uitzending, een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen meent dat de VRT bij de verslaggeving over de aanslag in Parijs van 7 januari 2015 behoedzaam is omgegaan met het tonen van geweldbeelden door zorgvuldige beeldkeuze en montage-ingrepen. Terwijl in het eerste fragment uit 'Het Journaal' van 19u geen geweldbeelden werden getoond, werd in andere fragmenten die geweld bevatten, dit niet expliciet in beeld gebracht en zijn de beelden van de executie telkens uit de opname verwijderd.

De kamer is dan ook van oordeel dat deze onderzochte fragmenten geen uitzendingen betreffen die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen "ernstig zouden kunnen aantasten" of die "schade zouden kunnen toebrengen", zoals bedoeld in artikel 42 van het Mediadecreet.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen besluit dan ook dat VRT **geen inbreuk** heeft begaan op de toepassing van artikel 42 van het Mediadecreet bij de uitzendingen van 'Het Journaal' (Eén - 19u) en 'Terzake' (CANVAS - 20u) op 7 januari 2015.

26. VRM tegen NV Medialaan - 2015/035

De onderzoeksceel van de VRM onderzocht de nieuws- en actualiteitenprogramma's van 7, 8 en 9 januari 2015, met verslaggeving over de moordende aanslag op de Charlie Hebdo-redactie in Parijs (7 januari 2015).

Na visie, analyse en beraadslaging oordeelde de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen dat de uitzendingen op 7 januari 2015 van 'Het Nieuws' (VTM - 17u45 & 19u) getoetst moeten worden aan artikel 42 van het Mediadecreet.

In de onderzochte uitzendingen worden diverse fragmenten getoond van amateurbeeldopnamen met mobiele telefoon. Eén specifiek fragment betreft de opname, gefilmd vanop een dak, waarbij een gewonde politieagent van dichtbij wordt neergeschoten door wegvluchtende daders.

De onderzoeksceel van de VRM beperkt de rapportering m.b.t. de onderzochte uitzendingen tot de opname waarin de gewonde neerliggende agent onder vuur wordt genomen, aangezien enkel hierin sprake is van zichtbaar geweld of van de suggestie van gepleegd geweld.

De onderzoeksceel van de VRM beschrijft verschillende fragmenten die worden uitgezonden op tijdstippen waarop minderjarigen normaliter nog voor het scherm (kunnen) zitten. De onderzoeksceel

is daarbij van oordeel dat de getoonde fragmenten geweldbeelden bevatten, soms zonder dat aan de fragmenten een akoestische waarschuwing voorafgaat. Het gaat niet om fictieve beelden, maar om een weergave van reëel gepleegd geweld.

Daarbij is er telkens sprake van technische ingrepen ('blurring' en zwartbeeld) om het getoonde geweld minder expliciet te maken.

Beoordeling door de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen stelt vast dat in de geselecteerde fragmenten sprake is van zichtbaar geweld of van de suggestie van geweld. De in dit onderzoek uitgelichte fragmenten bestaan uit varianten en montages van een amateuropname, gefilmd met een mobiele telefoon vanop een dak, waarbij een gewonde politieagent van dichtbij wordt neergeschoten. De executie zelf wordt niet getoond, maar vervangen door een zwartbeeld of wazig gemaakt. Het schot is wel telkens te horen.

Geweld op televisie kan schadelijke gevolgen hebben voor minderjarigen, zoals leiden tot afstomping voor geweld, angst aanjagen of agressie aanwakkeren. De context waarin geweld wordt getoond speelt daarbij een grote rol.

Eén van de elementen die de kans op schadelijke gevolgen voor minderjarigen aanzienlijk vergroot, is het realiteitsgehalte van het geweld dat wordt getoond. De voorliggende fragmenten bevatten beelden van gebeurtenissen die in werkelijkheid plaatsvinden, het betreft geen fictie. Bovendien worden deze feiten gepleegd in Parijs, dichtbij huis. Hierdoor is het geweld zeer indringend en schrikwekkend voor minderjarigen en wordt het identificatiepotentieel voor de kijker bijkomend verhoogd.

Hoewel de executie in de fragmenten niet of niet duidelijk te zien is, doordat de beelden zwart of wazig werden gemaakt, is het geluid van het schot wel duidelijk te horen. Dit draagt sterk bij tot de dreiging die uitgaat van de uitgezonden fragmenten en is een belangrijk element bij de beoordeling van de potentiële schadelijkheid van de uitzendingen voor minderjarigen. Bovendien is de voorbereidende handeling, het afweergebaar van de agent en het gevolg van het fatale schot wanneer het roerloze lichaam van de agent wordt getoond, wel duidelijk zichtbaar.

Artikel 42 van het Mediadecreet bevat enerzijds een absoluut verbod op uitzendingen die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen "ernstig zouden kunnen aantasten" en anderzijds een **relatief verbod met betrekking tot uitzendingen die "schade zouden kunnen toebrengen"**.

Uitzendingen die onder het relatief verbod vallen mogen toch worden getoond indien ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien naast de keuze van het tijdstip van uitzending, een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen oordeelt dat de voorliggende fragmenten uit Het Nieuws (17u45 & 19u van 7 januari 2015), geen programma's betreffen waarvoor een absoluut verbod geldt. De kamer is wel van oordeel dat de inhoud van deze fragmenten van die aard is dat deze voor sommige minderjarigen leeftijds- en ontwikkelingsinadequaat is en dat het risico bestaat dat de inhoud schade toebrengt aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen.

Enerzijds zijn drie van de vier voorliggende fragmenten uitgezonden tijdens 'Het Nieuws' van 19u. Dit is een tijdstip waarop jonge kinderen bij wie de bewuste fragmenten schade zouden kunnen berokkenen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling, normaliter niet meer voor de

buis zitten. Anderzijds is één van de bewuste fragmenten vroeger uitgezonden en reeds in 'Het Nieuws' van 17u45 te zien. Dit is wel een tijdstip waarop een breed publiek kan worden bereikt, inclusief jonge kinderen. Daardoor was niet gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen niet zouden zien.

De kamer is echter van oordeel dat er in casu **uitzonderlijke omstandigheden** voorhanden zijn, die aanleiding geven tot een terughoudende opstelling bij de afdwinging van de regels betreffende de bescherming van minderjarigen, meer bepaald wat de voorwaarde van het uitzendtijdstip betreft. Bij de beoordeling of de uitzending om 17u45 kan worden toegestaan, houdt de kamer, conform de beslissingspraktijk van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM), rekening met zowel de inhoud als de context van de uitzending.

Een belangrijke factor hierbij is in de eerste plaats dat de aanslag in Parijs op de redactie van 'Charlie Hebdo' een zeer grote algemene maatschappelijke relevantie heeft. Het betreft immers een aanslag op de vrijheid van expressie en informatie, een fundamentele pijler van en noodzakelijke voorwaarde voor een democratische staatsordening. Bovendien vormt de bewuste amateurvideo waarop de daders in koelen bloede een politieagent doodschieten, die reeds gewond op de grond ligt, inderdaad één van de meest aangrijpende beelden over de aanslag met een zeer belangrijke nieuwswaarde. Inperkingen op de expressievrijheid van informatie die verband houdt met een onderwerp van algemeen maatschappelijk belang, waarvan hier sprake is, dienen op bijzonder strenge wijze getoetst te worden aan de noodzakelijkheidseis.

Voorts zijn de beelden getoond in een journaal, dat de actualiteit en het nieuws van de dag behandelt. De gebeurtenissen speelden zich af op de veelbewogen dag van de uitzending zelf en de amateuropname was slechts enkele uren eerder in het bezit van de omroeporganisatie gekomen. De afweging en selectie bij de uitzending van de beelden diende dan ook zeer snel te gebeuren.

Gegeven deze buitengewone omstandigheden en de enge beoordelingsmarge om in voorliggend geval beperkende maatregelen af te dwingen, **aanvaardt de kamer uitzonderlijk dat dergelijke beelden, die schade kunnen toebrengen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen, op een tijdstip werden uitgezonden waarop jonge kinderen ze nog konden zien. Ofschoon Medialaan er ook had kunnen voor kiezen om de beelden van de executie volledig uit de opname te verwijderen in plaats van met zwartbeelden te werken, zou het verbod om ze reeds om 17u45 in een journaal te tonen (of de verplichting om de uitzending desgevallend uit te stellen tot een tijdstip later op de dag), niet in verhouding staan tot het legitieme doel van de bescherming van minderjarigen.**

Dergelijke ongecodeerde uitzendingen, zoals de vier voorliggende fragmenten, dienen in ieder geval steeds voorafgegaan te worden door een akoestische waarschuwing of moeten gedurende de hele uitzending herkenbaar zijn aan een visueel symbool.

Uit het onderzoek en de beelden blijkt dat bij 'Het Nieuws' van zowel 17u45 als bij aanvang van de uitzending van 19u dergelijke waarschuwing ontbreekt. De VRM merkt daarbij op dat het louter inhoudelijk beschrijven van gruwelbeelden die zullen volgen geen akoestische waarschuwing is in de zin van artikel 42, derde lid, van het Mediadecreet.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen besluit dan ook dat de bepalingen van artikel 42, derde lid, van het Mediadecreet niet werden nageleefd bij de uitzending op 7 januari 2015 van de beschreven fragmenten enerzijds in 'Het Nieuws' van 17u45 en anderzijds bij de aanvang van 'Het Nieuws' van 19u, doordat ze niet werden aangeduid met een passende waarschuwing.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de kamer rekening met het feit dat dergelijke inbreuk voor het eerst wordt vastgesteld bij Medialaan naar aanleiding van de uitzending van een niet-fictieve

productie, meer bepaald een journaal.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen besluit Medialaan hiervoor te **waarschuwen**.

27. VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/037

De onderzoeksceel van de VRM onderzocht de uitzending van 'Panorama' onder de titel 'Allah Guerre' (13 februari 2015, 16u25 - Canvas). Het betreft een reportage van de nieuwsdienst van de VRT over de beweegredenen van Belgische jongeren die naar Syrië vertrekken om er te strijden en over de invloed van de organisatie 'Sharia4Belgium' op deze jongeren.

De reportage bestaat o.a. uit een montage van eigen beeldmateriaal van de VRT en beeldmateriaal van het internet (vb. Youtube). Volgens de onderzoeksceel van de VRM komen in het programma verschillende beeldfragmenten voor met geweld, of de suggestie ervan, de gevolgen van gepleegd geweld en gruwelbeelden. Het gaat daarbij volgens de onderzoeksceel om beelden met een hoog realiteitsgehalte of van reëel gepleegd geweld, dus niet om fictieve beelden.

Volgens de onderzoeksceel van de VRM wordt noch door de keuze van het tijdstip van uitzending (omstreeks 16u25), noch door technische maatregelen (Canvas kan via analoge distributie ongecodeerd worden bekeken) gewaarborgd dat minderjarigen de 'Allah Guerre'-reportage normaliter niet zullen zien. De presentatrice spreekt aan het begin van de uitzending een waarschuwing uit, tijdens de uitzending wordt geen visueel symbool getoond om de kijker te waarschuwen voor de inhoud van de reportage.

Artikel 42 van het Mediadecreet bevat enerzijds een absoluut verbod op uitzendingen die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen "ernstig zouden kunnen aantasten" en anderzijds een relatief verbod met betrekking tot uitzendingen die "schade zouden kunnen toebrengen".

Uitzendingen die onder het relatief verbod vallen mogen toch worden getoond indien ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien naast de keuze van het tijdstip van uitzending, een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.

Hoewel het ombrengen of verwonden van personen niet expliciet wordt getoond, bevat de reportage niettemin veel beelden van personen die worden bedreigd met executie, vernederd of geïntimideerd. Verscheidene keren is te zien hoe mensen van dichtbij onder schot worden gehouden en worden geterroriseerd. Ook wanneer het beeld zwart wordt gemaakt, is toch nog een pistoolschot te horen.

Geweld op televisie kan schadelijke gevolgen hebben voor minderjarigen, zoals leiden tot afstomping voor geweld, angst aanjagen of agressie aanwakkeren. De context waarin geweld wordt getoond speelt daarbij een grote rol.

Eén van de elementen die de kans op schadelijke gevolgen voor minderjarigen aanzienlijk vergroot is het realiteitsgehalte van het geweld dat wordt getoond.

Aangezien het *in casu* om een non-fictie-uitzending gaat en een reportage met beelden van reëel gepleegd geweld, is het geweld zeer indringend en schrikwekkend voor minderjarigen. Het identificatiepotentieel voor de kijker, met zowel de - vaak zelf minderjarige - daders als de slachtoffers, wordt hierdoor danig verhoogd.

Ook de gevolgen van het geweld worden duidelijk zichtbaar gemaakt. Ofschoon de executies zelf niet in beeld worden gebracht, worden wel de stoffelijke overschotten van omgebrachte personen getoond. Bovendien is te zien hoe deze lijken worden onteerd door ze achter een truck voort te slepen of nogmaals op deze lichamen te schieten. Eveneens de geluiden van de gewerschoten die de beelden vergezellen dragen bij aan het angstaanjagende karakter ervan.

Aangezien de geweldbeelden in de 'Allah Guerre'-reportage voortkomen uit propagandafilmpjes die van de daders zelf afkomstig zijn, kan het voor minderjarigen overigens lijken alsof het plegen van deze gruwelijke gewelddaden gerechtvaardigd is en de lachende Syriëstrijders er ongestraft mee mogen weggomen, wat het angstaanjagend karakter kan versterken.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen oordeelt dat de 'Allah Guerre'-reportage geen programma betreft waarvoor een absoluut verbod geldt. De VRM is wel van oordeel dat de inhoud van deze bewuste 'Panorama'-uitzending van dien aard is dat deze voor sommige minderjarigen leeftijds- en ontwikkelingsinadequaat is en dat het risico bestaat dat de inhoud schade toebrengt aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen overeenkomstig artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet.

De onderzochte uitzending van 'Panorama' is op vrijdag 13 februari 2015 omstreeks 16u25 uitgezonden. Dit is een tijdstip waarop een breed publiek kan worden bereikt, inclusief jonge kinderen. Daardoor was niet gewaarborgd dat minderjarigen de 'Allah Guerre'-reportage niet zouden zien.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen besluit dat de VRT de bepalingen van artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet heeft geschonden door op 13 februari 2015 op Canvas omstreeks 16u25 het programma 'Panorama' met de 'Allah Guerre'-reportage uit te zenden.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de kamer er rekening mee dat dergelijke inbreuk voor het eerst wordt vastgesteld bij VRT naar aanleiding van de uitzending van een niet-fictieve productie, meer bepaald een documentaire reportage.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen besluit de VRT te **waarschuwen**.

28. VRM tegen NV SBS Belgium - 2015/038

De VRM controleerde de uitzendingen van verschillende televisieomroeporganisaties (18 februari 2015, 16u-22u), waaronder VIER.

Tijdens de onderzochte periode wordt omstreeks 17u40, net het programma 'Komen Eten', een eerste keer een beeldvullende reclamebumper getoond die slechts 1,5 seconde duurt. De reclamebumper bevat geen vermelding "Reclame" en is louter visueel (er is geen akoestische afbakening, bijvoorbeeld door een jingle of een stilte).

Na deze reclamebumper volgen twee reclamespots die worden omkaderd door een rand waarin een aftelklok en de programma-aankondiging "zo meteen Smakelijk!" te zien is. Na de laatste reclamespot wordt geen eindbumper getoond: het programma 'Smakelijk' begint onmiddellijk na de omkaderde reclamespot.

Deze werkwijze wordt nog driemaal herhaald.

De VRM meent dat er onvoldoende onderscheid is tussen reclame en de rest van de programmatie doordat de beginbumper telkens 1,5 seconde beeldvullend en zonder de tekst "reclame" in beeld wordt gebracht, er geen akoestische scheiding bestaat tussen

de redactionele inhoud en het reclameblok en er daarenboven geen eindbumper te zien is.

Dit is ook het geval voor het gebruik van een aftelklok met programma-aankondiging zonder meer. Deze door VIER gehanteerde aftelklok kan niet worden gelijkgeschakeld met een reclamebumper. Dergelijke aftelklok, met enkel de vermelding van een volgend programma, kan immers evenzeer tussen twee gewone programma's worden geplaatst en geeft op zich niet aan dat het om reclame gaat die van redactionele inhoud moet worden onderscheiden.

De VRM besluit VIER een **administratieve geldboete op te leggen van 2.500 euro** voor het hanteren van te korte beginbumpers bij reclameblokken. Bij het bepalen van de sanctie voor het gebruik van de aftelklok, houdt de VRM er rekening mee dat deze werkwijze nog niet eerder is getoetst aan artikel 79, § 1, van het Mediadecreet. Een **waarschuwing** is in dit geval een gepaste sanctie.

29. VRM tegen NV Medialaan - 2015/039

De VRM controleerde de uitzending van verschillende televisieomroeporganisaties (1 februari 2015, 17u-23u), waaronder VTM.

Tijdens de onderzochte periode worden **reclamebumpers uitgezonden die verweven zijn met de eerstvolgende reclamespot**. De VRM stelt daarbij vast dat na de audio van de sponsorvermelding onmiddellijk de audio van de reclamespot volgt. De bumper met de tekst "VTM - Reclame" wordt gedurende 1,5 seconde beeldvullend getoond (zonder visuele inmenging van de reclamespot). In een ander geval wordt de reclamebumper gedurende maximaal 1 seconde beeldvullend getoond (zonder visuele inmenging van de reclamespot). Er wordt geen tekst "Reclame" getoond.

Artikel 79, § 1, van het Mediadecreet bepaalt :

"Televisiereclame, zelfpromotie uitgezonderd, en telewinkelen moeten duidelijk herkenbaar zijn en moeten kunnen worden onderscheiden van redactionele inhoud. Zonder afbreuk te doen aan het gebruik van nieuwe reclametechnieken, moeten reclame en telewinkelen met visuele en/of akoestische en/of ruimtelijke middelen van andere onderdelen van het programma worden gescheiden."

Deze bepaling heeft tot doel te **vermijden dat er bij de kijkers verwarring ontstaat tussen reclame en andere programmaonderdelen**.

De VRM meent dat de door VTM gebruikte middelen niet volstaan opdat de reclamespots duidelijk herkenbaar zouden zijn en kunnen worden onderscheiden van redactionele inhoud.

Met name het hanteren van zeer korte beginbumpers - korter dan 2 seconden - kan tot verwarring leiden, te meer wanneer het woord "reclame" niet wordt vermeld. Dit is ook het geval voor het gebruik van reclamebumpers die visueel worden verwerven met de daaropvolgende reclamespot. Dergelijke bumpers zorgen niet voor een duidelijk herkenbare afbakening van reclame en redactionele inhoud.

De VRM besluit VTM een **administratieve geldboete op te leggen van enerzijds 2.500 euro** voor het hanteren van te korte beginbumpers bij reclameblokken en anderzijds **2.500 euro** voor het verweven van reclamebumpers met de eerstvolgende reclamespot.

30. VRM tegen NV SBS Belgium - 2015/041

De VRM controleerde de uitzendingen van verschillende televisieomroeporganisaties (10 maart 2015, 17u-23u), waaronder Vijf.

Tijdens de onderzochte periode wordt een sponsorvermelding uitgezonden. De VRM stelt vast dat de sponsorvermelding **geen sponsoridentificatie noch enig duidelijk identificerend element** bevat.

SBS Belgium erkent het ontbreken van een sponsoridentificatie op deze sponsorvermelding en wijt dit aan een administratieve vergissing. De omroeporganisatie voegt er aan toe het toezicht op de controleregels met betrekking tot sponsoridentificatie te hebben verstrengd.

De VRM besluit Vijf te **waarschuwen** voor deze inbreuk. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat SBS Belgium inmiddels maatregelen heeft genomen om dergelijke inbreuk in de toekomst te vermijden. Bovendien valt SBS met deze inbreuk niet in herhaling met vroegere soortgelijke inbreuken.

31. VRM tegen NV SBS Belgium - 2015/042

De VRM controleerde de uitzendingen van verschillende televisieomroeporganisaties (25 maart 2015, 18u-24u), waaronder VIJF.

Tijdens de onderzochte periode wordt een sponsorvermelding uitgezonden die een promotioneel element bevat dat aanzet tot consumptie door de visuele benadrukking van een voordelig kenmerk van het product in kwestie.

De decreetgever heeft een onderscheid willen maken tussen een **sponsorvermelding** en een **reclameboodschap**, die allebei vormen van commerciële communicatie zijn. Dit onderscheid wordt in de parlementaire voorbereiding bij het decreet van 29 juni 2007 als volgt verduidelijkt: *“Het onderscheidende criterium is dan ook de boodschap, en niet de vorm, van de sponsorvermelding. **Zo kan een sponsorvermelding, in tegenstelling tot een reclameboodschap, geenszins aanzetten tot consumptie. Een louter imago-ondersteunende slogan of baseline van de sponsor voldoet aan de definitie van sponsoring, omdat deze niet aanzet tot consumptie.**”*

De VRM besluit dat de sponsorboodschap niet beantwoordt aan de bepalingen van artikel 2, 41°, van het Mediadecreet.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het gegeven dat SBS Belgium reeds eerder voor een soortgelijke inbreuk is gewaarschuwd. De VRM legt dan ook een **administratieve geldboete van 2.500 euro** op.

32. VRM tegen NV Medialaan - 2015/043

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (10 maart 2015, 17u-23u), waaronder VTM.

Tijdens de onderzochte periode wordt een sponsorvermelding uitgezonden. De VRM stelt vast dat de sponsorvermelding **geen sponsoridentificatie noch enig duidelijk identificerend element** bevat.

Medialaan erkent het ontbreken van een sponsoridentificatie op deze sponsorvermelding en wijt dit aan een interne communicatiefout, waarvoor de omroeporganisatie zich excuseert. Medialaan voegt eraan toe onmiddellijk de nodige aanpassingen te hebben doorgevoerd waardoor een sponsorlogo nu ook op deze sponsorvermeldingen verschijnt.

De VRM besluit VTM te **waarschuwen** voor deze inbreuk. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat MediaLaan inmiddels maatregelen heeft genomen om dergelijke inbreuk in de toekomst te vermijden. Bovendien valt MediaLaan met deze inbreuk niet in herhaling met vroegere soortgelijke inbreuken.

33. VRM tegen NV Media Ad Infinitum - 2015/044

De VRM controleerde de uitzendingen van verschillende televisieomroeporganisaties (10 maart 2015, 17u-23u), waaronder Vitaya.

Tijdens de onderzochte periode worden reclameblokken uitgezonden waarbij de beginbumper telkens tussen de 2 en 3 seconden beeldvullend wordt getoond. De beginbumper bevat echter geen vermelding van het woord "RECLAME".

Het Mediadecreet (artikel 79, § 1, van het Mediadecreet) bepaalt: *"Televisiereclame, zelfpromotie uitgezonderd, en telewinkelen moeten duidelijk herkenbaar zijn en moeten kunnen worden onderscheiden van redactionele inhoud. Zonder afbreuk te doen aan het gebruik van nieuwe reclametechnieken, moeten reclame en telewinkelen met visuele en/of akoestische en/of ruimtelijk middelen van andere onderdelen van het programma worden gescheiden."*

Uit de parlementaire voorbereiding bij deze bepaling blijkt dat de doelstelling ervan is om te **vermijden dat er bij de kijkers verwarring ontstaat tussen reclame en andere programmaonderdelen**.

Bij de toetsing van een bepaalde uitzending aan artikel 79, § 1, van het Mediadecreet, moet telkens in concreto worden nagegaan of de gebruikte middelen om reclame te scheiden van andere onderdelen van het programma, doeltreffend zijn. Bij de beoordeling van deze elementen in een concrete zaak moet mogelijke verwarring bij de kijker als leidraad dienen.

In zijn standpunt van 23 februari 2015 over het onderscheid tussen reclame en redactionele inhoud heeft de VRM, na overleg met de sector, **5 seconden naar voor geschoven als standaard voor beginbumpers die geen expliciete vermelding van het woord "RECLAME" bevatten**. Als richtsnoeren m.b.t. beginbumpers is onder meer het volgende gesteld: *"Men kan van een duidelijk herkenbare afbakening van reclame en redactionele inhoud spreken wanneer de beginbumper minstens 5 seconden beeldvullend wordt getoond. Afwijkend hiervan is ook sprake van een duidelijk herkenbare afbakening van reclame en redactionele inhoud wanneer de beginbumper minstens 2 seconden beeldvullend wordt getoond en op de beginbumper het woord "RECLAME" vermeld wordt in een grootte die voor de doorsnee kijker gemakkelijk leesbaar is."*

De VRM besluit dat in voorliggend geval niet wordt vermeden dat bij de kijkers verwarring kan ontstaan tussen reclame en andere programmaonderdelen. Het hanteren van dergelijke korte beginbumpers zonder dat daarbij het woord "RECLAME" wordt vermeld, zorgt niet voor een duidelijk herkenbare afbakening van reclame en redactionele inhoud.

De VRM besluit voor deze inbreuk een **administratieve geldboete van 2.500 euro** op te leggen.

34. VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/045

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (10 maart 2015, 17u-23u), waaronder Eén.

Tijdens de onderzochte periode wordt een **boodschap van algemeen nut (BAN)** uitgezonden ten voordele van het Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen.

Artikel 2, 3°, b, van het Mediadecreet, bepaalt dat **sociale en humanitaire verenigingen of verenigingen van algemeen welzijn boodschappen van algemeen nut kunnen brengen die verband houden met hun opdracht van algemeen belang**. Artikel 50/1, tweede lid, van het Mediadecreet bepaalt evenwel dat **deze boodschappen rechtstreeks noch onrechtstreeks mogen gericht zijn op de commerciële promotie van individuele producten of diensten, noch op de commerciële promotie van het lidmaatschap van dergelijke verenigingen**.

Uit de beelden en de voice-over commentaar bij de boodschap van het Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen blijkt dat de verzekeringsproducten van het ziekenfonds worden aangeprezen. De boodschap gaat bijgevolg verder dan een algemene imagospot van het ziekenfonds. Hieruit volgt dat de boodschap gericht is op de commerciële promotie van individuele producten en van het lidmaatschap van het ziekenfonds.

De VRM besluit dat de omroeporganisatie zo een inbreuk begaat op artikel 50/1 van het Mediadecreet. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM er rekening mee dat ten aanzien van de VRT de afgelopen jaren geen gelijkaardige inbreuken op het Mediadecreet werd vastgesteld. De VRM besluit dat een **waarschuwing** een gepaste sanctie is.

35. VRM tegen VZW TV Kempen en Mechelen - 2015/046

De VRM controleerde de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties (28 maart 2015, 17u-20u), waaronder RTV.

Reclame

Tijdens de onderzochte periode worden regelmatig reclameblokken uitgezonden waarvan de begin- en eindbumper telkens drie seconden duurt. De beginbumper bevat geen tekst 'reclame', enkel de vermelding 'tvplus - blij dat je kijkt'.

Artikel 79, § 1, van het Mediadecreet schrijft voor dat televisiereclame duidelijk herkenbaar moet zijn en moet kunnen worden onderscheiden van redactionele inhoud. Reclame moet worden gescheiden van andere onderdelen van het programma met visuele en/of akoestische en/of ruimtelijke middelen. Uit de parlementaire voorbereiding bij deze bepaling blijkt dat de doelstelling ervan is om te vermijden dat er bij de kijkers verwarring ontstaat tussen reclame en andere programmaonderdelen.

Daaruit volgt dat het loutere feit dat van enig visueel en/of akoestisch en/of ruimtelijk middel gebruik wordt gemaakt om de reclame te scheiden van de programma's, op zich niet volstaat om aan de bepalingen van artikel 79, § 1, van het Mediadecreet te voldoen. De reclame moet door deze afscheiding of afbakening bovendien voor de kijker **duidelijk herkenbaar zijn en kunnen worden onderscheiden van de redactionele inhoud**.

De VRM moet als toezichthouder dan ook telkens *in concreto* nagaan of de gebruikte middelen om reclame te scheiden van andere onderdelen van het programma, doeltreffend zijn. Bij de beoordeling van deze elementen in een concrete zaak moet mogelijke verwarring bij de kijker als leidraad dienen.

De VRM meent dat er hierdoor geen duidelijke afbakening is van reclame en redactionele inhoud. De bij de onderzochte uitzendingen gebruikte middelen volstaan niet opdat de reclamespots duidelijk herkenbaar zouden zijn en kunnen worden onderscheiden van redactionele inhoud, zoals voorgeschreven in het Mediadecreet. De VRM meent dat niet wordt vermeden dat bij de kijkers verwarring kan ontstaan tussen reclame en andere programmaonderdelen. Met name het hanteren

van zeer korte beginbumpers (drie seconden) kan tot verwarring aanleiding geven, te meer wanneer het woord "reclame" niet wordt vermeld. In zijn standpunt van 23 februari 2015 over het onderscheid tussen reclame en redactionele inhoud heeft de VRM, na overleg met de sector, 5 seconden naar voor geschoven als standaard voor beginbumpers die geen expliciete vermelding van het woord 'reclame' bevatten.

Productplaatsing

Tijdens de onderzochte periode wordt ook het programma 'Living Plus' uitgezonden. In het programma is productplaatsing aanwezig. Het PP-logo wordt door RTV ook getoond. In het programma ontvangt de presentator als studiogasten radiopresentator Sven Ornelis (i.k.v. boekvoorstelling), een kok, een DJ-duo uit de regio, artiest Buurman en modedeskundige Lieve Vandevenne die accessoires en schoenen komt voorstellen.

Tijdens dit laatste item worden de handtassen uit een nieuwe collectie van een ontwerper becommentarieerd en benoemd met talrijke visuele en auditieve vermeldingen, lovende en enthousiaste commentaren. Er worden geen modellen getoond van andere handtasontwerpers. Door de specifieke aanprijzingen en de promotionele en overmatige aandacht voor de handtassencollectie voldoet het programma niet aan de regelgeving m.b.t. productplaatsing. Door het aldus tonen en/of lovend becommentariëren van de handtassen worden zij **specifiek aangeprezen** en **spoort het programma dan ook rechtstreeks aan tot aankoop**.

Verder blijkt uit het onderzoek en de beelden dat binnen het betrokken programma minutenlang tijd wordt besteed aan de handtassen in kwestie. Daarbij worden de handtassen meermaals gedurende vijf à zes seconden in close-up in beeld gebracht. Bij de bespreking van een specifiek model blijven de handtassen zelfs dertig seconden onafgebroken in beeld. Daarnaast wordt de naam van het merk tijdens het gesprek meermaals auditief vermeld, zowel door de presentator als door de modedeskundige. Hierdoor overschrijdt RTV de limieten van de aandacht die in geval van productplaatsing aan het product in kwestie mag worden besteed. Hierdoor is er sprake van **overmatige aandacht**.

De VRM besluit RTV te **waarschuwen** voor deze overtredingen op het Mediadecreet. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM er rekening mee dat RTV de reclamebumpers intussen zou hebben aangepast en dat het telkens om een eerste inbreuk gaat.

36. VRM tegen VZW Regionale Televisie Vlaams-Brabant-Halle-Vilvoorde - 2015/047

De VRM controleerde de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties (28 maart 2015, 17u-20u), waaronder Ring TV.

Tijdens de onderzochte periode wordt het programma 'Viva! Lente/Lifestyle' uitgezonden. In het programma is **productplaatsing** aanwezig. De omroeporganisatie geeft dit aan door het tonen van het PP-logo bij het begin en aan het einde van de uitzending ervan.

Het programma is opgebouwd rond het bezoeken en het onder de aandacht brengen van specifieke handelszaken in de regio. Er is steeds sterke aandacht, zowel visueel als auditief voor het aanbod in de handelszaken en voor de nieuwe toestellen van een bepaald elektromerk.

De benamingen van de zaken worden door de presentatrice steeds auditief vermeld bij het begin en tijdens de gesprekken met de handelaars en vertegenwoordigers, die uitgebreid de gelegenheid krijgen hun zaak en hun aanbod voor te stellen en aan te prijzen. Bij elk nieuw item wordt gedurende enkele seconden telkens een pancarte getoond met de benaming van de zaak. Door de **specifieke aanprijzingen** en de **promotionele en overmatige aandacht** voor een aantal specifieke

handelszaken uit de regio en één elektromerk, voldoet het programma niet aan de regelgeving m.b.t. productplaatsing.

De VRM besluit Ring TV te **waarschuwen** voor deze inbreuk op het Mediadecreet. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM er rekening mee dat het om een eerste inbreuk gaat.

37. VRM tegen VZW Regionale Televisie Aalst-Dendermonde-Sint-Niklaas, Dagelijkse Regionale Informatie en Educatie - 2015/048

De VRM controleerde de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties (28 maart 2015, 17u-20u), waaronder TV Oost.

Tijdens de onderzochte periode wordt het programma 'Studio TV Oost' uitgezonden, een programma waarin **productplaatsing** aanwezig is. Aan het begin van het programma en na de onderbrekingen wordt de kijker wel verwittigd over de aanwezigheid van productplaatsing door het tonen van het PP-logo. Het logo wordt echter steeds minder dan 2 seconden in beeld gebracht. Aan het einde van het programma wordt het PP-logo helemaal niet getoond.

TV Oost erkent dat bij de uitzending van het programma 'Studio TV Oost' van 28 maart 2015 overtredingen van bepaalde regels inzake productplaatsing zijn gebeurd. Het PP-logo aan het begin van het programma werd niet gedurende de voorgeschreven vijf seconden in beeld gebracht. Het logo ontbrak aan het einde van het programma. Om verdere overtredingen tegen de regelgeving rond productplaatsing te vermijden, deelt TV Oost mee voortaan programma's die een PP-logo vereisen te zullen uitrusten met het PP-brandmerk, waardoor het logo in de generiek wordt gebrand.

De VRM besluit TV Oost te **waarschuwen** voor deze inbreuk op het Mediadecreet. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat TV Oost inmiddels maatregelen heeft genomen om dergelijke inbreuken in de toekomst te vermijden.

38. VRM tegen VZW Vlaams-Brusselse Media - 2015/049

De VRM controleerde de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties (28 maart 2015, 17u-20u), waaronder TV Brussel.

Tijdens de uitzendingen worden reclamespots uitgezonden. De beginbumper wordt telkens 2 seconden beeldvullend getoond, met vermelding van het woord "RECLAME". De grootte van de letterkarakters van het woord "RECLAME" is echter zeer klein (in verhouding 1/50ste in hoogte van het beeldscherm) en daardoor weinig zichtbaar.

TV Brussel geeft aan akte te nemen van de vaststellingen van de onderzoeksceel van de VRM. TV Brussel geeft aan het lettertype van het woord "RECLAME" zo snel mogelijk te zullen vergroten, zodat er geen verwarring meer is.

Artikel 79, § 1, van het Mediadecreet schrijft voor dat televisiereclame **duidelijk herkenbaar moet zijn en moet kunnen worden onderscheiden van redactionele inhoud**. Reclame moet worden gescheiden van andere onderdelen van het programma met visuele en/of akoestische en/of ruimtelijke middelen.

De VRM moet als toezichthouder telkens *in concreto* nagaan of de gebruikte middelen om reclame te scheiden van andere onderdelen van het programma, doeltreffend zijn. Bij de beoordeling van deze elementen in een concrete zaak moet mogelijke verwarring bij de kijker als leidraad dienen.

In zijn standpunt van 23 februari 2015 over het onderscheid tussen reclame en redactionele inhoud heeft de VRM, na overleg met de sector, 5 seconden naar voor geschoven als standaard voor

beginbumpers die geen expliciete vermelding van het woord 'reclame' bevatten. Als richtsnoeren met betrekking tot beginbumpers is onder meer het volgende gesteld: *"Men kan van een duidelijk herkenbare afbakening van reclame en redactionele inhoud spreken wanneer de beginbumper minstens 5 seconden beeldvullend wordt getoond. Afwijkend hiervan is ook sprake van een duidelijk herkenbare afbakening van reclame en redactionele inhoud wanneer de beginbumper minstens 2 seconden beeldvullend wordt getoond en op de beginbumper het woord "Reclame" vermeld wordt in een grootte die voor de doorsnee kijker gemakkelijk leesbaar is."*

Zoals blijkt uit de beelden en het onderzoek zijn de beginbumpers die in de onderzochte periode zijn uitgezonden telkens 2 seconden beeldvullend getoond, met zeer kleine en weinig zichtbare vermelding van het woord "RECLAME". Dit volstaat niet opdat de reclamespots duidelijk herkenbaar zouden zijn en kunnen worden onderscheiden van redactionele inhoud, zoals voorgeschreven door het Mediadecreet. De VRM meent dat in voorliggend geval niet wordt vermeden dat bij de kijkers verwarring kan ontstaan tussen reclame en andere programmaonderdelen.

De VRM besluit TV Brussel te **waarschuwen** voor deze inbreuk op het Mediadecreet. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat TV Brussel in de toekomst de vermelding van het woord "RECLAME" groter en gemakkelijker leesbaar zal maken.

39. VRM tegen VZW Antwerpse Televisie - 2015/050

De VRM controleerde de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties (28 maart 2015, 17u-20u), waaronder ATV.

Tijdens de onderzochte periode worden reclameblokken uitgezonden waarbij de begin- en eindbumper telkens 2 seconden beeldvullend wordt getoond, dit zonder vermelding van het woord "RECLAME".

De VRM meent dat er geen duidelijk herkenbare afbakening is van reclame en redactionele inhoud, dit doordat de beginbumper minder dan 5 seconden beeldvullend wordt getoond en daarbij het woord "RECLAME" niet wordt vermeld.

Artikel 79, § 1, van het Mediadecreet schrijft voor dat televisiereclame **duidelijk herkenbaar moet zijn en moet kunnen worden onderscheiden van redactionele inhoud**. Reclame moet worden gescheiden van andere onderdelen van het programma met visuele en/of akoestische en/of ruimtelijke middelen.

De VRM moet als toezichthouder telkens *in concreto* nagaan of de gebruikte middelen om reclame te scheiden van andere onderdelen van het programma, doeltreffend zijn. Bij de beoordeling van deze elementen in een concrete zaak moet mogelijke verwarring bij de kijker als leidraad dienen.

In zijn standpunt van 23 februari 2015 over het onderscheid tussen reclame en redactionele inhoud heeft de VRM, na overleg met de sector, 5 seconden naar voor geschoven als standaard voor beginbumpers die geen expliciete vermelding van het woord 'reclame' bevatten. Als richtsnoeren met betrekking tot beginbumpers is onder meer het volgende gesteld: *"Men kan van een duidelijk herkenbare afbakening van reclame en redactionele inhoud spreken wanneer de beginbumper minstens 5 seconden beeldvullend wordt getoond. Afwijkend hiervan is ook sprake van een duidelijk herkenbare afbakening van reclame en redactionele inhoud wanneer de beginbumper minstens 2 seconden beeldvullend wordt getoond en op de beginbumper het woord "Reclame" vermeld wordt in een grootte die voor de doorsnee kijker gemakkelijk leesbaar is."*

De VRM meent dat in voorliggend geval niet wordt vermeden dat bij de kijkers verwarring kan ontstaan tussen reclame en andere programmaonderdelen.

De VRM besluit ATV te **waarschuwen** voor deze inbreuk. Bij het bepalen van de sanctie houdt de

VRM rekening met het gegeven dat ATV inmiddels maatregelen heeft genomen om dergelijke inbreuken in de toekomst te vermijden.

40. VRM tegen VZW Tele-Visie-Limburg - 2015/051

De VRM controleerde de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties (28 maart 2015, 17u-20u), waaronder TV Limburg.

Tijdens de onderzochte periode wordt het programma 'TVL Wonen' uitgezonden, een programma waarin **productplaatsing** aanwezig is. De omroeporganisatie geeft dit ook aan door het tonen van het PP-logo bij het begin en aan het einde van de uitzending. Na de onderbrekingen wordt het PP-logo echter niet getoond.

De VRM is bovendien van oordeel dat de omroeporganisatie zich bij de uitzending van het programma-item over een woonproject als een promotiekanaal voor de betrokken bouwfirmas gedraagt en door de **overmatige aandacht en de talrijke aanprijzingen** bijgevolg een inbreuk begaat op de regelgeving m.b.t. productplaatsing.

TV Limburg geeft aan dat zij consequent in de begin- en eindgeneriek een PP-logo plaatst, doch niet na elke reclame-onderbreking. TV Limburg was per vergissing van oordeel dat dit volstond en wenst zich hiervoor te excuseren. De omroeporganisatie voegt er aan toe meteen na het ontvangen van het onderzoeksrapport het PP-logo te hebben opgenomen na elke reclame-onderbreking.

De VRM besluit TV Limburg voor deze inbreuken op het Mediadecreet te **waarschuwen**. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat TV Limburg inmiddels maatregelen heeft genomen om dergelijke inbreuken in de toekomst te vermijden.

41. VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/054

De VRM controleerde de uitzendingen van verschillende televisieomroeporganisaties (9 april 2015, 17u-23u), waaronder Eén.

Tijdens de gecontroleerde periode wordt een **sponsorvermelding** uitgezonden voor 'Campari'. Deze vermelding wordt geïdentificeerd als een sponsorvermelding door het vertonen van de visuele tekst "Met dank aan Campari Tonic" gedurende de hele uitzending. De tekst is onduidelijk leesbaar omdat de letters te klein en te transparant zijn.

Eveneens wordt een sponsorvermelding uitgezonden voor 'Crelan'. Deze vermelding wordt geïdentificeerd als een sponsorvermelding door het vertonen van de visuele tekst "Met dank aan" gedurende de gehele uitzending. De tekst wordt getoond boven het Crelan-logo. De tekst is echter onduidelijk leesbaar omdat de letters te klein en te transparant zijn. Bovendien wordt de tekst enkele momenten onzichtbaar door het contrast met de achtergrond.

De VRM meent dat hierdoor de kijker onvoldoende duidelijk gewezen wordt op het bestaan van de sponsoringovereenkomst. Bijgevolg begaat de VRT een inbreuk op artikel 91, 3°, van het Mediadecreet.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM er rekening mee dat de VRT inmiddels maatregelen heeft genomen om dergelijke inbreuken in de toekomst te vermijden. Bovendien valt de VRT met deze inbreuk niet in herhaling met vroegere soortgelijke inbreuken. De VRM besluit dan ook de VRT te **waarschuwen** voor deze inbreuk.

42. VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/055

De VRM onderzocht de uitzendingen (4 mei 2015, 16u-22u) van verschillende televisieomroeporganisaties, waaronder CANVAS.

Tijdens de onderzochte periode wordt op CANVAS een beeldkrant uitgezonden waarbij de hoofdpunten uit de actualiteit worden getoond. Tijdens deze uitzending van de beeldkrant wordt als auditieve ondersteuning het omroepprogramma van Radio 1 uitgezonden. Via CANVAS zijn ook de reclamespots van Radio 1 te horen. Het omroepsignaal van de uitzendingen van Radio 1 wordt tijdens de uitzending van de reclamespots via het televisiekanaal van CANVAS dus niet vervangen door een andere omroepsignaal.

Artikel 50, eerste lid, van het Mediadecreet bepaalt dat **het voor VRT verboden is om reclame te brengen, met uitzondering van radioreclame en van reclame die gericht is op zelfpromotie.**

De VRM stelt dat de beeldkrant, met inbegrip van de auditieve ondersteuning, deel uitmaakt van het televisieomroepprogramma CANVAS. Het televisieomroepprogramma CANVAS is het geheel van programma's en alle additionele meegestuurde informatie dat door VRT op basis van een programmaschema onder de titel CANVAS wordt aangeboden.

De betreffende uitzendingen hebben als inhoud zowel een beeldkrant als geluid bestaande uit het omroepprogramma Radio 1 (met inbegrip van de reclamespots). De uitzendingen bevatten dus auditieve en visuele elementen. Het gegeven dat het geluid in dit geval de beelden niet ondersteunt (of omgekeerd) verhindert niet dat er sprake zou zijn van een audiovisuele omroepdienst.

Op basis van deze elementen moeten de voorliggende uitzendingen van de rolkrant en de auditieve ondersteuning van de Radio 1-inhoud als een audiovisuele mediadienst of televisiedienst in de zin van artikel 2, 43°, van het Mediadecreet worden beschouwd.

Aangezien deze rolkrant geen auditieve omroepdienst of radiodienst betreft, kunnen bijgevolg ook de daarbij uitgezonden reclamespots niet als radioreclame, die VRT mag brengen, worden beschouwd.

Uit het voorgaande volgt dat de VRT tijdens de onderzochte periode reclame heeft uitgezonden via het televisieomroepprogramma CANVAS en hierdoor een inbreuk heeft begaan op artikel 50, eerste lid, van het Mediadecreet dat haar verbiedt reclame te brengen, met uitzondering van radioreclame.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het gegeven dat het een ernstige inbreuk betreft. De VRM legt dan ook een **administratieve geldboete van 5.000 euro** op.

43. VRM tegen NV SBS Belgium - 2015/056

De VRM controleerde de uitzendingen van verschillende televisieomroeporganisaties (9 april 2015, 17u-23u), waaronder VIER.

Tijdens de onderzochte periode wordt tweemaal een spot uitgezonden in opdracht van Walibi. De spot duurt 1 minuut en 37 seconden en wordt telkens voorafgegaan door een bumper met de tekst 'publireportage'. De spot toont hoe presentator Roel Vanderstukken een dagje beleeft in het pretpark samen met een familie. Het logo van Walibi is gedurende de hele uitzending duidelijk zichtbaar in beeld.

De VRM meent dat de uitgezonden spot geen publireportage is maar een **reclamespot**. Het accent van het filmpje ligt namelijk niet op de redactionele en informatieve inhoud. Er wordt geen enkele

informatie verschaft over de attracties in het pretpark. In het filmpje wordt een sfeerbeeld geschetst van een familie die 'een geweldige dag' in Walibi beleeft, waarbij het logo van het pretpark duidelijk zichtbaar is gedurende de hele uitzending.

Door de relatief korte duur en de presentatievorm krijgt de spot het karakter van een reclamespot. De spot kan aldus niet als publi-reportage worden beschouwd. De omroeporganisatie heeft zo een inbreuk begaan op artikel 81, § 5, van het Mediadecreet.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat de uurlimiet van reclame niet werd overschreden en met het laag marktaandeel van de reportages. Daarom is een **waarschuwing** in dit geval een gepaste sanctie.

44. VRM tegen NV SBS Belgium - 2015/057

De VRM controleerde de uitzendingen (4 mei 2015, 16u-22u) van verschillende televisieomroeporganisaties, waaronder VIJF. Tijdens de onderzochte periode worden reclamespots uitgezonden voor Kärcher en Colora.

De reclameblokken vangen aan met een reclamebumper waarop gedurende ongeveer 2 seconden de tekst "reclame" is weergegeven. In het geval van Kärcher verschijnt na ongeveer 2 seconden een arm in beeld, die met een Kärcher-toestel in de hand een nat bedruppeld beeldscherm droog trekt. In het geval van Colora verschijnt na ongeveer 2 seconden een verfról in beeld, waarmee het scherm met enkele rolbewegingen blauw wordt gevefnd.

In beide gevallen is van bij de start van de reclamebumper de auditieve tune die gebruikelijk is bij de uitzending van de bumper vervangen door een muziektune, die bij de reclameboodschap van enerzijds Kärcher, anderzijds Colora hoort.

Het Mediadecreet schijft voor dat televisiereclame **duidelijk herkenbaar moet zijn en moet kunnen worden onderscheiden van redactionele inhoud**. Reclame moet worden gescheiden van andere onderdelen van het programma met visuele en/of akoestische en/of ruimtelijke middelen.

De doelstelling van deze bepaling is het vermijden dat er bij de kijkers verwarring ontstaat tussen reclame en andere programmaonderdelen. Bij de beoordeling van de voorliggende zaak moet mogelijke verwarring bij de kijker als leidraad dienen. Als richtsnoeren met betrekking tot beginbumpers is het volgende gesteld:

"Men kan van een duidelijk herkenbare afbakening van reclame en redactionele inhoud spreken wanneer de beginbumper minstens 5 seconden beeldvullend wordt getoond.

Afwijkend hiervan is ook sprake van een duidelijk herkenbare afbakening van reclame en redactionele inhoud wanneer de beginbumper minstens 2 seconden beeldvullend wordt getoond en op de beginbumper het woord "RECLAME" vermeld wordt in een grootte die voor de doorsnee kijker gemakkelijk leesbaar is.

Beeldvullend tonen houdt in dat het gehele scherm wordt gevuld, zonder in deze 5 of 2 seconden gebruik te maken van 'wipes'.

Er is geen duidelijk herkenbare afbakening van reclame en redactionele inhoud wanneer de beginbumper is verwerkt in de redactionele inhoud of in een reclamespot of wanneer de beginbumper een sponsoringboodschap bevat."

De VRM meent dat het verwerken in de beginbumper van een reclameblok van elementen afkomstig uit of aansluitend bij de eerstvolgende reclamespot, bij de kijker verwarring kan laten ontstaan

tussen reclame en andere programmaonderdelen.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM er rekening mee dat het een ernstige inbreuk betreft en dat bij SBS eerdere inbreuken op dezelfde bepaling van het Mediadecreet werden vastgesteld. De VRM besluit een **administratieve geldboete van 5.000 euro** op te leggen.

45. VRM tegen NV Medialaan - 2015/060

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (9 april 2015, 17u-23u), waaronder VTM (NV MEDIALAAN).

Tijdens de onderzochte periode wordt bij de aankondiging van het VTM-programma 'Belgium's Got Talent' een sponsorvermelding voor 'Kinder Bueno' uitgezonden. De VRM stelt vast dat het logo voor **suikerhoudend snoepgoed**, dat gedurende de hele uitzending voor commerciële communicatie over suikerhoudend snoepgoed moet worden uitgezonden, ontbreekt.

Medialaan erkent de inbreuk en geeft aan maatregelen te hebben genomen om ervoor te zorgen dat de gestileerde logo's correct worden opgenomen door adverteerders.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat Medialaan eerder voor gelijkaardige overtredingen werd gewaarschuwd. De VRM besluit een **administratieve geldboete van 2.500 euro** op te leggen.

46. VRM tegen NV Medialaan - 2015/061

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (12 juni 2015, 17u-23u), waaronder VTM (NV MEDIALAAN).

Tijdens de controle wordt een reclamespot uitgezonden voor 'Lotus Frangipane'. Het betreft hier volgens de VRM commerciële communicatie over **suikerhoudend snoepgoed**. De VRM stelt vast dat het logo dat gedurende de hele uitzending van commerciële communicatie voor suikerhoudend snoepgoed moet worden uitgezonden, ontbreekt.

Medialaan geeft aan dat volgens de adverteerder (Lotus Bakeries) Lotus Frangipane niet als suikerhoudend snoepgoed wordt gekwalificeerd, dit op grond van de relevante douanewetgeving en de Europese wetgeving omtrent levensmiddelen.

In zijn beslissing geeft de VRM aan dat het Mediadecreet geen definitie van suikerhoudend snoepgoed bevat. Voor de interpretatie van dat begrip kan volgens de VRM niet dienstig worden verwezen naar de douanewetgeving noch naar de Europese wetgeving omtrent levensmiddelen. Dit omdat de ratio legis van het Mediadecreet voor het gebruik van een gestileerd logo van een tandenborstel, met name het beschermen van de tanden, geheel verschillend is van die van de andere regelgeving.

De VRM besluit dat Lotus Frangipane een kleine versnapering is, bedekt met een laagje suikerglazuur. Daarom wordt deze beschouwd als suikerhoudend snoepgoed. Met het oog op de bescherming van de tanden is er geen verschil tussen een wafel met chocolade, of een versnapering met suikerglazuur.

De VRM besluit Medialaan te **waarschuwen** voor deze inbreuk op het Mediadecreet.

47. VRM tegen NV Medialaan - 2015/062

De VRM controleerde de uitzendingen van verschillende televisieomroeporganisaties (4 mei 2015,

17u-23u), waaronder JIM (NV MEDIALAAN).

Sponsoridentificatie

Tijdens de onderzochte periode worden aankondigingsspots uitgezonden voor het programma 'The Black Guide'. De aankondigingsspots worden gevolgd door een sponsorvermelding voor 'Axe Black'. De VRM stelt vast dat bij deze sponsorvermelding de sponsoridentificatie ontbreekt. Medialaan erkent dit. Volgens Medialaan is dit het gevolg van een menselijke vergissing.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat het een menselijke fout betreft en dat Medialaan maatregelen heeft genomen om dergelijke inbreuken in de toekomst te vermijden. De VRM besluit Medialaan te **waarschuwen** voor deze overtreding.

Alleenstaande reclamespots

Tijdens de onderzochte periode wordt ook tweemaal een alleenstaande reclameboodschap uitgezonden. Het Mediadecreet (artikel 79) bepaalt dat:

"§2. Afzonderlijke reclame- en telewinkelspots blijven een uitzondering. Een afzonderlijke reclame- of telewinkelspot is toegestaan per televisieomroepprogramma per dag.

Daarnaast zijn afzonderlijke reclame- en telewinkelspots toegestaan:

1° in uitzendingen van sportevenementen;

2° als er een langdurige spot wordt uitgezonden van minimaal twee minuten;

3° als een omroeporganisatie er niet in geslaagd is voor een specifiek reclameblok meer dan een reclame- of telewinkelspot te verkopen, bij gebrek aan interesse van de klanten."

Medialaan toont aan dat de reclameblokken werden opengesteld voor meerdere adverteerders. De reclameblokken die door de onderzoekscel werden aangeduid, stonden open voor verschillende adverteerders, maar bevatten, wegens gebrek aan interesse bij de adverteerders, slechts één spot. De omroeporganisatie maakt in dit geval aannemelijk dat zij een beroep kan doen op de uitzonderingsgrond bepaald in artikel 79, §2, tweede lid, 3°, van het Mediadecreet.

48. VRM tegen NV Bites Europe - 2015/063

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (12 juni 2015, 17u-23u), waaronder Acht (NV Bites Europe).

Overschrijden maximale zendtijd reclamespots

De VRM stelt tussen 20u en 21u een overschrijding vast van het maximaal toegelaten percentage zendtijd voor reclame en telewinkelen per uur. Er wordt 13 minuten en 7,7 seconden zendtijd besteed aan reclamespots.

Het Mediadecreet bepaalt dat het aandeel van televisiereclame- en telewinkelspots per klokuur niet meer dan 20 percent mag bedragen.

De omroeporganisatie schrijft deze overschrijding toe aan een menselijke fout.

De VRM meent dat het een ernstige inbreuk betreft. Bij het bepalen van de strafmaat houdt de VRM rekening met de beperkte schaalgrootte van de omroeporganisatie, de relatief lage inkomsten die de reclamespots hebben opgebracht en de lage kijkcijfers. Bijgevolg wordt een **administratieve**

geldboete van 2.500 euro opgelegd.

Suikerhoudend snoepgoed

Tijdens de onderzochte periode wordt een reclamespot uitgezonden voor 'Lotus Frangipane'. Het betreft volgens de VRM commerciële communicatie voor suikerhoudend snoepgoed. Dit terwijl het logo dat gedurende de hele uitzending van commerciële communicatie voor suikerhoudend snoepgoed moet worden uitgezonden, ontbreekt.

De omroeporganisatie voert aan dat volgens de adverteerder (Lotus Bakeries) Lotus Frangipane niet als suikerhoudend snoepgoed wordt gekwalificeerd, dit op grond van de douanewetgeving.

In zijn beslissing geeft de VRM aan dat het Mediadecreet geen definitie van suikerhoudend snoepgoed bevat. Voor de interpretatie van dat begrip kan volgens de VRM niet dienstig worden verwezen naar de douanewetgeving noch naar de Europese wetgeving omtrent levensmiddelen. Dit omdat de ratio legis van het Mediadecreet voor het gebruik van een gestileerd logo van een tandenborstel, met name het beschermen van de tanden, geheel verschillend is van die van de andere regelgeving.

De VRM besluit dat Lotus Frangipane een kleine versnapering is, bedekt met een laagje suikerglazuur. Daarom wordt deze beschouwd als suikerhoudend snoepgoed. Met het oog op de bescherming van de tanden is er geen verschil tussen een wafel met chocolade, of een versnapering met suikerglazuur.

De VRM besluit Acht te **waarschuwen** voor deze inbreuk op het Mediadecreet.

49. VRM tegen BVBA VIMN BELGIUM - 2015/064

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (5 juli 2015, 8u-20u), waaronder TMF (BVBA VIMN Belgium).

Tijdens de onderzochte periode wordt het telewinkelprogramma 'Interactive Video' uitgezonden. Dit telewinkelprogramma wordt zes keer onderbroken voor het uitzenden van programma-aankondigingen en een reclameblok. Drie onderbrekingen gebeuren na minder dan vijftien minuten (respectievelijk 14 minuten 10 seconden, 12 minuten 58 seconden en 12 minuten 43 seconden).

Het Mediadecreet bepaalt dat **telewinkelprogramma's zonder onderbreking minimaal vijftien minuten in beslag nemen**.

TMF erkent de inbreuk en benadrukt dat er sprake is van een menselijke fout.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM enerzijds rekening met de ernst van de inbreuk, anderzijds met het kleine bereik van het programma. De VRM besluit een **administratieve geldboete van 2.500 euro** op te leggen.

50. VRM tegen NV Dobbbit - 2015/067

De VRM controleerde de uitzendingen van diverse televisieomroeporganisaties (8 augustus 2015, 18u-24u), waaronder Dobbbit TV.

Tijdens de onderzochte periode wordt het programma 'Mijn zwembad' uitgezonden. Het programma bestaat uit vijf verschillende onderdelen waarin producten en diensten van zwembadbedrijven worden besproken. Het programma wordt aangekondigd als een programma

waarin **productplaatsing** aanwezig is (door het tonen van het PP-logo).

Het Mediadecreet laat productplaatsing toe, mits naleving van enkele voorwaarden. Zo mogen de programma's die productplaatsing bevatten o.a. niet rechtstreeks aansporen tot aankoop of huur van goederen of diensten, in het bijzonder door die producten of diensten specifiek aan te prijzen. De producten of diensten mogen evenmin overmatige aandacht krijgen.

De VRM meent dat het zuiver promotioneel gearde betoog van de verkopers en specialisten (waarbij ze de producten en diensten van een zwembadbedrijf specifiek loven en aanprijzen), van die aard is dat er rechtstreeks wordt aangespoord tot het aankopen ervan. Door het veelvuldig vertonen van merkbenamingen en producten overschrijdt de omroeporganisatie de limieten van de aandacht die in het geval van productplaatsing aan het product in kwestie mag worden besteed. Hierdoor is er sprake van **overmatige aandacht**.

De VRM besluit Dobbit TV een **administratieve geldboete van 1.250 euro** op te leggen. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM enerzijds rekening met een eerdere vergelijkbare beslissing en anderzijds met het beperkte kijkbereik van het programma.

51. VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/068

De VRM onderzocht de uitzending van de seizoensfinale van de serie Thuis (vrijdag 26 juni 2015 & heruitzending op zondag 30 augustus 2015).

Aan het einde van de seizoensfinale wordt getoond hoe het personage Luc een poging tot zelfdoding uitvoert. De kijker krijgt te zien hoe het personage een touw over een balk gooit, op een stoel gaat staan, het touw om zijn hals legt en aansnoert, verschillende malen naar adem hapt en ten slotte de stoel wegduwt met zijn voet. Gedurende een vijftal seconden worden nog de bengelende en schokkende voeten van Luc in beeld gebracht, waarna het programma en het seizoen van Thuis eindigt.

Mediadecreet

Artikel 42 van het Mediadecreet bevat een **relatief verbod** met betrekking tot uitzendingen die "schade zouden kunnen toebrengen" aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen. Uitzendingen die onder het relatieve verbod vallen mogen toch worden getoond indien **ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien naast de keuze van het tijdstip van uitzending een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.**

Beoordeling door VRM

De VRM meent dat de uitgezonden beelden voor minderjarigen zeer confronterend en angstwekkend zijn. De VRM is dan ook van oordeel dat de inhoud van de seizoensfinale met de (poging tot) zelfdoding van dien aard is dat deze voor sommige minderjarigen leeftijds- en ontwikkelingsinadequaat is en dat het risico bestaat dat de inhoud schade toebrengt aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen overeenkomstig artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet.

Meer specifiek wat de relatie tussen zelfdoding in de media en suïcidaal gedrag betreft, kan worden verwezen naar de (achtergrondinformatie bij) de mediarichtlijn van Werkgroep Verder, een terreinorganisatie voor nabestaanden na zelfdoding. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt immers dat hoewel de media preventief kunnen werken, zij vaker, afhankelijk van de manier waarop

zelfdoding aan bod komt, suïcide uitlokken. Met name twee schadelijke effecten (kopieergedrag - normaliseren van zelfdoding & het voorstellen ervan als een 'normale' wijze van handelen om problemen op te lossen) worden onderscheiden bij het behandelen van zelfdoding in de media.

De onderzochte seizoensfinale van Thuis werd **ongecodeerd** uitgezonden op vrijdag 26 juni en zondag 30 augustus (**aanvang omstreeks 20u10, eindigend omstreeks 21u**). Dit is een tijdstip waarop een breed publiek kan worden bereikt, inclusief jonge kinderen. **Daardoor was niet gewaarborgd dat minderjarigen de bewuste aflevering niet zouden zien**. Bovendien vereist het Mediadecreet dat dergelijke ongecodeerde uitzendingen steeds voorafgegaan worden door een akoestische waarschuwing of gedurende de hele uitzending herkenbaar zijn aan een visueel symbool. **De VRM meent dat de aankondiging vlak voor de heruitzending op 30 augustus kan beschouwd worden als een akoestische waarschuwing zoals vermeld in het Mediadecreet. Bij de uitzending van 26 juni ontbreekt een dergelijke waarschuwing.**

De VRM besluit dan ook dat de VRT, door op 26 juni en 30 augustus 2015 op 'één' omstreeks 20u de seizoensfinale van Thuis uit te zenden, de bepalingen van het Mediadecreet heeft geschonden. Bovendien ontbrak bij de uitzending op 26 juni een passende waarschuwing. De VRM besluit de VRT te **waarschuwen** voor deze inbreuk op het Mediadecreet.

52. VRM tegen NV Life!TV Broadcasting Company - 2015/069

De VRM controleerde de uitzendingen (4 juni 2015 19u45-21u) van het omroepprogramma JUST, dat voor de avond- en nachtprogrammering de benaming 'Club 41' heeft.

De onderzochte uitzendingen (o.a. verslaggeving vanop een eroticabeurs, presentatie van seksueel stimulerende producten, ...) bestaan uit een aaneenschakeling van beeldfragmenten met een seksueel geladen karakter die tot doel hebben om enerzijds seksuele opwinding op te wekken bij de kijker en anderzijds de kijker ertoe aan te zetten goederen en diensten van erotische aard te bestellen via de eigen website.

De VRM stelt vast dat jonge kinderen seksuele handelingen vaak niet goed kunnen interpreteren, waardoor misverstanden mogelijk zijn die jonge kinderen bijvoorbeeld angstig en ongemakkelijk doen voelen of onzeker maken over volwassenen in hun omgeving. Kinderen vanaf 12 jaar - bovendien ook minderjarigen die volop in seksuele ontwikkeling zijn - begrijpen wel langzamerhand de beelden, maar kunnen daarom nog niet steeds de verstrekte informatie plaatsen of vatten. Mogelijks vormen ze zich een onrealistisch beeld over wat seks inhoudt. De ontwikkeling van de seksualiteit is leeftijdsgebonden en het is daarom erg belangrijk dat de informatie die wordt verstrekt ook leeftijds- en ontwikkelingsadequaat is.

De VRM is van oordeel dat de uitgezonden beelden voor minderjarigen leeftijds- en ontwikkelings-inadequaat zijn en dat het risico bestaat dat de inhoud schade toebrengt aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen (overeenkomstig artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet).

Artikel 42 van het Mediadecreet bevat een **relatief verbod** met betrekking tot uitzendingen die "schade zouden kunnen toebrengen" aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen. **Uitzendingen die hieronder vallen mogen toch worden getoond indien ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren.**

De VRM stelt vast dat de voorliggende programma's ongecodeerd zijn uitgezonden. Nochtans werd in het kader van een eerdere procedure toegezegd om de programma's van 'Club 41' enkele toegankelijk te maken met een 'parental code' (en daarenboven het symbool '18+' aan te brengen op de programma's).

Bij afwezigheid van technische maatregelen kan ook door de keuze van het tijdstip van uitzending gewaarborgd worden dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien. De onderzochte programma's worden echter tussen 20u en 21u uitgezonden. Dit is een tijdstip waarop een breed publiek kan worden bereikt, ook een minderjarig publiek. De uitzendingen werden evenmin voorafgegaan door een akoestische waarschuwing. Tijdens bepaalde fragmenten verschijnt wel gedurende een tiental seconden het '16+'-logo. Het tonen van dit logo voldoet echter niet aan de vereisten van het Mediadecreet. De inhoud van de betrokken uitzending is namelijk leeftijds- en ontwikkelings-inadequaaf voor minderjarigen. Bovendien moet het visueel symbool gedurende de hele uitzending worden getoond.

De VRM besluit een **geldboete van 2.500 euro** op te leggen.

53. VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/070

De VRM (kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen) onderzocht de uitzending van het '6 uur Journaal' van woensdag 14 oktober 2015 (Eén). Het onderwerp 'gerechtelijk onderzoek naar Belgische site met kinderporno' werd door de VRM nader onderzocht. Tijdens de berichtgeving worden beelden getoond (telkens 2 à 3 seconden), afkomstig van (een) soortgelijke website(s). De tijdens dit nieuwsitem getoonde beelden bevatten o.a. een foto van een naakt meisje, een jong meisje in een erotisch-sensuele pose en een naakt meisje dat vaginaal gepenetreerd wordt door een penis.

Ingevolge de vrijheid van expressie, die wat omroepactiviteiten betreft is uitgedrukt in artikel 37 van het Mediadecreet, is het niet verboden om in televisieprogramma's, en meer bepaald in nieuwsprogramma's, ook moeilijke en pijnlijk onderwerpen, zoals kindermisbruik of kinderpornografie, aan bod te laten komen. Dit maakt bovendien deel uit van de informatieopdracht van VRT als openbare omroeporganisatie, zoals omschreven in het Mediadecreet en de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap. Niettemin dienen - ook in programma's van de nieuwsdienst - in het belang van de bescherming van minderjarigen, onderwerpen die voor hen verontrustend en schadelijk kunnen zijn, zorgvuldig behandeld en in beeld gebracht te worden, met inachtneming van de bepalingen van artikel 42 van het Mediadecreet.

De VRM oordeelt dat jongen kinderen seksuele handelingen vaak niet goed kunnen interpreteren, waardoor misverstanden mogelijk zijn die jongen kinderen bijvoorbeeld angstig en ongemakkelijk doen voelen of onzeker maken over volwassenen in hun omgeving. Kinderen vanaf 12 jaar - bovendien ook minderjarigen die volop in seksuele ontwikkeling zijn - begrijpen wel langzamerhand de beelden, maar kunnen daarom nog niet steeds de verstrekte informatie plaatsen of vatten. Mogelijks vormen ze zich een onrealistisch en onwenselijk beeld over wat seks inhoudt of kan het bekijken van de beelden in kwestie tot angstgevoelens leiden of schade toebrengen aan hun seksuele ontwikkeling. De ontwikkeling van de seksualiteit is leeftijdsgebonden en het is daarom erg belangrijk dat de informatie die wordt verstrekt ook leeftijds- en ontwikkelingsadequaaf is.

Een bijkomend element dat aanzienlijk de kans op schadelijke gevolgen voor minderjarige kijkers vergroot, is het gegeven dat net minderjarigen zelf het voorwerp vormen van de naaktbeelden en seksuele handelingen die worden getoond. Doordat op de beelden kinderen zijn te zien in een bijzonder kwetsbare context, zullen jonge kijkers zich gemakkelijker identificeren met deze slachtoffers van seksueel misbruik dan dat dit het geval zou zijn wanneer het om volwassenen ging. Dit zorgt ervoor dat de beelden een bijzondere, negatieve en schadelijke impact kunnen hebben op minderjarige kijkers. Bovendien gaat het in voorliggend geval om nieuwsbeelden, met een realistisch karakter, hetgeen hen kan verontrusten en beangstigen.

De VRM oordeelt dat de inhoud van het nieuwsitem van dien aard is dat zij voor minderjarige kijkers leeftijds- en ontwikkelingsinadequaaf is en dat het risico bestaat dat de inhoud schade toebrengt aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen (overeenkomstig artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet).

Artikel 42 van het Mediadecreet bevat een **relatief verbod** met betrekking tot uitzendingen die "schade zouden kunnen toebrengen" aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen. Uitzendingen die onder het relatieve verbod vallen mogen toch worden getoond indien **ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien naast de keuze van het tijdstip van uitzending een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.**

Het betreffende journaal is ongecodeerd uitgezonden, omstreeks 18u. Dit is een tijdstip waarop een breed publiek kan worden bereikt, ook een minderjarig publiek. Daardoor was niet gewaarborgd dat minderjarigen de bewuste uitzending niet zouden zien.

Evenmin werd het journaal voorafgegaan door een akoestische waarschuwing of was het gedurende de hele uitzending herkenbaar aan een visueel symbool.

De VRM besluit aldus dat de VRT de bepalingen van artikel 42, tweede en derde lid, van het Mediadecreet heeft geschonden.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het gegeven dat de VRT zich beroept op een vergissing voor het tonen van afbeeldingen afkomstig van een kinderpornowebsite. VRT heeft bovendien onmiddellijk maatregelen getroffen om de beelden van de verschillende distributieplatformen te verwijderen en een herhaling van het voorval in de toekomst te vermijden. VRT heeft ook haar excuses aangeboden voor het uitzenden van het fragment en hierover ook een mededeling op haar website gepubliceerd.

De VRM besluit **geen sanctie** op te leggen voor deze inbreuk.

54. VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie - 2015/072

De VRM controleerde de uitzendingen (15 september 2015, 18u-24u) van diverse televisieomroeporganisaties, waaronder Eén.

Tijdens de onderzochte periode wordt een sponsorvermelding uitgezonden voor 'Côte d'Or - mignonette praliné'. De spot toont het product (mignonette) en de verpakking van het product. Op de verpakking in de spot wordt in duidelijk leesbare letters en in contrasterende kleuren het woord 'NIEUW' vermeld.

Uit de memorie van toelichting (Parl. St., Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 102/1, 7) blijkt dat een **sponsorvermelding beperkt moet blijven tot de vermelding van de sponsor(s), ze mogen geen audiovisuele reclamespots worden**. In de parlementaire voorbereiding (Parl. St., Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 1218/4, 3) wordt het onderscheid tussen een sponsorvermelding en een reclameboodschap als volgt verduidelijkt: "**Het onderscheidende criterium is dan ook de boodschap, en niet de vorm, van de sponsorvermelding. Zo kan een sponsorvermelding, in tegenstelling tot een reclameboodschap, geenszins aanzetten tot consumptie. Een louter imago-ondersteunende slogan of baseline van de sponsor voldoet aan de definitie van sponsoring, omdat deze niet aanzet tot consumptie.**"

De VRM meent dat de uitgezonden sponsorvermelding aanzet tot consumptie door het

gebruik van het woord 'nieuw'. Dergelijk woordgebruik kan niet beschouwd worden als een louter imago-ondersteunende boodschap van een sponsor.

De VRM besluit een **administratieve geldboete van 2.500 euro** op te leggen. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met de ernst van de inbreuk, de reikwijdte van de omroeporganisatie en een eerder veroordeling.

Logo suikerhoudend snoepgoed ontbreekt

De VRM stelt vast dat deze sponsorvermelding commerciële communicatie over suikerhoudend snoepgoed betreft. Het logo (de gestileerde tandenborstel) dat gedurende de hele uitzending van commerciële communicatie over suikerhoudend snoepgoed moet worden uitgezonden, ontbreekt echter. De VRM besluit VRT hiervoor te **waarschuwen**, rekening houdend met het feit dat het hier een eerste inbreuk betreft.

55. VRM tegen NV Bites Europe- 2015/073

De VRM controleerde de uitzendingen van verschillende televisieomroeporganisaties (15 september 2015, 18u-24u), waaronder Acht.

Er wordt een overschrijding vastgesteld van het **maximaal toegelaten percentage zendtijd voor reclame en telewinkelen per uur** (het Mediadecreet bepaalt dat het aandeel van televisiereclame- en telewinkelspots per klokuur niet meer dan 20% (dit is 12 minuten) mag bedragen):

- Tussen 19u-20u: 12 minuten 32,2 seconden (21,2%)
- Tussen 22u-23u: 12 minuten 46,3 seconden (21,3%)

De VRM besluit Acht voor deze overtredingen een **administratieve geldboete van 3.000 euro** op te leggen. Bij de bepaling van de strafmaat houdt de VRM rekening met het feit dat het een ernstige inbreuk betreft en dat Acht reeds eerder identieke inbreuken heeft begaan.

56. VRM tegen NV SBS Belgium - 2015/078

De VRM controleerde de uitzendingen van verschillende televisieomroeporganisaties (15 september 2015, 18u-24u), waaronder VIJF.

De onderzoekscel stelt daarbij tussen 20u-21u een overschrijding vast van het **maximaal toegelaten percentage zendtijd voor reclame en telewinkelen per uur**. Er worden namelijk 12 minuten 04,6 seconden (20,1%) zendtijd besteed aan televisiereclame. De VRM ontving geen bericht van wijziging klokuur.

De omroeporganisatie voert aan dat er volgens intern onderzoek een discrepantie mogelijk is van enkele seconden tussen het tijdstip dat door SBS wordt gebruikt als uitgangspunt voor het meten van klokuren en het tijdstip dat door de VRM wordt gebruikt als basis voor de registratie in de Audimetrie Tool voor het meten van diezelfde klokuren. De omroeporganisatie verduidelijkt dat het verschil te wijten zou zijn aan het comprimeren van een digitaal signaal alvorens het verzonden en uitgezonden wordt. De vertraging die daarbij ontstaat is niet steeds even groot. Ook tussen dienstenverdelers onderling kunnen verschillen optreden. Bij de ene digitale dienstenverdelers bedraagt die vertraging een viertal seconden, bij de andere kan ze in het slechtste geval tot een zevental seconden oplopen. Bij analoge kijkers zou dergelijke vertraging zich niet voordoen.

Bij de controle moet de VRM steeds op basis van de uitgezonden beelden, zoals deze door de kijker

worden ontvangen, onderzoeken of de toegestane zendtijd voor reclame al dan niet overschreden is. De VRM besluit dat SBS Belgium het maximaal toegelaten percentage zendtijd voor reclame en telewinkelen overschreden heeft. De omroeporganisatie heeft echter aannemelijk gemaakt dat er een aantal seconden vertraging kunnen zitten tussen de bron van een digitaal signaal en de ontvangst ervan in een huiskamer.

Uit de concrete gegevens van deze zaak en in het bijzonder de technische uitleg van SBS blijkt dat deze vertraging niet is veroorzaakt door de omroeporganisatie en dat zij er zelf geen vat op had. De overschrijding heeft zich in principe niet voorgedaan bij analoge kijkers, en bij de digitale kijkers slechts bij de gebruikers van één bepaalde digitale dienstenverdelers.

De VRM stelt een inbreuk vast, **zonder een sanctie** op te leggen.

57. VRM tegen NV SBS Belgium - 2015/79

De VRM controleerde de uitzendingen van verschillende televisieomroeporganisaties (5 oktober 2015, 17u-23u), waaronder VIER.

Tijdens de onderzochte periode blijkt dat een **sponsorlogo** onduidelijk zichtbaar is omdat het vaak dezelfde kleur heeft als de achtergrond. Bij een andere sponsorvermelding blijkt de sponsoridentificatie te ontbreken.

De VRM oordeelt dat bij de uitzendingen van beide sponsorvermeldingen de kijker onvoldoende duidelijk gewezen wordt op het bestaan van een sponsoringsovereenkomst. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat er reeds een eerdere gelijkaardige inbreuk werd vastgesteld. De VRM legt een **administratieve geldboete van 2.500 euro** op.

9.3. Beslissingen bij ambtshalve onderzoek m.b.t. radio-organisaties

1. VRM tegen VZW Radio Activity - 2015/008

Na veldsterktemetingen tijdens de maand juni 2014 door het onderzoeksteam van de VRM blijkt dat de uitzendingen van Radio Activity (roepnaam **Club FM Antwerpen**) duidelijk verder reiken dan het vergunde zendbereik toelaat.

Op verzoek van de VRM stelt het Belgische Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (BIPT) een onderzoek in naar de uitzendingen van Club FM Antwerpen.

Uit de vaststellingen van het BIPT blijkt volgens de onderzoeksceel van de VRM dat Club FM Antwerpen uitzond met een veelvoud (10x) van het vergunde vermogen (160 Watt in plaats van de vergunde 16 Watt). Het effectief uitgestraalde vermogen bedroeg 430 Watt in plaats van de vergunde 43 Watt. Hierdoor was het effectieve zendbereik 3x hoger dan het theoretische mogelijke bereik volgens de vergunde zendvoorwaarden. Volgens de onderzoeksceel van de VRM werd het vermogen door Club FM Antwerpen teruggedraaid na het vernemen van de vraag tot controle van de zendinstallatie, dit in een poging om het BIPT te misleiden en het onderzoek te manipuleren.

De orde binnen het radiolandschap – zoals die gecreëerd wordt door het frequentieplan van de Vlaamse Regering- en het zendcomfort van andere radio-omroeporganisaties, wordt verstoord of zelfs teniet gedaan wanneer één of meerdere radio-omroeporganisaties zich niet houden aan hun maximaal vergund zendvermogen.

Bovendien heeft Club FM Antwerpen het vermogen teruggedraaid na het vernemen van de vraag tot

controle van de zendinstallatie, dit in een poging om het BIPT te misleiden en het onderzoek te manipuleren.

Voor de begane inbreuken op het Mediadecreet legt VRM aan Club FM Antwerpen een **administratieve geldboete van 750 euro** op.

2. VRM tegen VZW Stad - 2015/009

Na veldsterktemetingen tijdens de maand juli (2014) door het onderzoeksteam van de VRM werd vastgesteld dat de uitzendingen van **Radio Stad** duidelijk verder reiken dan het vergunde zendbereik toelaat.

Op verzoek van de VRM stelt het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (BIPT) een onderzoek in naar de uitzendingen van Radio Stad.

Uit de vaststellingen van het BIPT blijkt volgens de onderzoeksceel van de VRM dat Radio Stad uitzond met een veelvoud (7x) van het vergunde vermogen (350 Watt in plaats van 48 Watt) en gebruikmaakt van een niet-vergunde zender om een hoger vermogen te kunnen uitzenden.

De orde binnen het radiolandschap – zoals die gecreëerd wordt door het frequentieplan van de Vlaamse Regering- en het zendcomfort van andere radio-omroeporganisaties, wordt verstoord of zelfs teniet gedaan wanneer één of meerdere radio-omroeporganisaties zich niet houden aan hun maximaal vergund zendvermogen.

Een radio-omroeporganisatie is steeds gehouden op elk moment de bepalingen van de zendvergunning na te leven. Iedere wijziging moet steeds vooraf worden aangevraagd aan de VRM en kan desgevallend pas worden doorgevoerd na ontvangst van een aangepaste zendvergunning.

Voor de begane inbreuken op het Mediadecreet legt VRM aan Radio Stad een **administratieve geldboete van 1.000 euro** op.

3. VRM tegen VZW Brasschaatse Radio Omroep - 2015/010

Bij een eerdere beslissing (2014/007 – 24 februari 2014) werd VZW Brasschaatse Radio Omroep (BRO) een boete opgelegd van 750 euro wegens het niet conform de zendvergunning uitzenden. De radio-omroeporganisatie werd toe eveneens aangemaand haar installatie onverwijld aan de bepalingen van de zendvergunning aan te passen.

Met een brief van 16 juni 2014 verzoekt de onderzoeksceel van de VRM het BIPT om na te gaan of BRO zich intussen geconformeerd heeft aan de voorwaarden van de zendvergunning. Uit het rapport van het BIPT blijkt dat de lokale radio-omroeporganisatie nog steeds uitzendingen verzorgt met een ander type zender dan vergund. De overige vergunningsvoorwaarden blijken wel te worden nageleefd.

Op 15 januari 2015 – ruim na de vaststellingen van het BIPT op 9 juli 2014 – ontvangt de VRM een aanvraag tot wijziging van de zendvergunning van BRO. Op 21 januari 2015 kent de VRM deze nieuwe zendvergunning toe aan BRO.

Uit vaststellingen van het BIPT blijkt dat BRO de bepalingen van artikel 135 van het Mediadecreet niet heeft nageleefd. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM er rekening mee dat intussen een nieuwe zendvergunning werd afgeleverd. De VRM **waarschuwt** bijgevolg BRO voor deze inbreuk.

4. VRM tegen VZW Euregio Media - 2015/040

Naar aanleiding van een bericht op de website van de krant 'Het Belang van Limburg', waarbij

gemeld wordt dat de uitzendingen door Ping FM te Lanaken (106.0 MHz) zouden zijn gestaakt door een defect aan de zendmast, stelt de onderzoekscel van de VRM een onderzoek ter plaatse in naar het uitzendgedrag. Hierbij wordt vastgesteld dat de zendmast op de vergunde zendplaats gedeeltelijk is afgebroken, de antennes niet meer aanwezig zijn en er geen uitzendingen meer waarneembaar zijn op de frequentie 106.0 MHz.

Na de uitgevoerde controle laat Ping FM aan de VRM weten dat de zendmast op de vergunde site is omgevallen en dat daarom een verhuis wordt gepland naar een ander adres. Het verhuisdossier wordt aan de VRM bezorgd.

De onderzoekscel van de VRM voert vervolgens een onderzoek ter plaatse uit op het adres van de nieuw aangevraagde zendlocatie en stelt vast dat daar reeds een (mobiele) zendmast, een zendinstallatie en een parabool antenne aanwezig zijn. Op de zendmast staat één dipool gemonteerd, gericht op Maastricht (Nederland). Dit is weggericht van het vergunde zendgebied (lokaliteit Lanaken). Eveneens wordt vastgesteld dat er reeds uitzendingen verzorgd worden op de frequentie 106.0 MHz.

Volgens de onderzoekscel van de VRM is deze wijze van uitzenden niet in overeenstemming met de toepassing van artikel 135 van het Mediadecreet.

Ping FM erkent aan de VRM een overtreding te hebben begaan op artikel 135 van het Mediadecreet.

De VRM besluit dat Ping FM gedurende een tijd niet volgens de zendvergunning heeft uitgezonden. Dit omdat Ping FM niet meer uitzond vanop de vergunde locatie, zonder vergunning de zendlocatie heeft verplaatst over een afstand van 2,4 kilometer en een niet vergunde antenneconfiguratie gebruikte door met één dipool gericht op Nederland uit te zenden.

De VRM benadrukt dat de verplaatsing van een zendinstallatie pas is toegelaten nadat de aanpassing van de zendvergunning is goedgekeurd door de VRM. Door het verhuizen van de zendinstallatie, zonder de aflevering van de zendvergunning af te wachten, miskent Ping FM alle verplichtingen die gepaard gaan met de erkenning als lokale radio-omroeporganisatie en de toekenning van de daaraan gekoppelde zendmogelijkheden. Door het onvergund verplaatsen van de zendlocatie worden immers ook alle overige vergunde karakteristieken zoals de antennehoogte, stralingsdiagramma, kabellengte, uitzendvermogen, ... niet nageleefd.

De VRM besluit Ping FM een **administratieve geldboete van 2.000 euro** op te leggen. Bij het bepalen van de sanctie wordt rekening gehouden met de ernst van de inbreuk. Door het niet respecteren van de zendvergunning, verstoort Ping FM ernstig de orde van het radiolandschap. Bovendien wordt het zich richten op een ander zendgebied dan het vergunde in het bijzonder als zeer ernstig beschouwd.

5. VRM tegen VZW Antwerpse Ontspanningsstichting (AOS) - 2015/065

Op 14 januari 2015 legt de onderzoekscel van de VRM een rapport voor aangaande het ongebruikt laten van de toegewezen zendmogelijkheden door VZW Antwerpse Ontspanningsstichting (AOS). Da algemene kamer besliste op de vergadering van 26 januari om tegen AOS een procedure op tegenspraak te starten.

De VRM meldt bij brief van 2 maart 2015 dat, rekening houdend met het feit dat de radio-omroeporganisatie in haar schriftelijke opmerkingen verklaart op korte termijn tot uitzending te kunnen overgaan, de zaak voor verdere behandeling is uitgesteld met een periode van twee maanden.

Op 21 april 2015 dient AOS een aanvraag tot wijziging van zendvergunning in. Op 22 juni reikt de VRM aan AOS een gewijzigde zendvergunning uit.

Op 1 oktober 2015 stelt de onderzoeksceel van de VRM vast dat AOS gebruikmaakt van de toegewezen zendmogelijkheden.

Bijgevolg wordt beslist om de **procedure op tegenspraak stop te zetten**.

6. VRM tegen VZW Kuurnse Lokale Omroep - 2015/076

Naar aanleiding van een aanvraag tot verhuizing van de zendinstallatie onderzocht de VRM het zendgedrag van lokale radio Family Radio Kuurne-Kortrijk. Op het ogenblik van het onderzoek was de zendvergunning van 4 juli 2012 voor Family Radio Kuurne-Kortrijk van kracht.

Bij brief van 19 oktober 2015 diende Family Radio Kuurne-Kortrijk bij de VRM een aanvraag in voor een nieuwe zendvergunning met het oog op een verhuizing van de zendlocatie.

Op 6 november 2015 voerde de VRM veldsterktemetingen uit waaruit blijkt dat Family Radio Kuurne-Kortrijk geen uitzendingen meer verzorgt vanop de vergunde locatie, maar wel reeds zonder vergunning uitzendt vanop de aangevraagde zendlocatie.

Overeenkomstig artikel 135 van het Mediadecreet dient een radio-omroeporganisatie op elk moment de bepalingen van de zendvergunning na te leven. Iedere wijziging moet steeds vooraf worden aangevraagd en kan pas worden doorgevoerd na ontvangst van een aangepaste zendvergunning van de VRM.

Door het verhuizen van de zendinstallatie zonder de aflevering van een nieuwe zendvergunning af te wachten, miskent Family Radio Kuurne-Kortrijk alle verplichtingen die gepaard gaan met de erkenning als lokale radio-omroeporganisatie en de toekenning van de daaraan gekoppelde zendmogelijkheden. Door het onvergund verplaatsen van de zendlocatie worden immers ook alle overige vergunde karakteristieken zoals antennehoogte, stralingsdiagramma, kabellengte, uitzendvermogen, ... niet nageleefd.

De VRM besluit dat Club FM Kortrijk de bepalingen van artikel 135 van het Mediadecreet niet heeft nageleefd. Bij het bepalen van de strafmaat wordt rekening gehouden met de ernst van de inbreuk. Door het niet respecteren van de zendvergunning kan de orde van het radiolandschap ernstig worden verstoord. De VRM besluit een **administratieve geldboete van 1.500 euro** op te leggen.

7. VRM tegen VZW Stadsradio Metropolys - 2015/077

Naar aanleiding van een aanvraag tot verhuizing van de zendinstallatie onderzocht de VRM het uitzendgedrag van lokale radio Club FM Kortrijk. Op het ogenblik van het onderzoek was de zendvergunning van 28 februari 2011 voor Club FM Kortrijk van kracht.

Bij brief van 19 oktober 2015 diende Club FM bij de VRM een aanvraag in voor een nieuwe zendvergunning met het oog op een verhuizing van de zendlocatie.

Op 6 november 2015 voerde de VRM veldsterktemetingen uit waaruit blijkt dat Club FM geen uitzendingen meer verzorgt vanop de vergunde locatie, maar wel reeds zonder vergunning uitzendt vanop de aangevraagde zendlocatie.

Overeenkomstig artikel 135 van het Mediadecreet dient een radio-omroeporganisatie op elk moment de bepalingen van de zendvergunning na te leven. Iedere wijziging moet steeds vooraf worden aangevraagd en kan pas worden doorgevoerd na ontvangst van een aangepaste zendvergunning van de VRM.

Door het verhuizen van de zendinstallatie zonder de aflevering van een nieuwe zendvergunning af te wachten, miskent Club FM alle verplichtingen die gepaard gaan met de erkenning als lokale radio-omroeporganisatie en de toekenning van de daaraan gekoppelde zendmogelijkheden. Door het onvergund verplaatsen van de zendlocatie worden immers ook alle overige vergunde karakteristieken zoals antennehoogte, stralingsdiagramma, kabellengte, uitzendvermogen, ... niet nageleefd.

De VRM besluit dat Club FM Kortrijk de bepalingen van artikel 135 van het Mediadecreet niet heeft nageleefd. Bij het bepalen van de strafmaat wordt rekening gehouden met de ernst van de inbreuk. Door het niet respecteren van de zendvergunning kan de orde van het radiolandschap ernstig worden verstoord. De VRM besluit een **administratieve geldboete van 1.500 euro** op te leggen.

9.4. Beslissingen m.b.t. aanvragen tot het bekomen van erkenningen en/of vergunningen of wijzigingen ervan

1. Aanvraag tijdelijke zendvergunning Radio Flamingo - 2015/011

Het gemeentebestuur van Sint-Agatha-Berchem vraagt per brief van 29 december 2014 een tijdelijke zendvergunning aan naar aanleiding van een zes maanden durend educatief radioproject 'Radio Flamingo' van het samenwerkingsverband Brede School Flamingo. De aanvrager wenst tijdens de afsluitende week van het project (20 maart - 27 maart 2015), alle tijdens het project gemaakte radio-items te bundelen en elke school uit het samenwerkingsverband een (voormid)dag FM-radio uitzendtijd te schenken.

Het Mediadecreet bepaalt dat naar aanleiding van evenementen en voor experimenten in het teken van het uittesten van nieuwe technologieën een tijdelijke vergunning kan uitgereikt worden voor de duur van het evenement.

De afdeling Cultuur en Media van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media meldt aan de VRM dat er voor dit evenement geen frequentie beschikbaar is, aangezien er voor Brussel Hoofdstad en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het algemeen geen frequenties meer beschikbaar zijn.

Bijgevolg kan de gevraagde tijdelijke zendvergunning **niet worden toegekend**.

2. Aanvraag zendvergunning VZW Begijnendijks Onafhankelijk Radiostation (B.O.R.) - 2015/052

De VRM ontving op 27 mei 2015 een aanvraag tot zendvergunning van VZW Begijnendijks Onafhankelijk Radiostation (B.O.R.), voor de lokaliteit Begijnendijk met frequentie 107.6 MHz.

Artikel 135 van het Mediadecreet bepaalt dat een verplaatsing van de zendinstallatie slechts toegestaan mag worden door de VRM voor zover de verplaatsing inpasbaar is in het frequentieplan.

Uit het onderzoeksrapport van de media-ingenieur van de VRM blijkt de gevraagde verplaatsing voor volgende redenen niet inpasbaar in het Vlaamse frequentieplan:

- VZW B.O.R. vraagt een verhuizing van Begijnendijk naar Aarschot over een afstand van 4,9 km van de opstelplaats in het Vlaams frequentieplan van 1 september 2006 naar een nieuwe locatie in Aarschot;
- De voorgestelde verhuizing is een verhuizing naar een andere lokaliteit dan Begijnendijk;

- In het Vlaams frequentieplan van 1 september 2006 komt de frequentie 107.6 MHz niet voor in de lokaliteit Aarschot.

De gevraagde zendvergunning kan bijgevolg **niet toegekend worden**.

3. Aanvraag zendvergunning VZW Regionale Media Info - 2015/053

De VRM ontving op 10 juni 2015 een aanvraag tot zendvergunning van VZW Regionale Media Info, voor de lokaliteit Ternat met frequentie 107.5 MHz.

Artikel 135 van het Mediadecreet bepaalt dat een verplaatsing van de zendinstallatie slechts toegestaan mag worden door de VRM voor zover de verplaatsing inpasbaar is in het frequentieplan.

Uit het onderzoeksrapport van de media-ingenieur van de VRM blijkt de gevraagde verplaatsing voor volgende redenen niet inpasbaar in het Vlaamse frequentieplan:

- VZW Regionale Media Info vraagt een verhuizing van Ternat naar Roosdaal over een afstand van 7,4 km van de opstelplaats in het Vlaams frequentieplan van 1 september 2006 naar een nieuwe locatie gelegen in Roosdaal;
- De voorgestelde verhuizing is een verhuizing naar een andere lokaliteit dan Ternat;
- In het Vlaams frequentieplan van 1 september 2006 komt de frequentie 107.5 MHz niet voor in de lokaliteit Roosdaal.

De gevraagde zendvergunning kan bijgevolg **niet toegekend worden**.

4. Aanvraag zendvergunning VZW Regionale Media Info - 2015/058

De VRM ontving op 11 augustus 2015 een aanvraag tot zendvergunning van VZW Regionale Media Info.

Artikel 135 van het Mediadecreet bepaalt dat een verplaatsing van de zendinstallatie slechts toegestaan mag worden door de VRM voor zover de verplaatsing inpasbaar is in het frequentieplan.

Uit het onderzoeksrapport van de media-ingenieur van de VRM blijkt de **gevraagde verplaatsing voor volgende redenen niet inpasbaar in het Vlaams frequentieplan**:

- VZW Regionale Media Info vraagt een verhuizing naar Affligem over een afstand van 6,7 km van de opstelplaats in het Vlaams frequentieplan van 1 september 2006 naar een nieuwe locatie in Affligem;
- De voorgestelde verhuizing is een verhuizing naar een andere lokaliteit dan Ternat;
- In het Vlaams frequentieplan van 1 september 2006 komt de frequentie 107.5 MHz niet voor in de lokaliteit Affligem. Affligem heeft immers de erkende frequentie van 107.1 MHz. Bijkomend: in Affligem opereert reeds de lokale radio "AVO" van VZW A.V.O. op 107.1 MHz sinds mei 2014

De gevraagde zendvergunning kan bijgevolg **niet toegekend worden**.

5. Aanvraag tijdelijke zendvergunning Las Vegas Hoppeland Rallyradio - 2015/066

Op 7 september 2015 vroeg de onderneming 'Rally Podium & Reporting' een tijdelijke

zendvergunning aan naar aanleiding van de 'Hoppelandrally' op 26, 27 en 28 november 2015.

Het Mediadecreet bepaalt dat de VRM naar aanleiding van evenementen en voor experimenten in het teken van het uittesten van nieuwe technologieën een tijdelijke zendvergunning kan uitreiken voor de duur van het evenement.

De afdeling Cultuur en Media van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media meldt dat er op basis van de bepalingen van het akkoord van Genève 1984, het hoge aantal frequenties van de verschillende Gemeenschappen en buurlanden in dienst in die omgeving geen FM-frequentie meer beschikbaar is die inpasbaar is in de diverse frequentieplannen.

Hieruit volgt dat de gevraagde tijdelijke zendvergunning **niet kan worden toegekend**.

6. Aanvraag zendvergunning VZW Kuurnse Lokale Omroep - 2015/075

De VRM ontving een aanvraag van zendvergunning van VZW Kuurnse Lokale Omroep.

Op grond van artikel 135 van het Mediadecreet mag een verplaatsing van de zendinstallatie slechts toegestaan worden door de VRM voor zover de verplaatsing inpasbaar is in het frequentieplan.

Uit het onderzoeksrapport blijkt dat de gevraagde verplaatsing niet inpasbaar is in het Vlaamse frequentieplan om volgende redenen:

- VZW Kuurnse Lokale Omroep vraagt een verhuizing over een afstand van 2.1 km van de opstelplaats in het Vlaams frequentieplan van 1 september 2006;
- De aangevraagde locatie is gelegen in Kortrijk en is een verplaatsing naar een andere lokaliteit dan Kuurne;
- In het Vlaams frequentieplan van 1 september 2006 komt de frequentie 104.9 MHz niet voor in de lokaliteit Kortrijk;
- Het theoretisch verzorgingsgebied van de aanvraag is minder groot dan het oorspronkelijke theoretische verzorgingsgebied van Kuurne 104.9 MHz. Door de verhuizing met de aangevraagde karakteristieken wordt een significant deel van Kuurne niet bediend.

De gevraagde zendvergunning kan bijgevolg **niet toegekend worden**.

9.5. Beslissingen bij ambtshalve onderzoek tegen een dienstenverdelers

1. VRM tegen NV Telenet - 2015/074

Met een schrijven van 2 oktober 2015 brengt Telenet de VRM formeel op de hoogte van de doorgifte vanaf 1 oktober 2015 van het omroepprogramma 'FOX'.

Het Mediadecreet bepaalt uitdrukkelijk dat de VRM vooraf op de hoogte moet worden gebracht van de doorgifte van nieuwe omroepprogramma's. Deze voorafgaande kennisgeving is geen louter formalisme, maar strekt er onder mee toe de VRM in te lichten over het land dat bevoegd is voor de omroeporganisatie.

Het is slechts na aandringen door de administratie van de VRM dat documenten werden voorgelegd, waaruit blijkt dat de 'FOX' ressorteert onder de bevoegdheid van een lidstaat van de Europese Gemeenschap (in casu Spanje).

Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM rekening met het feit dat het hier om een zeer ernstige inbreuk gaat. De VRM besluit Telenet een **administratieve geldboete van 5.000 euro** op te leggen.

9.6. Beslissing m.b.t. de stimuleringsregeling voor de Vlaamse audiovisuele sector

1. Erkenning van het coproductieproject ingediend door NV Belgacom op 13 februari 2015

De beoordelingscommissie gaf op 6 maart 2015 een **gunstig advies** met betrekking tot het coproductieproject dat werd ingediend door NV Belgacom op 13 februari 2015.

De algemene kamer van de VRM besluit dat het gunstig advies van de beoordelingscommissie kan gevolgd worden en aldus het ingediende project van NV Belgacom te erkennen als coproductieproject.

10. Overzicht monitoring televisieomroeporganisaties

Datum	Maatschappij	Omroep	Programma of Duur
23/12/2015	VRT NV	één	Nergens beter dan Thuis
22/12/2015	VRT NV	één	Echt niet OK!
21/12/2015	VRT NV	één	17u-23u
21/12/2015	SBS Belgium NV	VIJF	17u-23u
21/12/2015	Medialaan NV	vtm	17u-23u
21/12/2015	Media Ad Infinitum NV	Vitaya	17u-23u
21/12/2015	Medialaan NV	KADET	17u-23u
21/12/2015	Netwerktelevisie NV	PlattelandsTv	17u-23u
20/12/2015	VRT NV	één	De quiz van het jaar
15/12/2015	SBS Belgium NV	VIER	De Slimste Mens ter Wereld
15/12/2015	SBS Belgium NV	VIER	Hoeveel ben je waard?
15/12/2015	SBS Belgium NV	VIER	Dictator
15/12/2015	VRT NV	één	Het huis
15/12/2015	Medialaan NV	vtm	Zijn er nog kroketten?
14/12/2015	SBS Belgium NV	VIER	De Recherche
14/12/2015	Medialaan NV	vtm	Rijker dan je denkt?
14/12/2015	SBS Belgium NV	VIER	De Slimste Mens ter Wereld
13/12/2015	VRT NV	één	Kalmte kan u redden
11/12/2015	VRT NV	één	Dagelijkse Kost
11/12/2015	Medialaan NV	vtm	Echte verhalen: De Buurtpolitie
09/12/2015	VRT NV	één	Van Gils & Gasten
09/12/2015	Medialaan NV	vtm	Grote Ster, Kleine Ster
03/12/2015	SBS Belgium NV	VIER	De Blauwe Gids
02/12/2015	Telenet NV	Studio100TV	08u-20u
02/12/2015	Medialaan NV	2BE	08u-20u
02/12/2015	Medialaan NV	vtmKzoom	08u-20u
02/12/2015	Medialaan NV	vtm	08u-20u
02/12/2015	SBS Belgium NV	VIER	08u-20u
02/12/2015	Medialaan NV	vtm	Beste Kijkers
02/12/2015	VRT NV	Ketnet	08u-20u
02/12/2015	VRT NV	Canvas	Karakters
01/12/2015	VRT NV	één	De Ridder
30/11/2015	Medialaan NV	2BE	Lookalikes
30/11/2015	VRT NV	één	Van Gils & gasten
30/11/2015	VRT NV	één	Dagelijkse kost
30/11/2015	Medialaan NV	vtm	De keuken van Sofie
23/11/2015	SBS Belgium NV	VIER	De Recherche
20/11/2015	Medialaan NV	vtm	The Voice Kids
19/11/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen Eten
18/11/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen Eten
17/11/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen Eten
16/11/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen Eten
16/11/2015	VRT NV	Canvas	18u-24u
16/11/2015	SBS Belgium NV	VIER	18u-24u
16/11/2015	Medialaan NV	vtm	18u-24u
16/11/2015	Dobbit NV	Dobbit TV	18u-24u
16/11/2015	Life!TV Broadcasting Company	Just	18u-24u
16/11/2015	Lint Media NV	Cultuur 7	17u-23u

Datum	Maatschappij	Omroep	Programma of Duur
11/11/2015	SBS Belgium NV	VIER	Hoeveel ben je waard?
09/11/2015	Medialaan NV	vtm	Rijker dan je denkt?
31/10/2015	VRT NV	één	16u-22u
31/10/2015	SBS Belgium NV	VIJF	16u-22u
31/10/2015	Medialaan NV	2BE	16u-22u
31/10/2015	Njam! NV	Njam!	16u-22u
31/10/2015	Netwerktelevisie NV	PlattelandsTv	16u-22u
31/10/2015	Media Ad Infinitum NV	Vitaya	16u-22u
29/10/2015	SBS Belgium NV	VIER	De blauwe gids
28/10/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Vier handen op één buik
27/10/2015	SBS Belgium NV	VIER	De dictator
26/10/2015	Medialaan NV	2BE	Lookalikes
26/10/2015	VRT NV	één	Ten oorlog
22/10/2015	VRT NV	één	De allesweter
20/10/2015	VRT NV	één	De Ridder
20/10/2015	VRT NV	één	Het huis
20/10/2015	Medialaan NV	vtm	Total loss in het bos
15/10/2015	VRT NV	Canvas	Studio Flagey: Van Bowie tot onder
15/10/2015	Medialaan NV	vtm	Allooo bij de lokale politie
14/10/2015	VRT NV	één	Het Journaal (18u)
12/10/2015	SBS Belgium NV	VIER	De slimste mens ter wereld
11/10/2015	Medialaan NV	2BE	Foute vrienden
10/10/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Singl3s
09/10/2015	SBS Belgium NV	VIER	Baksteen in de maag
08/10/2015	SBS Belgium NV	VIER	De ideale wereld
08/10/2015	VRT NV	één	Hallo televisie!
05/10/2015	VRT NV	Canvas	17u-23u
05/10/2015	SBS Belgium NV	VIER	17u-23u
05/10/2015	Medialaan NV	Anne	17u-23u
05/10/2015	Medialaan NV	Jim	17u-23u
05/10/2015	Vlamex BVBA	Stories TV	17u-23u
05/10/2015	VIMN Belgium bvba	TMF	17u-23u
30/09/2015	VRT NV	Canvas	Bevergem
30/09/2015	Medialaan NV	vtm	Altijd prijs
24/09/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen eten
23/09/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen eten
22/09/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen eten
21/09/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen eten
16/09/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Be You (tiful)
15/09/2015	VRT NV	één	18u-24u
15/09/2015	Medialaan NV	vtm	18u-24u
15/09/2015	SBS Belgium NV	VIJF	18u-24u
15/09/2015	Bites Europe NV	Acht	18u-24u
15/09/2015	Life!TV Broadcasting Company	Just	18u-24u
15/09/2015	Belgian Business Television NV	Kanaal Z	18u-24u
15/09/2015	Medialaan NV	vtm	Planet's got talent
14/09/2015	VRT NV	één	Het sterkste netwerk
13/09/2015	VRT NV	één	Kalmte kan u redden
13/09/2015	VRT NV	één	T.
10/09/2015	SBS Belgium NV	VIER	Geubels en de idioten
10/09/2015	VRT NV	één	Voor wat hoort wat

Datum	Maatschappij	Omroep	Programma of Duur
10/09/2015	Medialaan NV	vtm	Helden van hier: door het vuur
08/09/2015	SBS Belgium NV	VIER	Dwangens
08/09/2015	VRT NV	één	Merci Merckx
08/09/2015	Medialaan NV	vtm	Alloo bij Jambers
07/09/2015	SBS Belgium NV	VIER	De rechtbank
07/09/2015	VRT NV	één	Het sterkste netwerk
06/09/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Zo man zo vrouw
04/09/2015	Medialaan NV	vtm	K3 zkt K3
03/09/2015	Medialaan NV	vtm	Het lichaam van Coppens
02/09/2015	VRT NV	één	Van Gils & gasten
02/09/2015	VRT NV	één	Voor hetzelfde geld
02/09/2015	Medialaan NV	vtm	Jonas & Van Geel
02/09/2015	Medialaan NV	vtm	Het geheime leven van 5-jarigen
02/09/2015	VRT NV	Canvas	17u-23u
02/09/2015	SBS Belgium NV	VIER	17u-23u
02/09/2015	Medialaan NV	2BE	17u-23u
02/09/2015	Media Ad Infinitum NV	Vitaya	17u-23u
02/09/2015	Actua TV bvba	Actua TV	17u-23u
02/09/2015	Netwerktelevisie NV	PlattelandsTv	17u-23u
01/09/2015	VRT NV	één	Thuis
31/08/2015	Medialaan NV	vtm	De bunker
31/08/2015	Medialaan NV	vtm	Project K
31/08/2015	VRT NV	één	Thuis
31/08/2015	VRT NV	één	Het sterkste netwerk
31/08/2015	VRT NV	één	Dagelijkse kost
30/08/2015	VRT NV	één	Thuis
27/08/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Summerproof
27/08/2015	Medialaan NV	vtm	De keuken van Sofie
27/08/2015	Medialaan NV	vtm	Telefacts zomer
20/08/2015	Medialaan NV	vtm	Met vier in bed
19/08/2015	Medialaan NV	vtm	Met vier in bed
18/08/2015	Medialaan NV	vtm	Met vier in bed
17/08/2015	Medialaan NV	vtm	Met vier in bed
15/08/2015	VRT NV	één	Vlaanderen vakantieland
14/08/2015	Medialaan NV	vtm	Liefde voor sterren tegen de muziek op
13/08/2015	VRT NV	één	Vind je lief
12/08/2015	SBS Belgium NV	VIER	Vermist
08/08/2015	VRT NV	één	18u-24u
08/08/2015	Medialaan NV	vtm	18u-24u
08/08/2015	SBS Belgium NV	VIJF	18u-24u
08/08/2015	Njam! NV	Njam!	18u-24u
08/08/2015	Dobbit NV	Dobbit TV	18u-24u
08/08/2015	Vlamex BVBA	Stories TV	18u-24u
29/07/2015	Medialaan NV	vtm	Is er wifi in Tahiti?
27/07/2015	VRT NV	één	Vind je lief
11/07/2015	Medialaan NV	vtm	De zonen van Van As
11/07/2015	VRT NV	één	Vlaanderen feest
09/07/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Summerproof
09/07/2015	VRT NV	één	1000 zonnen
08/07/2015	SBS Belgium NV	VIJF	De huisdokter
05/07/2015	VRT NV	één	Pop Up Live

Datum	Maatschappij	Omroep	Programma of Duur
05/07/2015	VRT NV	Ketnet	08u-20u
05/07/2015	SBS Belgium NV	VIER	08u-20u
05/07/2015	Medialaan NV	vtmKzoom	08u-20u
05/07/2015	Telenet NV	Studio100TV	08u-20u
05/07/2015	Medialaan NV	Jim	08u-20u
05/07/2015	VIMN Belgium bvba	TMF	08u-20u
04/07/2015	VRT NV	één	Vive le vélo
29/06/2015	Medialaan NV	vtm	Is er wifi in Tahiti?
28/06/2015	Medialaan NV	vtm	Lang leve
28/06/2015	VRT NV	één	Dagelijkse kost
26/06/2015	Medialaan NV	vtm	Familie
26/06/2015	VRT NV	één	Thuis
21/06/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Summerproof
17/06/2015	VRT NV	één	Jonge benen
16/06/2015	Medialaan NV	vtm	Telefacts Zomer
13/06/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Singl3s
12/06/2015	VRT NV	één	17u-23u
12/06/2015	SBS Belgium NV	VIER	17u-23u
12/06/2015	Medialaan NV	vtm	17u-23u
12/06/2015	Bites Europe NV	Acht	17u-23u
12/06/2015	Belgian Business Television NV	Kanaal Z	17u-23u
12/06/2015	Ment Media bvba	Ment TV	17u-23u
11/06/2015	Medialaan NV	vtm	Met vier in bed
11/06/2015	SBS Belgium NV	VIER	Scheire en de schepping
10/06/2015	Medialaan NV	vtm	Met vier in bed
09/06/2015	Medialaan NV	vtm	Met vier in bed
08/06/2015	Medialaan NV	vtm	Met vier in bed
07/06/2015	Medialaan NV	vtm	Expeditie Pairi Daiza
04/06/2015	Life!TV Broadcasting Company	Just	19.45u - 21.00u
03/06/2015	VRT NV	één	Volt
03/06/2015	VRT NV	één	Café Coucke
31/05/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Al you need is Jani
31/05/2015	SBS Belgium NV	VIER	Rijden doe je zo
30/05/2015	VRT NV	één	Vlaanderen Vakantieland
29/05/2015	VRT NV	één	Thuis
29/05/2015	Medialaan NV	vtm	Familie
28/05/2015	Medialaan NV	vtm	Mijn Pop-uprestaurant
21/05/2015	Medialaan NV	vtm	Mijn Pop-uprestaurant
21/05/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Summerproof
20/05/2015	Medialaan NV	vtm	Tegen de sterren op live
17/05/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Waargebeurd: Alles uit liefde
13/05/2015	VRT NV	één	Nieuw Texas
12/05/2015	SBS Belgium NV	VIER	Achter de rug
11/05/2015	Medialaan NV	vtm	Spitsbroers
07/05/2015	Medialaan NV	vtm	Axel opgelicht
04/05/2015	VRT NV	Canvas	16u-22u
04/05/2015	Medialaan NV	Jim	16u-22u
04/05/2015	Actua TV bvba	Actua TV	16u-22u
04/05/2015	SBS Belgium NV	VIJF	16u-22u
04/05/2015	NV Lint Media	Sport10	16u-22u
04/05/2015	VIMN Belgium bvba	TMF	16u-22u
04/05/2015	Media Ad Infinitum NV	Vitaya	Smakelijk daten

Datum	Maatschappij	Omroep	Programma of Duur
04/05/2015	SBS Belgium NV	VIER	Kroost
30/04/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen eten
29/04/2015	SBS Belgium NV	VIJF	De huisdokter
29/04/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen eten
28/04/2015	Medialaan NV	vtm	De keuken van Sofie
28/04/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen eten
27/04/2015	VRT NV	één	Thuis
27/04/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen eten
23/04/2015	SBS Belgium NV	VIER	Bloot en speren
21/04/2015	SBS Belgium NV	VIER	Achter de rug
20/04/2015	SBS Belgium NV	VIER	Rijden doe je zo
20/04/2015	SBS Belgium NV	VIER	Piet aan huis
19/04/2015	VRT NV	één	Dagelijkse kost - Weekend
20/04/2015	VRT NV	één	Thuis
18/04/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Perfect?
17/04/2015	Medialaan NV	vtm	Belgium 's Got Talent
14/04/2015	SBS Belgium NV	VIER	Topdokters
14/04/2015	Medialaan NV	vtm	Echte verhalen: de buurtpolitie
13/04/2015	SBS Belgium NV	VIER	Kroost
12/04/2015	VRT NV	één	Reizen Waes
12/04/2015	SBS Belgium NV	VIER	Koken op de markt
09/04/2015	VRT NV	één	17u-23u
09/04/2015	SBS Belgium NV	VIER	17u-23u
09/04/2015	Medialaan NV	vtm	17u-23u
09/04/2015	Lint Media NV	Cultuur 7	17u-23u
09/04/2015	Sanoma Media Belgium NV	Libelle TV	17u-23u
09/04/2015	Life!TV Broadcasting Company	Just	17u-23u
09/04/2015	VRT NV	één	Thuis
08/04/2015	VRT NV	één	Café Corsari
08/04/2015	SBS Belgium NV	VIER	De ideale wereld
08/04/2015	Medialaan NV	vtm	Vlaamse streken
30/03/2015	SBS Belgium NV	VIER	Kroost
30/03/2015	Medialaan NV	vtm	Spitsbroers
25/03/2015	Netwerktelevisie NV	PlattelandsTv	18u-24u
25/03/2015	Njam! NV	Njam!	18u-24u
25/03/2015	Media Ad Infinitum NV	Vitaya	18u-24u
25/03/2015	Medialaan NV	2BE	18u-24u
25/03/2015	SBS Belgium NV	VIJF	18u-24u
25/03/2015	VRT NV	Canvas	18u-24u
25/03/2015	Medialaan NV	vtm	Beste kijkers!
23/03/2015	Medialaan NV	vtm	Liefde voor muziek
18/03/2015	VRT NV	één	Nieuw Texas
17/03/2015	Medialaan NV	vtm	Mijn pop-uprestaurant
16/03/2015	Media Ad Infinitum NV	Vitaya	Smakelijk Datan
14/03/2015	Medialaan NV	vtm	De 25
10/03/2015	Vlamex BVBA	Stories TV	17u-23u
10/03/2015	Media Ad Infinitum NV	Vitaya	17u-23u
10/03/2015	Dobbit NV	Dobbit TV	17u-23u
10/03/2015	Medialaan NV	vtm	17u-23u
10/03/2015	SBS Belgium NV	VIJF	17u-23u
10/03/2015	VRT NV	één	17u-23u

Datum	Maatschappij	Omroep	Programma of Duur
07/03/2015	SBS Belgium NV	VIER	Het zijn net mensen
07/03/2015	VRT NV	één	Vlaanderen Vakantieland
06/03/2015	Medialaan NV	vtm	Belgium 's got talent
05/03/2015	Medialaan NV	vtm	Alloo in de buitenlandse gevangenis
04/03/2015	SBS Belgium NV	VIJF	All you need is Jani
04/03/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Perfect?
02/03/2015	VRT NV	één	Afspraak in Rio
01/03/2015	Medialaan NV	vtm	So You Think You Can Dance
01/03/2015	VRT NV	één	Reizen Waes
28/02/2015	SBS Belgium NV	VIER	De vakantiegast
28/02/2015	VRT NV	één	Dagelijkse kost 1000
27/02/2015	Medialaan NV	vtm	Familie
23/02/2015	Medialaan NV	vtm	Vossenstreken
23/02/2015	VRT NV	één	We're going to Ibiza
22/02/2015	VRT NV	één	We're going to Ibiza
19/02/2015	SBS Belgium NV	VIER	De Ideale Wereld
18/02/2015	Medialaan NV	vtm	Met de deur in huis
18/02/2015	VRT NV	Ketnet	16u-22u
18/02/2015	SBS Belgium NV	VIER	16u-22u
18/02/2015	Medialaan NV	Jim	16u-22u
18/02/2015	VIMN Belgium bvba	TMF	16u-22u
18/02/2015	Telenet NV	Studio100TV	16u-22u
18/09/2015	Medialaan NV	Anne	16u-22u
12/02/2015	Medialaan NV	vtm	Nicholas
12/02/2015	Medialaan NV	vtm	Alloo in de buitenlandse gevangenis
11/02/2015	Medialaan NV	vtm	Familie
11/02/2015	VRT NV	één	De schuur van Scheire
11/02/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Alle dagen seks
10/02/2015	Medialaan NV	vtm	De Waarzeggers
10/02/2015	VRT NV	één	Bart & Siska
10/02/2015	Medialaan NV	vtm	Valkuil
09/02/2015	SBS Belgium NV	VIER	De Ideale Wereld
09/02/2015	Medialaan NV	vtm	Vossenstreken
05/02/2015	SBS Belgium NV	VIER	Vermist
05/02/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen eten
04/02/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Alle dagen seks
04/02/2015	SBS Belgium NV	VIJF	All you need is Jani
04/02/2015	SBS Belgium NV	VIJF	Verboden liefde
04/02/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen eten
03/02/2015	SBS Belgium NV	VIER	Heylen en de herkomst
03/02/2015	VRT NV	één	Tom & Harry
03/02/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen eten
02/02/2015	SBS Belgium NV	VIER	De ideale wereld
02/02/2015	SBS Belgium NV	VIER	Komen eten
02/02/2015	SBS Belgium NV	VIER	The Sky Is The Limit
02/02/2015	SBS Belgium NV	VIER	Het klapsalon
01/02/2015	VRT NV	één	17u-23u
01/02/2015	SBS Belgium NV	VIJF	17u-23u
01/02/2015	Medialaan NV	vtm	17u-23u
01/02/2015	Medialaan NV	vtmKzoom	17u-23u
01/02/2015	Actua TV bvba	Actua TV	17u-23u
01/02/2015	Bites Europe NV	Acht	17u-23u

Datum	Maatschappij	Omroep	Programma of Duur
29/01/2015	VRT NV	één	Via Annemie
26/01/2015	VRT NV	één	Thuis
26/01/2015	Medialaan NV	vtm	Familie
22/01/2015	VRT NV	één	Via Annemie
20/01/2015	Medialaan NV	vtm	Tegen de sterren op
20/01/2015	Medialaan NV	vtm	De Waarzeggers
20/01/2015	VRT NV	één	Hallo televisie
19/01/2015	VRT NV	één	Bart & Siska
19/01/2015	Medialaan NV	vtm	Vossenstreken
19/01/2015	Medialaan NV	vtm	Beat Da Bompaz
15/01/2015	Ment Media bvba	Ment TV	18u-24u
15/01/2015	Belgian Business Television NV	Kanaal Z	18u-24u
15/01/2015	Medialaan NV	2BE	18u-24u
15/01/2015	Sanoma Media Belgium NV	Libelle TV	18u-24u
15/01/2015	VRT NV	Canvas	18u-24u
15/01/2015	SBS Belgium NV	VIER	18u-24u
09/01/2015	VRT NV	één	Het Journaal (19u)
09/01/2015	Medialaan NV	vtm	VTM Nieuws (19u)
08/01/2015	VRT NV	één	Het Journaal (19u)
08/01/2015	Medialaan NV	vtm	VTM Nieuws (19u)
08/01/2015	VRT NV	Canvas	Ter Zake
07/01/2015	VRT NV	één	Luchthaven 24/7
07/01/2015	Medialaan NV	vtm	Met de deur in huis
07/01/2015	VRT NV	één	Het Journaal (19u)
07/01/2015	VRT NV	Canvas	Ter Zake
07/01/2015	Medialaan NV	vtm	VTM Nieuws (19u)
07/01/2015	Medialaan NV	vtm	Valkuil
05/01/2015	VRT NV	één	Ja Jan

11. Overzicht monitoring radio-omroeporganisaties

Datum	Maatschappij	Omroep
18/12/2015	VZW Vrije Radio Leuven (V.R.L.)	Radio Maria Leuven
18/12/2015	VZW Antwerpse Ontspanningsstichting (AOS) (Antwerpen) (stream)	Crooze FM
17/12/2015	VZW Prima (Zottegem)	Prima
15/12/2015	VRT NV	MNM
15/12/2015	VRT NV	Klara
14/12/2015	VZW Organisatie voor Regionale Culturele Informatie Loksbergen (Halen)	Animo (Trendy FM)
14/12/2015	VZW Bergom (Herselt-Laakdal)	Komilfoo 107,8
14/12/2015	VZW Regionale Media Info (Ternat)	Goeiedag Asse-Ternat
11/12/2015	VZW Wevelgemse Lokale Omroep (Kortrijk)	VBRO Kortrijk
10/12/2015	VRT NV	StuBru
10/12/2015	VRT NV	Radio 2
09/12/2015	VRT NV	Radio 1
09/12/2015	VRT NV	Klara
08/12/2015	VRT NV	StuBru
08/12/2015	VRT NV	Radio 2
08/12/2015	VRT NV	MNM
07/12/2015	VRT NV	Radio 1
03/12/2015	VZW Kuurnse Lokale Omroep (Kuurne)	FamilyRadio Kuurne-Kortrijk
03/12/2015	VZW Edison Radio omroep (E.R.O.) (Brugge)	VBRO
02/12/2015	VZW Info 2000 (Brecht)	Radio Contrast (C-Dance)
02/12/2015	VZW H Radio (Hoogstraten)	FreshFM Hoogstraten (C-Dance)
02/12/2015	VZW Radio Stad Hoogstraten (Hoogstraten - Meerle)	Lokale Radio Meerle (C-Dance)
02/12/2015	VZW Radio Valencia (Hoogstraten - Meer)	Valencia
01/12/2015	Radio Maria (website - stream)	Radio Maria
30/11/2015	VZW Socio-Culturele Organisatie voor Regionale Pluralistische Informatieoverdracht (SCORPIO) (Leuven)	Scorpio
30/11/2015	VZW Urgent (stream)	Urgent
30/11/2015	VZW Vlaams-Brusselse Media (Brussel)	FM Brussel
27/11/2015	VZW Wevelgemse Lokale Omroep (Kortrijk)	VBRO Kortrijk
26/11/2015	VZW Urgent (Gent)	Urgent
26/11/2015	VZW Radio Roeland (Gent)	Roeland (CityMusic)
26/11/2015	VZW Radio S.I.S. (Gent)	S.I.S. (Topradio)
25/11/2015	VZW Seniorenomroeporganisatie	Radio Diest

Datum	Maatschappij	Omroep
	Hageland (Diest)	
24/11/2015	FM Goud (website - stream)	FM Goud
24/11/2015	Familyradio (website - stream)	FamilyRadio
23/11/2015	VBRO (stream)	VBRO
23/11/2015	City-Music (stream)	City-Music
20/11/2015	VZW Nieuws voor de Kust FM (Nieuwpoort)	VBRO IJzermonde
20/11/2015	VZW Westhoek Radio (Koksijde)	FamilyRadio Westkust
20/11/2015	VZW Kanaal K (De Panne)	Hit FM
20/11/2015	VZW Horizon (Nieuwpoort)	Beach
19/11/2015	VZW Essense Verenigde Radio Omroep (EVRO) (Essen)	Lokale Radio Essen (D-Dance)
19/11/2015	VZW Vereniging voor het Welzijn van het Buurtschap en Nieuwe Organisatie voor de Ontwikkeling van het Regionaal Denken (V.W.B.-NOORD) (Wuustwezel)	Lokale Radio Wuustwezel (C-Dance)
18/11/2015	VZW Euregio Media (Lanaken)	Ping FM
17/11/2015	NV Vlaanderen één (stream)	Nostalgie
17/11/2015	Club FM (stream)	Club FM
16/11/2015	JOEFM NV (stream)	JOEFM
16/11/2015	Medialaan NV (stream)	Q-Music
13/11/2015	VZW Zelzaatse Radio Omroep Mietje Stroel (Zelzate)	Z.R.O. Mietje Stroel
12/11/2015	VZW Seniorenomroeporganisatie Hageland (Diest)	Radio Diest
09/11/2015	VRT NV	StuBru
09/11/2015	VRT NV	MNM
06/11/2015	VZW Radio Zelfstandig Harelbeke (Kortrijk / Harelbeke)	Radio Maria Kortrijk
06/11/2015	VZW Kuurnse Lokale Omroep (Kuurne)	FamilyRadio Kuurne-Kortrijk
06/11/2015	VZW Wevelgemse Lokale Omroep (Kortrijk)	VBRO Kortrijk
06/11/2015	VZW Stadsradio Metropolys (Kortrijk)	ClubFM Kortrijk
06/11/2015	NV Vlaanderen één	Nostalgie Kortrijk
05/11/2015	VZW V.R.H. (Westerlo)	Double You
04/11/2015	VRT NV	Radio 2
04/11/2015	VRT NV	Radio 1
30/10/2015	VZW Intercity (Kortrijk)	Intercity (HitFM)
28/10/2015	Trendy FM (website - stream)	Trendy FM
26/10/2015	VZW Lokale Radio-omroepstichting "Radio Groot-Rotselaar" van de Vlaamse Kultuurgemeenschap (R.G.R.) (Leuven / Holsbeek) (website - stream)	RGR FM
26/10/2015	VBRO (stream)	VBRO

Datum	Maatschappij	Omroep
26/10/2015	VZW Antwerpse Ontspanningsstichting (AOS) (Antwerpen) (stream)	Crooze FM
23/10/2015	Topradio (stream)	Topradio
23/10/2015	City-Music (stream)	City-Music
23/10/2015	VZW Urgent (Gent)	Urgent FM
22/10/2015	Familyradio (website - stream)	FamilyRadio
21/10/2015	VZW Lokeren Radio (LORA) (Lokeren)	Land van Waas 105.9
20/10/2015	Hit FM (website - stream)	HitFM
16/10/2015	VZW Radio Molenland (Tielt)	Molenland FM
15/10/2015	VZW Regionale, Actuele en Directe Informatie Overdracht Mol (R.A.D.I.O. - Mol) (Mol)	Mol
14/10/2015	VZW Radio Internazionale 101 (Genk)	Internazionale
12/10/2015	NV Vlaanderen één (stream)	Nostalgie
12/10/2015	Club FM (stream)	Club FM
08/10/2015	VZW Radio Melinda (Middelkerke)	Melinda
07/10/2015	Medialaan NV (stream)	QMusic
07/10/2015	JOEfm NV (stream)	JOEFM
05/10/2015	VRT NV	MNM
05/10/2015	VRT NV	Radio 1
05/10/2015	VRT NV	Radio 2
05/10/2015	VRT NV	StuBru
02/10/2015	VZW Radio Frontaal (Diksmuide)	Frontaal (VBRO)
02/10/2015	VZW Radio West (Diksmuide)	ClubFM Diksmuide
01/10/2015	VZW Antwerpse Ontspanningsstichting (AOS) (Antwerpen)	Crooze FM
30/09/2015	VZW Radio Ham (Ham)	Ham
29/09/2015	FM Goud (website - stream)	FM Goud
29/09/2015	C-Dance (website - stream)	C-Dance
28/09/2015	Zoe FM (website - stream)	ZoeFM
25/09/2015	VZW Intercity (Kortrijk)	Intercity (HitFM)
24/09/2015	VZW Star (Herzele)	Radio Star
23/09/2015	VZW Radio Katanga (Aalst)	Katanga
21/09/2015	Randstad FM (website - Stream)	Randstad FM
21/09/2015	Radio Maria (website - stream)	Radio Maria
18/09/2015	VZW Radio Molenland (Tielt)	Molenland FM
17/09/2015	NV Vlaanderen één	Nostalgie Overpelt
16/09/2015	VBRO (stream)	VBRO
16/09/2015	VZW Radio Spes (Brussel)	Spes
15/09/2015	VZW Urgent (stream)	Urgent
15/09/2015	VZW Urgent (stream)	Urgent
15/09/2015	Trendy FM (website - stream)	Trendy FM
15/09/2015	Trendy FM (website - stream)	Trendy FM

Datum	Maatschappij	Omroep
15/09/2015	VZW Socio-Culturele Organisatie voor Regionale Pluralistische Informatieoverdracht (SCORPIO) (Leuven)	Scorpio
15/09/2015	VZW Vlaams-Brusselse Media (Brussel)	FM Brussel
10/09/2015	VZW Antwerpse Ontspanningsstichting (AOS) (Antwerpen)	Crooze FM
10/09/2015	VZW O Radio (Antwerpen)	Sportpaleis FM
09/09/2015	VZW Eén Twee (Schelle)	FamilyRadio Antwerpen Zuid
09/09/2015	VZW Via Media (Mechelen)	FamilyRadio Mechelen
09/09/2015	VZW Horizon (Nijlen / Berlaar)	FamilyRadio Berlaar/Lier
09/09/2015	VZW Neteland FM (Herentals)	FamilyRadio Herentals
09/09/2015	VZW Radio 2440 (Geel)	FamilyRadio Geel
09/09/2015	VZW Radio Pink Panther (Turnhout)	FamilyRadio Noorderkempen
09/09/2015	VZW Antwerpse Havenradio (Antwerpen / Zandvliet)	FamilyRadio Antwerpen Noord
08/09/2015	Topradio (stream)	Topradio
08/09/2015	Hit FM (website - stream)	HitFM
07/09/2015	Familyradio (website - stream)	FamilyRadio
07/09/2015	City-Music (stream)	City-Music
04/09/2015	VZW Polderradio (Torhout)	FamilyRadio Torhout
04/09/2015	VZW Radio Noordzee (Oostende)	FamilyRadio Oostende
01/09/2015	Medialaan NV (stream)	Q-Music
01/09/2015	NV Vlaanderen één (stream)	Nostalgie
01/09/2015	JOEfm NV (stream)	JOEFM
01/09/2015	Club FM (stream)	Club FM
28/08/2015	VZW Usam (Merelbeke)	USA (FamilyRadio)
28/08/2015	VZW Radio Internationaal (Kaprijke)	Internationaal (FamilyRadio)
27/08/2015	VZW Radio atlantis (Bierbeek)	Belgica (FamilyRadio)
27/08/2015	VZW Rebecca (Lubbeek)	Rebecca (FamilyRadio)
27/08/2015	VZW Madera (Begijnendijk)	Decibel (FamilyRadio)
27/08/2015	VZW Radio M.T.R. (Kampenhout)	M.T.R. (FamilyRadio)
24/08/2015	Medialaan NV	Qmusic Brugge
13/08/2015	VZW Music en Info (Aalst)	Ajoin Music
16/07/2015	VZW Star (Herzele)	Radio Star
15/07/2015	JOEfm NV	JOEFM Leuven
14/07/2015	Trendy FM (website - stream)	Trendy FM
13/07/2015	NV Vlaanderen één (stream)	Nostalgie
13/07/2015	Medialaan NV (stream)	Q-Music
13/07/2015	JOEfm NV (stream)	JOEFM
10/07/2015	VZW Hit-Kabel (Oostende)	Middenkust Oostende (Hit FM)
09/07/2015	VZW Vrije Lokale Radio Cantecaer (Deinze)	Club FM Deinze
09/07/2015	VZW Radio Veroniekade Deinze	VBRO Deinze

Datum	Maatschappij	Omroep
	(Deinze)	
09/07/2015	VZW Jongeren en Muziek (Deinze)	Tequila
08/07/2015	VZW Trendy Media (Lille)	Radio Lille (Trendy FM)
06/07/2015	VRT NV	MNM
06/07/2015	VRT NV	StuBru
03/07/2015	VZW Magic FM (Knokke-Heist)	Club FM Oostkust
03/07/2015	VZW Reformat (Knokke-Heist)	Paradijs
03/07/2015	VZW Dynamisch Knokke-Heist (Knokke-Heist)	RGR FM Knokke-Oostkust
02/07/2015	NV Vlaanderen één	Nostalgie Overpelt
02/07/2015	VZW Radio Belfort (Aalst)	Dender (City-Music Ambigold)
01/07/2015	VRT NV	Radio 1
01/07/2015	VRT NV	Radio 2
29/06/2015	VZW Radio Molenland (Tielt)	Molenland FM
25/06/2015	Radio Maria (website - stream)	Radio Maria
25/06/2015	VZW Radio Spes (Brussel)	Spes
25/06/2015	VZW Radio Katanga (Aalst)	Katanga
25/06/2015	VZW Socio-Culturele Organisatie voor Regionale Pluralistische Informatieoverdracht (SCORPIO) (stream)	Scorpio
24/06/2015	VZW Urgent (stream)	Urgent
23/06/2015	Hit FM (website - stream)	HitFM
23/06/2015	City-Music (stream)	City-Music
22/06//2015	VZW Cultureel Onafhankelijke Maatschappij Publieke Audio-Service (KOMPAS) (Ichtegem)	Radio Kompas
19/06/2015	VZW Radio Airway (Gent)	Radio Maria Gent
17/06/2015	Familyradio (website - stream)	FamilyRadio
16/06/2015	Story FM (stream)	Story FM
16/06/2015	NV Vlaanderen één (stream)	Nostalgie
16/06/2015	Club FM (stream)	Club FM
11/06/2015	VZW Calipso (Linter/Zoutleeuw)	ClubFM Linter/Tienen
10/06/2015	Medialaan NV (stream)	Q-Music
05/06/2015	VZW Radio Ring (Brussel)	Radio Maria Brussel
04/06/2015	VZW Begijnendijks Onafhankelijk Radiostation (B.O.R.) (Begijnendijk)	Ten
03/06/2015	VRT NV	MNM
03/06/2015	VRT NV	StuBru
01/06/2015	VRT NV	Radio 1
01/06/2015	VRT NV	Radio 2
28/05/2015	VZW Hoppestad FM (Poperinge)	Hoppestad FM (VBRO)
28/05/2015	VZW Radio Westhoek (Poperinge)	Topradio Poperinge
26/05/2015	Medialaan NV (stream)	Q-Music

Datum	Maatschappij	Omroep
26/05/2015	JOEfm NV (stream)	JOEFM
22/05/2015	VZW Radio Europe (Zwevegem)	WasabiFM
21/05/2015	VZW Radio T.R.O.D. (Opwijk)	SpitsFM
21/05/2015	VZW Radio Belfort (Aalst)	Dender (City-Music Ambigold)
21/05/2015	VZW Vereniging voor het Welzijn van het Buurtschap en Nieuwe Organisatie voor de Ontwikkeling van het Regionaal Denken (V.W.B.-NOORD) (Wuustwezel)	Lokale Radio Wuustwezel (C-Dance)
20/05/2015	VZW Radio Ring (Brussel)	Radio Maria Brussel
18/05/2015	C-Dance (stream)	C-Dance
15/05/2015	VZW Info FM (Torhout)	IRO Torhout
15/05/2015	VZW V.R.T-Houtlandradio (Torhout)	VRT Houtland Radio (VBRO)
15/05/2015	VZW Polderradio (Torhout)	Extragold Torhout (StoryFM)
13/05/2015	VZW Vereniging voor het Welzijn van het Buurtschap en Nieuwe Organisatie voor de Ontwikkeling van het Regionaal Denken (V.W.B.-NOORD) (Wuustwezel)	Lokale Radio Wuustwezel (C-Dance)
13/05/2015	VZW Essense Verenigde Radio Omroep (Essen)	Lokale Radio Essen (C-Dance)
13/05/2015	VZW Info 2000 (Brecht)	Radio Contrast (C-Dance)
13/05/2015	VZW Radio Park (Brasschaat)	Park (C-Dance)
13/05/2015	VZW Radio Stad Hoogstraten (Hoogstraten-Meerle)	Lokale Radio Meerle (C-Dance)
13/05/2015	VZW H Radio (Hoogstraten)	FreshFM Hoogstraten (C-Dance)
13/05/2015	VZW Arendonk FM (Arendonk)	Lokale Radio Arendonk (C-Dance)
11/05/2015	VRT NV	StuBru
11/05/2015	VRT NV	MNM
08/05/2015	VRT NV	Radio 1
08/05/2015	VRT NV	Radio 2
06/05/2015	VZW Rupel Radio (Boom)	Select (Hit FM)
30/04/2015	NV Vlaanderen één (stream)	Nostalgie
28/04/2015	VZW Euregio Media (Lanaken)	Ping FM
27/04/2015	Medialaan NV (stream)	Q-Music
27/04/2015	JOEfm NV (stream)	JOEfm
24/04/2015	VZW Radio Relax (Zonnebeke)	I.R.O. 105.0 FM
23/04/2015	VZW Radio Spes (Brussel)	Spes
23/04/2015	Radio Maria (website - stream)	Radio Maria
22/04/2015	VZW Radio Europe (Zwevegem)	Happy FM
20/04/2015	Trendy FM (website - stream)	Trendy FM
16/04/2015	VBRO (stream)	VBRO
16/04/2015	Hit FM (website - stream)	HitFM
15/04/2015	VZW Vrije Radio Neutraal (Eeklo)	FamilyRadio Meetjesland
14/04/2015	VZW Euregio Media (Lanaken)	Ping FM
09/04/2015	Topradio (stream)	Topradio

Datum	Maatschappij	Omroep
09/04/2015	City-Music (stream)	City-Music
08/04/2015	VZW Omega (Zoersel)	ZoeFM
07/04/2015	VRT NV	MNM
07/04/2015	VRT NV	StuBru
02/04/2015	VZW Bergom (Herselt-Laakdal)	Komilfoo 107,8
01/04/2015	VRT NV	Radio 2
01/04/2015	VRT NV	Radio 1
31/03/2015	VZW Urgent (stream)	Urgent
31/03/2015	VZW Socio-Culturele Organisatie voor Regionale Pluralistische Informatieoverdracht (SCORPIO) (stream)	Scorpio
30/03/2015	VZW Radio Gemini (Kortrijk)	Gemini (Topradio)
30/03/2015	VZW Stadradio Metropolys (Kortrijk)	ClubFM Kortrijk
30/03/2015	VZW Wevelgemse Lokale Omroep (Kortrijk)	VBRO Kortrijk
30/03/2015	VZW Intercity (Kortrijk)	Intercity (HitFM)
30/03/2015	VZW Radio Brouwer (Oudenaarde)	Brouwer
30/03/2015	VZW Digitaal (Oudenaarde)	ClubFM Oudenaarde
27/03/2015	VZW Radio Plus (Gent)	Zen FM
27/03/2015	VZW Radio Airway (Gent)	Radio Maria Gent
27/03/2015	VZW Radio S.I.S. (Gent)	S.I.S. (Topradio)
27/03/2015	VZW Nieuwsradio Gent (Gent)	FamilyRadio Gent
27/03/2015	VZW Radio voor Informatie, SocioCultuur en Ontspanning (ISCO) (Gent)	Crooze.FM Gent
27/03/2015	VZW Zen FM (Gent)	Plus
27/03/2015	VZW Radio Roeland (Gent)	Roeland (City-Music)
27/03/2015	VZW Niet Openbare Lokale Radio Caroline Gent (Gent)	ClubFM Gent
27/03/2015	VZW Superstar (Gent)	Superstar (HitFM)
27/03/2015	VZW Urgent (Gent)	Urgent
27/03/2015	VZW Lokeren Radio (LORA) (Lokeren)	Land van Waas 105.9
27/03/2015	GCV Oorstrelend (Sint-Niklaas)	The Powerstation (RGR)
27/03/2015	VZW Radio Solymar (Sint-Niklaas)	Goldies Radio
27/03/2015	VZW Vrije Private Omroepvereniging Land Van Waas (Sint-Niklaas)	Land van Waas 106.4
27/03/2015	VZW Lorasin (Sint-Niklaas / Sinaai)	Lorasin (HitFM)
27/03/2015	VZW Radio T.R.O.D. (Opwijk)	SpitsFM
26/03/2015	VZW Bilzerse Omroep Organisatie (Bilzen)	Radio BOO
25/03/2015	VZW Radio Spes (Brussel)	Spes
25/03/2015	Familyradio (website - stream)	FamilyRadio

Datum	Maatschappij	Omroep
23/03/2015	Trendy FM (website - stream)	Trendy FM
20/03/2015	VZW Radio Delta (Lierde)	Radio Delta
19/03/2015	VZW Radio Azzurra (Houthalen-Helchteren / Heusden-Zolder)	Blitz (TrendyFM)
18/03/2015	Radio Maria (website - stream)	Radio Maria
13/03/2015	VZW Radio Delta (Lierde)	Radio Delta
12/03/2015	VZW Radio Activity (Oostende)	ClubFM Oostende
12/03/2015	VZW Muzikaal Informatieve Culturele Radio-Omroep (MICRO) (Oostende)	FM Kust (VBRO)
12/03/2015	VZW 't Vissertje (Oostende)	't Vissertje
12/03/2015	VZW Radio Noordzee (Oostende)	Noordzee (StoryFM)
12/03/2015	VZW Hit-Kabel (Oostende)	Middenkust Oostende (HitFM)
12/03/2015	VZW Seaside Radio (Oostende)	Radio Maria Oostende
12/03/2015	VZW Kustradio (Oostende)	Topradio Oostende
12/03/2015	VZW Radio Melinda (Middelkerke)	Melinda
11/03/2015	Hit FM (website - stream)	HitFM
11/03/2015	Club FM (stream)	Club FM
09/03/2015	NV Vlaanderen één (stream)	Nostalgie
09/03/2015	Story FM (stream)	Story FM
09/03/2015	Medialaan NV (stream)	Q-Music
06/03/2015	VZW Radio Delta (Lierde)	Radio Delta
05/03/2015	VZW Studio Mi-Amigo (Geel)	Geel FM
04/03/2015	JOEfm NV (stream)	JOEfm
02/03/2015	VRT NV	MNM
02/03/2015	VRT NV	StuBru
02/03/2015	VRT NV	Radio 2
02/03/2015	VRT NV	Radio 1
20/02/2015	VZW Vrie (Ieper)	ClubFM Ieper
19/02/2015	VZW Radio VRD (Diepenbeek)	V.R.D.
16/02/2015	VBRO (stream)	VBRO
16/02/2015	VZW Radio Spes (Brussel)	Spes
16/02/2015	Familyradio (website - stream)	FamilyRadio
13/02/2015	VZW Radio S.I.S. (Gent)	S.I.S. (Topradio)
12/02/2015	VZW Organisatie voor Regionale en Culturele Informatie (ORCI) (Lummen)	Lorali
11/02/2015	Club FM (stream)	Club FM
09/02/2015	Story FM (stream)	Story FM
09/02/2015	NV Vlaanderen één (stream)	Nostalgie
09/02/2015	JOEfm NV (stream)	JOEfm
06/02/2015	VZW Aktiegroep Meulebeeks Radio Instituut voor Cultuur en Animatie (Amerika) (Meulebeke)	Amerika (FM Gold)
05/02/2015	VZW Radio Aalter (Aalter)	Aalter (Topradio)
04/02/2015	Medialaan NV (stream)	Q-Music

Datum	Maatschappij	Omroep
30/01/2015	VZW Radio Frontaal (Diksmuide)	Frontaal (VBRO)
30/01/2015	VZW Radio West (Diksmuide)	ClubFM Diksmuide
30/01/2015	VZW Cultureel Onafhankelijke Maatschappij Publieke Audio-Service (KOMPAS)	Kompas
30/01/2015	VZW Brugge Music (Oostkamp)	Alive (Hit FM)
29/01/2015	VZW Radio Aalter (Aalter)	Topradio Aalter
27/01/2015	VZW FM Brussel (Brussel)	FM Brussel
27/01/2015	VZW Socio-Culturele Organisatie voor Regionale Pluralistische Informatieoverdracht (SCORPIO) (Leuven) (stream)	Scorpio
26/01/2015	Trendy FM (website - stream)	Trendy FM
23/01/2015	VZW Lokale Klankomroep Pallieter (Menen / Ledegem)	Jess FM
22/01/2015	VRT NV	Radio 2
20/01/2015	VZW Urgent (Gent) (stream)	Urgent
20/01/2015	City-Music (stream)	City-Music
20/01/2015	Story FM (stream)	Story FM
19/01/2015	Hit FM (website - stream)	HitFM
16/01/2015	VRT NV	Radio 2
16/01/2015	VZW Star (Herzele)	Radio Star
15/01/2015	VZW Brasschaatse Radio Omroep (B.R.O.) (Brasschaat)	B.R.O.
15/01/2015	VZW Essense Verenigde Radio Omroep (EVRO) (Essen)	Lokale Radio Essen (Jam-fm)
14/01/2015	NV Vlaanderen één (stream)	Nostalgie
12/01/2015	JOEfm NV (stream)	JOEfm
09/01/2015	VRT NV	StuBru
07/01/2015	VRT NV	StuBru
05/01/2015	VRT NV	Radio 1